

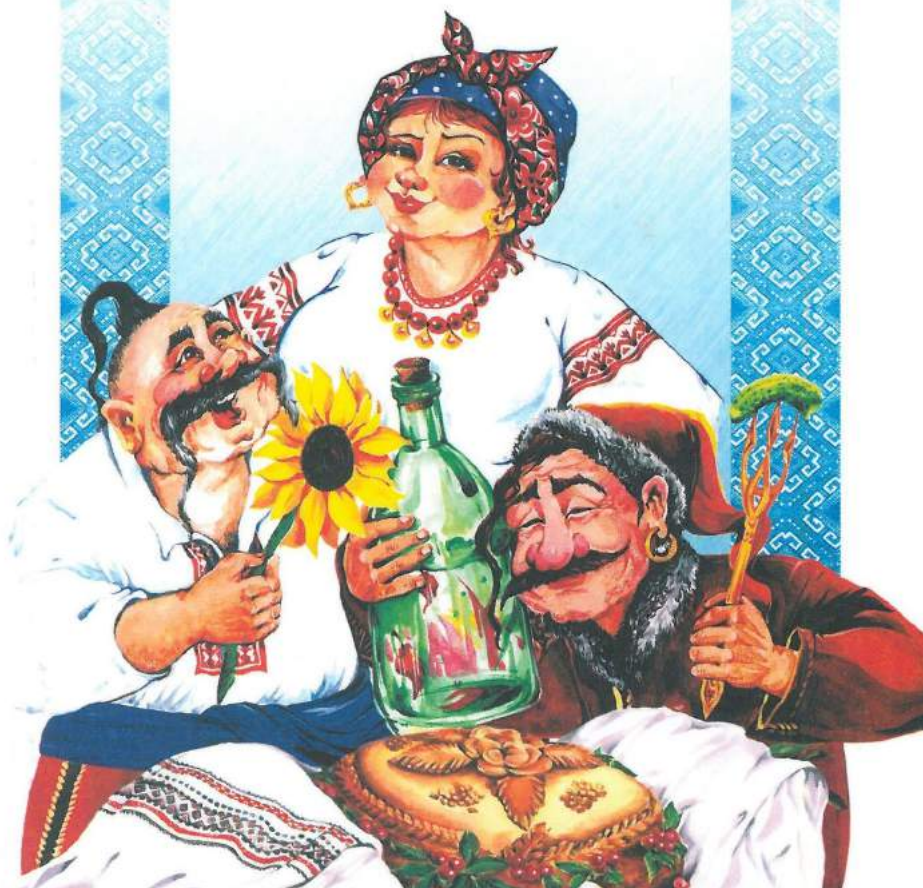
1000

Остан
Вишневецький

НАЙКРАЩИХ

ТОСТІВ ТА ВІТАНЬ

ДО СВЯТ І УРОЧИСТИХ ПОДІЙ

**1000 НАЙКРАЩИХ
ТОСТІВ ТА ВІТАНЬ
ДО СВЯТ
І УРОЧИСТИХ ПОДІЙ**

**Донецьк
2002**

ББК 46.7
Н 11

Н 11 1000 найкращих тостів та вітань до свят і урочистих подій/Укладач Остап Вишневський. — Донецьк: ВКФ "БАО", 2002. — 192 с.
ISBN 966-548-431-1

Свята бувають різні: від дружньої вечірки до урочистого прийому на найвищому рівні. Та спільного в них те, що на жодному зі свят не забороняється перехилити чарчину-другу. Розумні люди радять не тільки вчасно закусувати, але й вчасно виголошувати тости. Кажуть, від цього похмілля буває легшим.

У цьому виданні зібрані тости, анекдоти, прислів'я, пісні, які допоможуть вам посісти місце найбажанішого тамади. Не обійшли тут увагою й інтелектуальні потреби учасників застілля: зміст розділу "Гість-ерудит" розвеселить вас навіть у скучній компанії.

Глава "Християнські свята" присвячена знаменним дням, які споконвіку вшановують православні українці.

Книга розрахована на широкий загаль читачів.

ББК 46.7

*Усі права на цю книгу знаходяться під охороною видавців.
Жодна частина цього видання, включаючи назву
та художнє оформлення,
не може бути перероблена, перевидана,
ксерокопійована, репродукована
або розмножена будь-яким іншим способом.*

ISBN 966-548-431-1

© ВКФ "БАО" 2002,
укладання, оформлення

ВСТУП

Збираємося за святковим пишним столом і, здається, усе потрібне маємо на тому столі. Весело, смачно і хмільно, але раптом западає мовчанка... У чому ж справа? Чи господиня не досить гостинна? Чи господар не дуже щедрий? Та ні. Просто тамада стомився... Саме за таких складних обставин стане в пригоді книжка, яку ви зараз тримаєте в руках.

Почнемо з загальних правил етикету гостювання. Тож, прочитавши розділ "Ви в гості, гості до вас", кожен пригадає, як поводитися до, під час та після учти.

До однойменного розділу ввійшло близько трьохсот тостів, які будуть доречні дійсно на будь-якому святі. Ці тости допоможуть справжньому тамаді звеселити гостей і, як то кажуть, вести стіл.

Звідки з'являється на світ ця весела й дуже потрібна річ — тост? Виявляється, між анекдотами, дитячими питаннями, прислів'ями та приказками існує майже родинний зв'язок. Сумніваєтеся? Тоді перегорніть сторінки розділу "З чого готують тост?", і слава ав-

тора оригінальних тостів не дасть вам спокою.

Хто такий гість-ерудит? Це той, хто знає дуже багато і вміє ділитися своїми знаннями. З розділу "Гість-ерудит"

ви дізнаєтеся про особливості складу і виготовлення різноманітних напоїв. Господиням цей чудовий гість дасть цікаві й корисні поради щодо, так би мовити, технічного забезпечення свята.

Не треба думати, що за столом лише п'ють, їдять та розповідають анекдоти. Тим, хто трохи стомився від веселощів, пропонуються ігри-розваги, які мають назви "Поле чудес" і "Неспалима чарка".

Розділ "Християнські свята" нагадує про особливості християнського календаря. У цьому розділі є багато цікавого — коротка історія церковних свят, влучні прислів'я та безпомилкові народні прикмети.

Далі ж на читача чекає те, без чого і хліб гіркий, і горілка, мов вода, та й свято — не свято. Розділ "Пісенне море" присвячений вічно молодим пісням, які протягом поколінь не втрачають своєї популярності.

Отже, веселих вам свят, добрих зустрічей і добробуту у вашій господі на довгі-довгі роки!

ВИ В ГОСТІ, ГОСТІ ДО ВАС

Ой, ходімо, жінко, у куми весілля,
Ой, ходімо, жінко, у куми весілля!
Ой, дай боже, сто років прожити,
Через день, через два до кума ходити!

Народна пісня

Перш за все — загальне правило: у гості можна ходити тільки на запрошення, навіть коли вам говорять: “Ми завжди раді бачити вас” або більше того: “Ви завжди бажаний гість”.

Елементарна ввічливість потребує, щоб день і година вашого візиту до знайомих або друзів були обговорені раніше. Винятки з цього правила можуть бути між близькою ріднею та друзями. Але й по відношенню до них треба дотримуватися певного такту та попереджати про наступну зустріч хоч би по телефону й задалегідь.

Без попередньої домовленості не можна також приводити з собою в гості своїх друзів, знайомих, дітей. Не можна брати й своїх “чотириногих друзів”. Господарі також повинні позбавити гостей від присутності домашніх тварин, бо не всім подобається, коли собака нюхає їх або вилизує руки або ж їм на коліна плигає кішка. У когось може бути алергія на шерсть котів і собак.

Приходити в гості треба близько до означеного часу. Приходити раніше не варто, тому що господиня не встигла ще все приготувати або сама ще не вбралася. Ну, а якщо запізнитесь, то будете їсти все холодне або вже кілька разів розігріте, а тому несмачне, та ще й зіпсуєте настрої господині й іншим гостям, бо вони давно чекали на вас.

У гості не несуть свій поганий настрої. Якщо так склалося, що ви єдиний або дуже бажаний гість, а ви внаслідок виняткових обставин маєте поганий настрої,

то треба приїхати раніше або подзвонити та вибачитися за те, що ніяк не можете бути. Ви поважаєте своїх друзів, не бажаєте псувати вечір своїм настроєм, але обставини повинні бути дійсно серйозними, щоб ваша поведінка не здавалася простою примхою.

Вам вибачать, бо більшість людей іде в гості або приймає гостей, бажаючи не тільки смачно поїсти, але, головне, мати цікаву бесіду, відчутти тепло й дружбу.

Добрий звичай — приносити квіти, які господиня поставить на стіл. Можна приносити невеликі подарунки — книги, пластинки, іграшки для дітей.

Питання щодо дітей дуже важливе. Приводити з собою дітей можна, лише маючи попередній дозвіл господарів.

З іншого боку, приймаючи гостей у присутності власних дітей, треба пам'ятати, що ваше особисте, може й справжнє захоплення їх талантами зовсім не обов'язково поділяють гості. Тому — менше розповідей про їх здібності, а ще менше показу їх.

Коли ваша дитина вередує або робить щось негарзд у присутності гостей, ніколи не карайте її за це перед гостями, а спокійно відведіть в іншу кімнату й там наодинці поговоріть з нею.

Не слід дозволяти дітям утручатися в розмови дорослих, переривати їх, шепотіти вам на вухо, дошкуляти гостям своїми питаннями або розповідями.

Якщо ви прийшли в гості зі своїми дітьми, то не дозволяйте їм самовільно бігати по всіх кімнатах, забиратися з ногами на диван чи крісло (від цього треба застерігати й дома), відчиняти шухляди, переставляти щось із меблів.

Чужим дітям не слід робити зауваження в присутності їх батьків.

Увічливий гість “не помічає” того, що може бути йому неприємним або здаватися неправильним у поведінці господарів. Він не втручається в спірку поміж ними, не стає на чийсь бік. У свою чергу тактовні, увічливі господарі не запрошують гостей бути арбітрами в їхніх справах.

Запрошувати треба не пізніше, ніж за тиждень до зустрічі, бо майже всі планують свій час на багато днів уперед. Не слід ображатися, коли на ваше запрошення ввіч-

ливо скажуть: “На жаль, з різних причин цього дня ми не маємо змоги бути у вас”.

Безумовно, не слід запрошувати одночасно тих людей, які не полюбляють одне одного. Якщо ви знаєте про характер відносин запрошених, а все ж таки бажаєте бачити їх у себе, краще сказати кожному з них, хто буде ще, кого їм доведеться зустріти у вас.

Запрошення не слід робити в присутності інших ваших знайомих, яких ви не запрошуєте. Не слід також розповідати про “чарівний вечір”, який відбувся у когось із спільних знайомих.

За столом у гостях розмови повинні бути загальними, у них приймають участь усі запрошені, але силоміць не треба нікого “втягувати” в бесіду. Будьте уважні! Коли ви помічаєте, що серед запрошених виникає небезпека розмови на небажану тему, треба дати бесіді інший напрямок. На жаль, готових рецептів тут немає, усе залежить від вашого такту і досвіду.

Не слід підтримувати й розвивати негативні відгуки про спільних знайомих. Такі розмови треба припинити з самого початку.

З дружиною при запрошених — ні суперечок, ні залицянь.

Не обмінюйтеся “значущими” поглядами при будь-яких хибках у поведінці гостей.

Будьте ввічливі, веселі, нехай гості створять вам радісну і теплу атмосферу дружньої вечірки.

Так ідемо в гості? Або гості — до вас? А яке взагалі сьогодні свято? Родинне? Християнське? Державне?

А справді, скільки всього свят?

Хто каже — багато, навіть дуже багато. А хто каже — та де вони, ті свята, немає їх, так собі — вигадки.

Відверто кажучи — свят стільки, скільки захочеш та маєш змогу дозволити собі. Попереджаємо, мова йде тільки про справжні свята з друзями, родиною, коли збираються приємні один одному люди, коли свято дійсно гріє душу. Святом не називають щоденне пияцтво та бійки.

Уже в давні часи поети славили дружнє коло, радість спілкування та келих доброго вина.

Омар Хайям попереджав, що не треба відкладати ці радощі на далеке “потім”, бо хто зна, що дійсно буде “потім”. То ж радій, поки все гаразд, поки є рідні й друзі.

Так скільки ж свят?

По-перше, стільки, скільки маєш близьких друзів, та ще стільки, скільки кожен з них має особистих свят, на які запрошує тебе.

По-друге, стільки, скільки святкує твоя родина.

Ця кількість свят цілком залежить від тебе, від твого характеру та уміння спілкуватися, любити й поважати людей взагалі і друзів особливо.

Далі ще є свята державні. У нашій країні ці свята дуже “молоді”, тому ще тільки складаються традиції святкування.

Кожна місцевість має свої традиційні трудові свята — День шахтаря, металурга, хлібороба, день міста, села.

У різних місцях шанують різних святих за християнським календарем. І, нарешті, є багато свят за церковним календарем. Так склалося, що ці свята в багатьох випадках були забуті. Зараз відроджуються традиції їх святкування, найбільш важливі з них увійшли до державних свят — Різдво, Великдень.

Усі ці свята мають дуже давнє походження, свої традиції, обряди. Докладніше про це написано в кінці цієї книги.

Тож бажаємо гарних свят! Та пам’ятайте, що хоч свят і багато, усе ж підходити до цього питання треба дуже розумно. Як каже народне прислів’я: “Хліб на ноги ставить, а хміль з ніг валить”.

ТОСТИ

Традиційним для застілля в Україні є звичай виголошувати тости. Це і добре побажання, і веселий натяк, дотепне зауваження. Тостів дуже багато, та звідки пішло це слово і традиція?

Тост — це слово прийшло до нас з англійської мови. Воно означає підсмажений шматочок хліба. У прадавні часи мешканці Британських островів перед тим, як випити вино

або який-небудь ще міцніший напій, умочали в нього підсмажений шматочок хліба, тобто тост, щоб напій увібрав в себе ще й аромат хліба. Згодом традиція вмочати хліб забулася, але виникла нова — перед тим як випити, виголошувати тост.

НА ВСІ ВИПАДКИ

Побажаємо чарочці повною бути, друзів не забути, тепле слово казати, до вуст пташкою літати.

Вип'ємо чарочку за господарочку!

Бог зробив усіх жінок з одного тіста. Але цукор, для кожного чоловіка різний, уклав лише в одну з них. От і ходять чоловіки у пошуках своєї солодкої жінки.

Вип'ємо за успішні пошуки!

Друже, не бігай за жінками, як за трамваєм. Пам'ятай, є ще багато і трамваїв, і жінок.

Так вип'ємо за те, щоб частіше ходили трамваї!

Жив страшний дракон, їв він тільки незайманих дівчат.

Так вип'ємо за бідного дракона, що обов'язково помре від голоду в нашій компанії!

Коли в хаті є вікна на різні боки, у хаті завжди світло.

Вип'ємо за те, щоб наше життя було відкрите й світле!

Краще бути ситим, ніж голодним, краще бути потрібним усім, ніж непотрібним нікому.

За це й вип'ємо!

Живіть довго-довго, живіть, як хочете і з ким хочете, та й вип'ємо за це!

Дай боже, щоб усе було гоже. А що не гоже, то не дай нам боже.

Вип'ємо за те, що гоже!

Вип'ємо за три чарівних слова — що, чим, ким. За те, що є що випивати, є чим заїдати і є з ким святкувати.

За це і вип'ємо.

Хтось сказав: “Бери від життя все, але пам'ятай, де брав”. Я завжди буду пам'ятати цей теплий дім, щирих, добрих хазяїв, веселих гостей.

За всіх присутніх!

Життя — це боротьба з негодами, часом, обставинами.

Так вип'ємо за ті щасливі хвилинки, коли ми всі разом і воно посміхається до нас!

У раю сидять душі померлих, п'ють, розмовляють. Раптом один перехилив келих, а він — порожній. “Усе, — каже він, — мене на землі забули”.

Так вип'ємо за те, щоб наша пам'ять була довгою, а в келихах наших друзів завжди було вино!

Гете казав, що люди — істоти складні.

Тож вип'ємо за те, щоб складні обставини та характери не шкодили нашому життю!

Вип'ємо за тих, хто любить життя й радіє тому, що має!

Людина все життя женеться за птахом щастя.

Так вип'ємо за те, що нам не треба нікуди бігти, бо цей птах зараз із нами!

Людині потрібно багато що: дім, одяг, робота, головне — друзі.

Вип'ємо за нашу зустріч — оазис у пустелі повсякдення!

З радістю п'ємо за вічну молодість!

А коли вона вже минула, то п'ємо за заміну — життєвий досвід.

Коли народжується дитина, то перший поцілунок — це поцілунок матері. Коли помирає людина, то останній поцілунок — дітей.

Так вип'ємо за те, щоб між цими поцілунками пройшло сто років.

Вип'ємо за повільну течію часу, що так швидко плине!

До старої людини викликали лікаря.

— На жаль, я не можу зробити так, щоб ви стали молодим.

— Та я й не прошу цього. Я тільки хочу мати змогу старітися і далі.

Так вип'ємо за довгу-довгу старість!

Сьогодні ми п'ємо, сидячи за цим столом, а де ми будемо завтра? Кажуть, на тім світі святий Петро — райський ключар — пити не дозволяє.

Отже, вип'ємо за цей світ, де пити горілку поки що ніким не заборонено!

Молодий журналіст нетактовно запитує відому співачку:

— Скільки вам років?

— Не пам'ятаю, — відповідає співачка. — Я перелічую свої гроші, коштовності, те, що можна вкрати. Але мої роки ніхто не вкраде.

Так вип'ємо за наші роки! За наше багатство, яке ніхто не викраде!

Римський філософ Сенека говорив: "Поки людина жива, вона ніколи не повинна втрачати надії".

Так вип'ємо за надію!

Коли вже все втрачено, лишається ще майбутнє.

Так вип'ємо за майбутнє, хай нам щастить!

Старогрецький філософ Епікур казав: “Якщо доля особливо прихильна до людини, вона дає їй вірних друзів”.

Так вип’ємо за величезне щастя на світі — за вірних друзів!

Що є спільного в нас, таких зовні різних? Надія. Бо коли нічого немає, вона все ж є.

Так вип’ємо за надію! Щоб знову бути разом, за надію на нову зустріч.

Життя в цілому коротке, та часи його довгі.

Вип’ємо за те, щоб ці часи були ще й щасливі.

Вип’ємо за те, щоб у нас було все-все, але була б ще й зірочка-мрія!

За мрію!

Молодика покинула кохана. Він сидить похмурий, мало не плаче.

— Не журися, — заспокоює його батько. — Ти молодий, красивий, завтра вже в тебе буде інша.

— Так, але що робити сьогодні?

Так вип’ємо за те, щоб не відкладати на завтра те, що можна зробити сьогодні!

Я маю можливість купити козу, але не маю бажання.

Я маю бажання купити автомобіль, але не маю можливості.

Так вип'ємо за те, щоб наші можливості відповідали нашим бажанням.

На Канарах з 365 днів 350 — сонячні.

Так побажаємо господарям, щоб у їхньому житті було таке ж співвідношення щасливих і сумних днів.

За це й вип'ємо!

У Сибіру кажуть:

1000 км — не відстань;

100 оленів — не стадо;

60 градусів — не мороз;

50 років — не вік!

Так вип'ємо за іменинника, він ще немовля, хай росте ще 50 років, щоб можна було сказати — оце вже літа! Це вже вік!

У 20 років людиною володіє бажання, у 30 років — розум, у 40 років — здоровий глузд, у 50 років — мудрість.

Вип'ємо за ювіляра, і хоч володіє ним мудрість, та побажаємо йому, щоб ще довго-довго володіло ним бажання!

Деякі люди — світло, деякі — тепло, а деякі — і те і друге.

Так вип'ємо за іменинника, за його світле життя й теплу душу!

Англійський письменник Джон Голсуорсі говорив: "Повага до людей є повага до себе".

Вип'ємо за вас, дорогі гості!

Кажуть мудрі люди: “Щастя, як здоров’я: коли воно є, його ніби й не помічаєш”.

Я пропоную випити за здоров’я всіх присутніх, і хай вони будуть щасливі!

Якось шах побажав нагородити свого полководця й запропонував вибрати одну з трьох жінок: розумну, або економну, або щедрю.

Полководець не розгубився й вибрав найкрасивішу.

Вип’ємо за те, щоб серед наших жінок він розгубився, бо вони всі чарівні, — за жінок!

У сиву давнину Бог створив землю, квіти, дерева та тільки двох людей — Адама і Єву.

Так вип’ємо за жінок, дякуючи яким ми всі походимо від мавпи!

Що таке жінка? Це перлина сім’ї. Вона — великий стратег і тактик, керівник, хазяйка, постачальник, нянька, швачка, садівник, суддя.

За неї, мою перлину!

Бог створив жінку з ребра чоловіка. Як бачите, ми з радістю віддали ребро, а ще з більшою радістю вип’ємо за наших чарівних жінок.

Без жінок ранок і вечір життя — безвідрадні, а полудень — безрадісний.

Так вип’ємо за жінок — нашу радість і надію в житті!

Чим більше даруєш жінці, тим вона дорожча.

Так вип'ємо за жінок, які з плином часу стають дорожцінностями!

Кажуть, що чоловік — голова, а жінка — шия. Куди поверне, туди й чоловік іде.

Так вип'ємо за чарівні шийки, що мають розумні голови!

Рідних дає доля, друзів і подруг обираємо самі.

Вип'ємо за подруг, яких ми обрали!

Найкращі ліки — бадьорість. Найкращий засіб бути бадьорим — жінка.

Вип'ємо за жінок, бадьорі чоловіки!

Вип'ємо за непохитних жінок, до яких ніколи не прийде похилий вік.

Навіть якщо на пошуки своєї половини витратити все життя, то для самої знахідки треба лише мить.

Вип'ємо за жінок, яких ми знайшли саме в таку найщасливішу в житті мить!

— Я візьму собі жінку красиву, розумну, вірну, хазяйновиту, — каже один молодик другові.

— Боже, як же ти справлятимешся з чотирма жінками?

Так вип'ємо за наших чарівних жінок, які поєднують у собі так багато різних якостей!

— Добра ти в мене, — говорить чоловік жінці, — красуня, розумна, добра господиня. Якби ти була чужа жінка, тобі ціни не було б.

Так вип'ємо за безцінних жінок!

Жінка питає в Бога: “До якого виду тварин я належу? Зранку встаю кудлата, як вівця, на роботу бігцем, як кінь, а голодна, як шакал. За трамвай учепилась, як мавпа, роблю, як віл, удома гримаю й кидаюся на всіх, як тигр, а вночі чоловік каже: “Посунься, лежиш, мов корова!”

Так вип'ємо за жінок — найбільш загадкове й чарівне створіння природи!

Ніщо так не прикрашає жінку, як дві чарки горілки, піднесені чоловікові.

Так вип'ємо за красивих жінок!

Не знаючи, що подарувати дівчині на день народження, син питає в матері:

— Мамо, коли б тобі виповнилося 17 років, чого б тобі хотілося?

— Більш нічого, синку!

Так вип'ємо за наші бажання!

— Галю, що ти робитимеш, як станеш дорослою, як твоя мати?

— Сяду на діету!

Так вип'ємо за жіночу дружбу!

Дві жінки-суперниці при зустрічі радо вітають одну одну.

— Ти маєш такий добрий вигляд після пластичної операції. Хто її тобі робив?

— Навіщо тобі, мила, вона тебе вже не врятує.

Так вип'ємо за жіночу дружбу!

Деякі порівнюють жінку з парасолькою. Та й не дивно: парасолька захищає нас від дощу, а в спеку — від сонця. Жінка також захищає нас від життєвих негод, від “сонячних” ударів невдачі.

Я пропоную випити за кращих представниць родини “парасолькових” — за наших жінок!

Дзвінок у двері. Відчиняє маленький хлопчик. Відвідувач питає:

— Батько вдома?

— Він буде через три години, сорок дві хвилини й сімнадцять секунд.

— Звідки така точність?

— Він космонавт, зараз літає.

— А коли буде мати?

— Ось цього я не можу знати, вона пішла до перукарні.

Так вип'ємо за пунктуальність наших жінок!

Двоє друзів ідуть по вулиці, раптом один хапає другого за руку:

— Пішли звідси.

— Чому?

— На тому боці вулиці стоїть моя жінка й розмовляє з моєю коханкою.

— Заспокойся, це моя жінка розмовляє з моєю коханкою.

Так вип'ємо за справжніх подруг і вірних друзів!

Чоловік телефонує знайомому кондитеру:

— Завтра в жінки день народження, приготуй святковий торт зі свічками.

— А скільки свічок?

— Як завжди, 35.

Тож вип'ємо за вірність ідеалам!

— Що тобі найбільше подобається в житті?

— Вечера з чужою дружиною.

Так вип'ємо за різноманітне меню!

— Любий, що тобі більше подобається: моє чудове тіло
моє чарівне лице?

— Твоє почуття гумору.

Так вип'ємо за те, щоб жінки завжди мали почуття
гумору!

Любі жінки! Бажаю вам завжди мати чотирьох звірів:
норку — на плечах, "Ягуара" — у гаражі, лева — у ліжку
та віслюка, який платить гроші за все.

За це й вип'ємо!

Дівчина — це зірка. А зірки чарівні вночі.

Так вип'ємо за північні ночі!

У горах є чудовий засіб зберегти молодість: дні, коли в оселі є гості, до рахунку років не йдуть.

Вип'ємо за гостей, які так добре продовжили мені життя і молодість!

— Що б ви сказали, чарівна дівчино, якби я послав вам повітряний поцілунок?

— Що ви великий ледащо, нехтуєте справжньою працею.

Так вип'ємо за справжніх чоловіків, які не лякаються будь-якої роботи!

— Хто такий молодик?

— Це чоловік, який піднімається з ліжка, щоб відпочити.

Так вип'ємо за молодиків!

Справжній чоловік завжди пам'ятає день народження дружини і ніколи не пам'ятає, скільки їй років.

Хай живуть справжні чоловіки!

Чоловік слухає розповідь друга про любовні пригоди.

— А все ж я не розумію, — каже він, — де ти був більше часу — у ліжку чи під ліжком?

Вип'ємо за різні можливості справжнього чоловіка.

— Той день, коли я одружуся, буде трагічним для моїх коханок, — говорить чоловік.

— Та годі тобі! У нас закон забороняє мати стільки дружин.

Так вип'ємо за впевнених чоловіків!

Увечері батько після роботи розмовляє з сином:

— Ти ким станеш, як виростеш?

— Льотчиком.

— Тобі треба буде добре і багато вчитися.

— Тоді командиром, як ти.

Вип'ємо за чоловіків!

Якось один чоловік потрапив на острів амазонок. Вони добре використовували його, а коли він знесилів, то вирішили вбити.

— Кажі своє останнє бажання!

— Хай вб'є мене сама некрасива з вас!

І він залишився живим.

Так вип'ємо за красивих жінок, бо некрасивих немає!

Розмовляють двоє чоловіків:

— Кажуть, що всі ми зроблені з одного тіста.

— А то так.

— Та яке ж це тісто, коли на роботі знімають стружку, а вдома жінка пиляє?

Вип'ємо за наших дружин, великих майстрів столярної праці!

Лікар оглядає чоловіка, хитає головою і каже жінці:

— Я повинен сказати вам, що ваш чоловік мені не подобається.

— Мені теж, але він добрий і до дітей добре ставиться.

Так вип'ємо за те, щоб ми завжди подобалися нашим жінкам, навіть коли вже нікому іншому не подобаємось!

Дружина робить зауваження чоловікові, який задивився на гарненьких дівчат.

— Поводь себе добре. Ти ж одружений.

— Якщо я на дієті, то це не значить, що я не маю права читати меню.

Так вип'ємо за справжніх гурманів!

— Як закінчилася твоя сварка з жінкою?

— Вона приповзла до мене на колінах!

— Та невже, і що сказала?

— “Вилазь з-під ліжка, поганий боягуз!”

Вип'ємо за сміливих чоловіків!

Жартівник, побачивши вродливу жінку, сказав їй:

— Чи не дозволиш, пані, поцілувати тебе? Дуже вже хочеться дізнатися мені, хто солодший: ти чи моя дружина?

— Іди і запитай мого чоловіка, — відповіла жінка, — він цілував нас обох.

Вип'ємо за обізнаних чоловіків!

ЗА ЦЕ Й ВИПИТИ НЕ ГРІХ

Давньогрецький філософ і математик Піфагор говорив: “Розсудлива дружино! Якщо ти бажаєш, щоб твій чоловік був завжди з тобою, то зроби так, щоб в іншому місці він ніколи не знаходив стільки приємного, стільки задоволення, скромності та ніжності”.

Вип’ємо за те, щоб молода ніколи цього не забула!

Старогрецький філософ Демокрит вважав: “Кому дістався добрий зять, той придбав сина, а кому дістався поганий, той утратив і дочку”.

Вип’ємо за тещу та тестя, яким поталанило!

Антуан де Сент-Екзюпері казав: “Кохати — це не тільки дивитися одне на одного, а й дивитися разом в одному напрямі”.

Тож вип’ємо за те, щоб молоді не тільки дивилися в одному напрямі, але й ішли в одному напрямі!

Кажуть, незакоханий велетень не дістане навіть до пояса звичайному закоханому, бо кохання підносить.

Вип’ємо за таке кохання, яке підносить до неба!

У царя Соломона запитали:

— Яке саме жорстоке покарання тому, хто має багато дружин?

— Тещі, тещі, та ще раз тещі, — відповів він.

Так вип’ємо за тещу!

Письменник Михайло Пришвін говорив: “Дійсно, щастя необхідне, але яке? Є щастя — випадок, але добре було б, якби щастя прийшло як заслуга”.

Так вип’ємо за наші заслуги.

Французький письменник Вольтер писав: “Шлюб та його узи є найбільше добро або найбільше зло, середини немає”.

Так вип’ємо за те, щоб ці сімейні узи були тільки добром і щастям!

Якось у чужому місті чоловік побачив юнака та дівчину й запитав у них:

— Як на вашій мові буде “я тебе кохаю”.

Юнак мовчки міцно обняв дівчину, а потім сказав:

— Ось так говорять про кохання наші люди.

Так вип’ємо за кохання, яке не потребує слів!

В одного мудреця була дочка. Прийшли свататися двоє: багатий і бідний. Він віддав дочку за бідного й пояснив: “Багатий погано освічений і дурнуватий, тож стане бідним. А бідний — розумний, я гадаю, що він стане багатим”.

Так вип’ємо за те, щоб нашою мірою людей був розум, а не гаманець!

Хлопчик питає в батька:

— Це правда, що подружнє життя схоже на лотерею?

— Ні, синку, у лотереї в тебе є хоча б один шанс.

Так вип’ємо за шанс, який є в молодих!

Два леопарди кружляли лісом і натрапили на хатину. У ній на підлозі була постелена шкура леопарда.

— Чи знаєш, що це таке? — запитав один леопард другого.

Той глянув на шкіру, затремтів і з жахом прошепотів: “Тікаймо! Це моя теща!”

Вип’ємо за добрих тещ, яких би ми не жахались!

Шаха Османа запитали:

— Коли бувають добрі відносини між чоловіком і дружиною?

— Коли чоловік не чує, що говорить жінка, а жінка не бачить, що робить чоловік, — відповів Осман.

Так вип’ємо за добрі відносини між молодими!

Щоб дожити до срібного весілля, треба мати залізну витримку чоловікові і золотий характер — жінці.

Тож вип’ємо за цей чудовий сплав!

Якось квітова крамниця помістила у вітрині таке оголошення: “Квіти в нас такі дешеві, що їх можуть купувати навіть чоловіки”.

Не забувайте про квіти, хай вони йдуть поруч з вами завжди, бо вони несуть кохання.

За кохання!

Дружина їде гостювати до своєї матері.

— Як тільки ти напишеш, що скучив, я негайно повернусь, — каже вона чоловікові.

— Але, любя моя, для чого так довго затримуватися?

Вип'ємо за те, щоб завжди скучати за коханими!

— Чи існує щось неприємніше, ніж дружина, яка вміє готувати, але не хоче цього робити? Хіба що дружина, яка не вміє готувати.

Вип'ємо за те, щоб побутові справи не отруювали життя!

Що таке кохання? Це — необхідність урятуватися від самого себе.

Вип'ємо за цих молодих, які вже врятувалися.

Епітафія:

“Тут лежить чудова жінка, яка варила мені їжу, штопала мої шкарпетки і піклувалася про моїх дітей — моя теща”.

Так вип'ємо за живих, ще молодих і чарівних жінок — наших тець!

Найважче чоловікові приховати свої почуття, коли він прощається на вокзалі з тещею.

Вип'ємо за тещу й за те, щоб завтра радо зустрічати її!

Теща: “Я бачила сон, наче мене повісили”.

Зять: “Ну-у-у!”

Теща: “Не дуже радій: мотузка обірвалася, і я прокинулася”.

Вип'ємо за те, щоб нашій тещі не снилися дурні сні!

Теща (зятеві): “Ви кажете — я для вас тягар. А хто ж зробив мене тещею, як не ви!”

Вип’ємо за зятя, хай робить усе найкраще!

— Що таке бур’ян?

— Це рослина, в якої ще не знайшли цілющі якості.

Так вип’ємо за те, щоб у наших коханих ми завжди відкривали тільки позитивні якості!

Є багато людей, які дуже обізнані в різних галузях, та не мають жодної власної думки.

Вип’ємо за молодих, хай знання не стають перешкодою власній думці — ти в мене найкраща.

Професор говорить дружині:

— Люба, я приготував тобі сюрприз.

— Ой, як гарно, який?

— Я назвав твоїм ім’ям мікроб, який щойно відкрив!

Так вип’ємо за те, що хоч мікроб і малий, та повага до жінки велика! Щоб так було й завжди.

— Де все твоє багатство і всі твої володіння? — запитали в Діогена.

— У них, — відповів Діоген, показуючи на своїх численних учнів, друзів і послідовників.

Тож побажаємо молодим такого багатства: дітей, друзів і послідовників.

За це й вип’ємо!

— Яка різниця між гарним і прекрасним? — запитали Вольтера.

— Гарне потребує доказів, а прекрасне — ні.

Тож вип'ємо за прекрасну наречену, бо тут не треба ніяких доказів!

Кожен розумний по-своєму: один спершу, а другий потім.

Вип'ємо за нареченого, який розумний спершу, тому що вибрав таку жінку, а ще й стане розумнішим потім.

Діогена запитали, укус якої тварини він вважає найнебезпечнішим.

Він відповів:

— З хижих тварин — наклепника, а з свійських — облесника.

Побажаємо молодим, щоб їх ніколи не кусали ні ці, ні інші тварини.

За щастя!

Бути щасливим — означає бути розумним. Бути розумним — означає не питати того, на що не можна відповісти.

Побажаємо молодим бути щасливими і розумними і вип'ємо за це!

— Від гніву старієш, від сміху молодієш, — говорить китайське прислів'я.

Тож побажаємо молодим багато сміху й вічної молодості!

Схильність до радості і надії — справжнє щастя, схильність до побоювання і меланхолії — справжнє нещастя.

Хай наші молоді будуть завжди щасливі й тільки щасливі!

Сміх — це сонце, воно проганяє зиму з людського обличчя.

Вип'ємо за два ясні сонечка — за наших наречених!

У ворота до тих, хто сміється, найчастіше заходить щастя.

Вип'ємо за те, щоб до цих воріт щастя не заходило, а забігало!

Гумор — це рятувальний круг на хвилях життя, говорив філософ.

Так вип'ємо за те, щоб на кожен випадок у цій родині було аж два рятувальні круги.

Висміювання нерідко скоріше розв'язує важливі сімейні проблеми, ніж суворя, обвинувальна промова.

Бажаємо частіше сміятися, щастя молодим!

При розлученні завжди запитують причину, а при одруженні — ні. Чому так? Бо причина одруження одна — це кохання.

Що питати про нього, краще вип'ємо за нього.

Кажуть, що ніколи з грошима не буває так добре, як буває погано без них.

То побажаємо подружжю, щоб їм завжди було тільки добре і ніколи б не було погано!

Чим відрізняється казка від дійсності?

Казка — це коли оженився з жабою, а вона стала царівною. А дійсність — це все навпаки.

Так вип'ємо за те, щоб ваше життя було казкою і тільки нею!

У староіндійській книжці “Гілка персика” написано: “Потреби душі народжують дружбу, потреби розуму — повагу, потреби тіла — кохання. А всі три потреби народжують справжню любов”.

Вип'ємо, щоб у вас завжди були три потреби, щоб кохали один одного.

Старогрецький філософ Аристотель стверджував: “Дружба — це саме необхідне в житті, тому ніхто не побажає собі жити без друзів, навіть коли він має все інше”.

Вип'ємо за найвеличніше благо — дружбу!

Американський письменник Ралф Емерсон говорив: “Прикраса дому — це друзі, які приходять сюди”.

Наш тост — за головну прикрасу цього дому!

Англійський письменник Стівенсон підкреслював : “Немає більшої біди, ніж втратити людину, яку вважав за свого друга!”

Так вип’ємо за те, щоб ніколи не мати такої біди.

Старогрецький державний діяч, відомий оратор Цицерон казав: “Скільки всього доброго поєднує у собі дружба. Коли б ви не звернулися, вона завжди до ваших послуг: ніколи не надійсть, ніколи не приходиться невчасно, вона додає нового блиску вашому благополуччю, а невдачі, які вона поділяє з вами, уже не такі гострі”. Цицерон знав, про що казав.

За це й вип’ємо.

Цицерон казав: “Як багато чарівності втратило б наше щастя, якби ніхто не радів разом з нами. Як важко було б переносити всі наші негоди, якби не було друга, що відчуває їх сильніше за нас!”

Вип’ємо за вірних друзів!

Американський фізик і політичний діяч Бенджамін Франклін казав: “Брат може не бути другом, але друг — завжди брат!”

За вас, брати-друзі!

Французький письменник-мораліст Франсуа де Ларошфуко казав: “Яке не рідкісне справжнє кохання, справжня дружба ще більш рідкісна”.

Піднімаємо келихи за найрідкіснішу річ у світі — за дружбу!

Американський історик Генрі Адамс говорив: “Друг, який досяг влади, — утрачений друг”.

Вип’ємо за те, щоб не втрачати друзів, навіть коли вони досягнуть великої влади!

Італійський письменник Мандзоні стверджував: “Дружба — одна з найбільших утіх життя. Одна з найбільших утіх дружби — мати того, кому можна довіритися”.

Вип’ємо за дружбу — найвеличнішу втіху у світі!

Еразм Роттердамський написав: “Ніяке життєве добро не буде таким приємним, якщо ми користуємося ним самі, не розділяючи з друзями!”

Вип’ємо за те, щоб поряд завжди були вірні друзі!

Англійський філософ Бекон стверджував: “Той, хто не має щирих друзів, дійсно самотній”.

Вип’ємо за те, щоб ніколи не зазнати подібної самотності!

В. Г. Белінський казав: “Друг для мене — це той, кому я зможу говорити все”.

Тут за столом дійсно зібралися ті, кому можна говорити все.

Вип’ємо за моїх друзів!

Французький письменник Жан де Лабрюйєр говорив: “Справжня дружба — це вміння вибачати один одному маленькі хиби”.

Вип'ємо за вас, мої друзі, за те, що ви вибачаєте мені мої помилки та недоліки!

Славетний письменник Антуан де Сент-Екзюпері стверджував: "Друзі — це ті, хто, тримаючись за один канат, спільними зусиллями досягають вершини, знаходячи в цьому єдність".

Я п'ю за вас, мої друзі, за ті вершини, які я підкорив з вашою допомогою і сподіваюсь іще підкорити!

Великий Вольтер казав: "Найбільше задоволення, яке може відчувати людина, це приносити задоволення своїм друзям".

Вип'ємо за задоволення, яке дає мені спілкування з вами, мої друзі!

Старогрецький публіцист Ісократ казав: "У щасливі години друзі повинні з'являтися за запрошенням, а в біді — без запрошення".

Вип'ємо за те, щоб завжди зустрічатися!

Старогрецький письменник Плутарх казав: "Не потрібен мені друг, який змінюється разом зі мною і повторює кожен мій жест. Те ж саме, але набагато краще, робить моя тінь". Роки минають, усе змінюється, навіть наша тінь.

Так вип'ємо за те, щоб не змінювалася наша дружба!

Французький письменник Клод Тільє стверджував: "Бути закоханим — це більше, ніж бути багатим, бо бути закоханим — це бути щасливим".

Вип'ємо за кохання, яке робить людину багатою і щасливою!

Максим Горький говорить: "Життя без кохання — не життя, а існування. Без кохання жити не можна, бо для того й дана душа людині, щоб любити!"

Так вип'ємо за життя, а не існування!

Німецький філософ Гегель казав: "Дійсна суть кохання в тому, щоб відмовитися від свідомості самого себе, забути себе в іншому "я".

Вип'ємо за дійсну суть кохання!

Французький письменник Стендаль казав: "Найкраща половина життя лишається закритою для людини, яка ніколи не кохала з пристрастю".

Вип'ємо за кохання, яке відкриває для нас життя!

Великий Оноре де Бальзак казав: "Кохання — це єдина пристрасть, яка не визнає ні минулого, ні майбутнього".

Вип'ємо за довічне кохання!

Американський письменник Генрі Торо відзначив: "Найніжніші рослини прокладають собі дорогу крізь саму жорстку й тверду землю. Так і кохання! Який молот, який таран може зрівнятися з силою кохання, протистояти їй?"

Так вип'ємо за велику силу — кохання!

Англійський письменник Дуглас Джеролд казав: “Кохання подібне кору: чим пізніше приходить, тим небезпечніше”.

Вип’ємо за те, щоб дитячими хворобами хворіли вчасно.

Ф. Ларошфуко казав: “Існують різні ліки від кохання, та немає надійних”.

Вип’ємо за хворих коханням!

І. С. Тургенєв казав: “Кохання сильніше за смерть і жах смерті. Тільки коханням тримається життя”.

Так вип’ємо за вічний рушій нашого життя — за кохання!

Французький письменник Віктор Гюго казав: “Кохання — як дерево: воно росте само по собі, пускає глибоке коріння в наше життя і часто продовжує зеленіти й квітнути навіть на руїнах нашого серця”.

Вип’ємо за сад кохання, який квітне в нашому житті!

Ф. Ларошфуко казав: “Розумна людина може закохатися як божевільна, але не як дурна!”

Так вип’ємо за те, щоб кохати як божевільні та не лишатися в дурнях.

Оноре де Бальзак казав: “Кохання посідає перше місце між пристрастями, бо містить їх усі разом.

Кохайте сильніше або ні залежно від того, скільки струн зачеплено у вашому серці”.

Так вип’ємо за те, щоб у наших серцях грали арфи!

В. Г. Белінський стверджував: “Перший і головний зміст кохання — це турбота природи про розмноження і підтримку роду людини. Але якби люди обмежувалися тільки цим, вони не були б вищими за тварин”.

Так вип’ємо за перший зміст, не забуваючи про другий!

О. М. Горький казав: “Від кохання до жінки народжується все чудове на землі. Кохання до жінки завжди плодотворне для чоловіка, навіть коли воно дає тільки страждання, бо в них теж є багато цінного”.

Так вип’ємо за кохання і жінок!

А. П. Чехов зауважив: “Коли кохаєш, то таке багатство відкриваєш у собі, стільки ніжності, ласки, навіть не віриш, що так можна кохати”.

Так вип’ємо за велике багатство, яке дарує кохання!

Письменник К. Г. Паустовський казав: “У кохання тисячі аспектів, у кожному з них є своє світло, своя туга, свої пахощі”.

Так вип’ємо за всі аспекти кохання!

Французький письменник Альберт Турнье зауважив: “У спілкуванні з жінками чоловік самого тонкого розуму стає ще розумнішим”.

Так вип'ємо за тих жінок, через яких найрозумніший чоловік втрачає голову!

Італійський політичний діяч Джузеппе Мадзіні казав: "Чоловік і жінка — це ті дві ноти, без яких струни душі людства не дають правильного й повного звучання".

Так вип'ємо за гармонію душі!

Ф. Ларошфуко казав: "Постійність у коханні — це довічна непостійність, яка примушує нас захоплюватися по черзі всіма якостями коханого, віддаючи перевагу то одній, то іншій".

Так вип'ємо за постійну непостійність кохання!

Французька письменниця Луїза Жермена де Сталь говорила: "Хто дійсно кохає, той не ревнує. Головне в коханні — довіра. Відберіть у кохання довіру — ви віднімете в нього всю силу, весь його світлий бік, усю його велич".

То вип'ємо за довіру!

Великий Лопе де Вега казав: "Ніщо не посилює так любов, як нездоланні перешкоди".

Так вип'ємо за те, щоб нездоланних перешкод було мало, а кохання — багато.

Німецький філософ Вільгельм фон Гумбольдт говорив: "Кохання завжди більше, ніж віра в нього. Повсякденні

слова: аби ти знала, як я тебе кохаю! — містять у собі велику, нескінченну істину”.

Вип’ємо за велике кохання!

Французький драматург П. Бомарше зауважив: “Природа наказала жінці: будь чарівною, якщо можна — мудрою. Але розважливою ти повинна бути неодмінно”.

Так вип’ємо за непохитні закони природи!

Лабрюйєр стверджував: “На світі немає нічого чарівнішого, ніж лице коханої, і немає музики більш солодкої, ніж звук голосу коханої”.

Так вип’ємо за наших чарівних жінок!

Англійський поет Джордж Байрон відзначив: “Рани від кохання якщо й не вбивають, то ніколи не загоюються”.

Так вип’ємо за те, щоб поряд з пораненим завжди була гарненька санітарка!

Іспанський драматург Педро Кальдерон зауважив: “Хто не обожнює вади того, кого кохає, той не може сказати, що кохає дійсно”.

Так вип’ємо за вади наших улюблених жінок!

Французький військовий діяч Роже де Бюссі Рабютен казав: “Розлука для кохання — це вітер для вогню: слабка кохання вона гасить, а велике — роздуває”.

Так вип’ємо за вітряне кохання!

Славетний Сервантес казав: “Ревнивий завжди дивиться в підзорну трубу, яка малі речі перевертає у великі, карликів у велетнів, здогади в істину”.

Тож вип’ємо за те, щоб не було ревнощів!

Російський письменник П. А. Павленко казав: “Красуня не зможе зробити те, що зробить розумниця”.

То ж піднімаємо келихи за присутніх тут красунь-розумниць!

Італійський драматург Карло Гольдоні казав: “Ревнощі — це джерело муки для того, хто кохає, і джерело муки і образи для коханої”.

Так вип’ємо за те, щоб ніколи не пити з цих джерел.

Російський історик М. М. Карамзін говорив: “Без доброго батька немає гарного виховання, хоч є і школи, і інститути, і пансіони”.

Вип’ємо за батьків!

В. Г. Белінський казав: “Ревність — це хвороба людей нікчемних, які не поважають себе, своїх прав на повагу й кохання”.

Так вип’ємо за здоров’я взагалі й за те, щоб не хворіти ревністю”.

Л. М. Толстой писав: “Кохати — це жити життям коханого”.

П’ємо за наше спільне життя і кохання.

Оноре Бальзак говорив: "Майбутнє нації — у руках матерів".

Так вип'ємо за добрі материнські руки!

Французький поет П'єр Беранже говорив: "Серце матері — невичерпне джерело чудес".

Вип'ємо за найбільше диво у світі — материнське серце!

О. Бальзак казав: "Руки матерів — це ніжність; діти добре сплять на добрих руках".

За наших найкращих, найніжніших матерів!

Філософ Гегель говорив: "У дитинстві найважливіше — це материнське виховання, бо моральність повинна стати почуттям у дитини".

Старогрецький філософ Піттак говорив: "Те, що ти робиш сам для своїх батьків, те саме чекай від своїх дітей".

Так вип'ємо за наших батьків!

В. О. Сухомлинський казав: "Кожного робітника, від сторожа до міністра, можна замінити саме таким або ще кращим робітником. Але доброго батька замінити саме таким добрим не можна".

Я п'ю за незамінних батьків!

Англійський історик Генрі Бокль говорив: "У більшості геніальних людей були чудові матері".

Бажаємо і вам виховати геніальних діточок, за це й вип'ємо!

Вольтер казав: "Не можна бажати того, чого не знаєш".

Вип'ємо за бажання, підкріплені знанням, і за знання, підсилені бажаннями!

Німецький поет Гете зауважив: "Бажати недостатньо, треба діяти!"

За це й вип'ємо!

Французький філософ Дені Дідро казав: "Найщасливіший той, хто дарує щастя найбільшій кількості людей".

Я п'ю за щасливих людей!

Віктор Гюго писав: "Щоб бути сповна щасливим, недостатньо мати щастя, треба ще й заслугувати його".

Я пропоную тост за цілком щасливих людей, які зустрілися за цим столом!

Л. М. Толстой казав: "Щастя — це задоволення без каяття".

Так вип'ємо за те, щоб ми були щасливими і задоволеними!

Римський поет Публій Сір вважав: “Взаємна доброзичливість дає найбільше споріднення”.

За дружбу і щастя!

Англійський політичний діяч Філіп Додридж говорив: “Якщо вас ніхто не любить, вірте, це ваша провина”.

Вип'ємо за те, щоб серед присутніх не було обвинувачених по цій статті!

Римський філософ Сенека зауважив: “Той, хто робить добро іншому, робить добро собі, та не на майбутнє, а самим фактом, бо саме добре діло дає велику радість”.

Так вип'ємо за те, що ви сюди прийшли й цим зробили добре діло!

Французький письменник Жан де Лабрюйєр стверджував: “Щедрість полягає не тільки в тому, щоб давати багато, але й у тому, щоб давати своєчасно”.

Я п'ю за своєчасну щедрість!

Видатний актор В. І. Качалов якось сказав: “Щирість — це такий же дар, як краса або розум”.

Так вип'ємо за великий дар — щирість!

Король вестготів Аларіх Перший, той самий, що якось зруйнував Рим, полюбляв говорити: “Горе переможеним!”

Вип'ємо за те, щоб у світі було, як за цим столом:
жодного переможеного і багато хороших людей!

Французький письменник Жан Лабрюйєр казав: "Най-
вишуканіша насолода — давати насолоду іншим".

Давайте вип'ємо й цим дамо насолоду один одному!

Німецький філософ Мессінг говорив: "Радіти одному
сумно".

Я пропоную випити за те, що ми зібралися разом, і хай
нам ніколи не буде сумно!

В. Г. Белінський говорив: "Хто веселий, той щасливий,
а хто щасливий, той — добра людина".

Вип'ємо за веселих, щасливих, добрих людей, які зі-
шлися за цим столом.

Французький письменник Вовенар казав: "Для того щоб
робити великі справи, треба жити так, ніби й вмирати не
прийдеться".

Так вип'ємо за те, щоб ми жили довго і створили ще
багато чого доброго!

Римський імператор Марк Аврелій казав: "Приставля-
ти одне добре діло до другого так щільно, щоб між ними не
було й найменшої щілини, — ось це я вважаю насолодою
життя".

Вип'ємо за те, щоб робити добрі діла й насолоджувати-
ся життям!

Англійський драматург Бернард Шоу написав: “Життя для мене не тануча свічка, а щось на зразок чарівного факела, який опинився в мене на одну мить, і я хочу примусити його палати якнайяскравіше, а потім передати майбутнім поколінням”.

Так вип'ємо за те, щоб ніколи не згасла ця чарівна естафетна паличка!

Англійський історик Джон Рескін радив: “Дивіться на кожен ранкову зорю, як на початок свого життя, і на кожен захід сонця, як на кінець його. І хай кожне коротке життя буде відзначено якимось добрим вчинком, перемогою над собою або добутим знанням”.

За це й вип'ємо, бо краще й не скажеш!

Французький письменник Анатоль Франс говорив: “Не слід уболівати за минулим, не слід нарікати на зміни, обтяжливі для нас, бо це і є життя”.

Вип'ємо за те, щоб гідно зустріти будь-які зміни в нашому житті!

Письменник П. А. Павленко зауважив: “Життя — це не ті дні, що пройшли, а ті, що пам'ятні”.

Давайте жити так, щоб кожен день залишився в нас у пам'яті. Вип'ємо!

Видатний Леонардо да Вінчі говорив: “Добре прожите життя — довге життя”.

Вип'ємо за те, щоб ми жили довго й добре!

Римський філософ Сенека зауважив: "Поки ми відкладаємо життя, воно минає".

Давайте вип'ємо не відкладаючи за те, щоб жити кожену мить.

Французький публіцист Лабуле дуже точно сказав: "Завтра" — великий ворог "сьогодні". "Завтра" — паралізує наші сили, доводить до безсилля, підтримує бездіяльність".

То й вип'ємо сьогодні і не будемо відкладати на завтра.

Чудовий французький письменник Стендаль запевняв: "Людина живе на землі не для того, щоб бути багатою, а щоб бути щасливою".

Я хочу, щоб ми були щасливими і багатими, за це і вип'ємо.

Поет Олександр Блок написав: "Свідомість того, що дивне було поряд — приходить запізно".

Вип'ємо за те, що поряд з нами, за життя.

Староримський філософ і поет Лукрецій казав: "Дійсно, бувають тяжкі хвилини, повернись до лихого спиною, і твоя внутрішня весна не зрадить тебе".

Вип'ємо за внутрішню весну, хай вона квітне в кожній душі!

Німецький філософ Гольфрід Лейбниц стверджував: “Вічне прагнення до нової насолоди і нової досконалості — це і є щастя”.

Вип’ємо за вічне прагнення до щастя.

Французький письменник Жюль Ренар казав: “Життя! Розумію його все менше і менше, а люблю — більше і більше”.

Так вип’ємо за життя!

ВЕСЕЛІ ТОСТИ

Споконвіку люди велике значення надавали сімейним і іншим побутовим обрядам. Усі знають що таке срібне і золоте весілля, але є ще дати в сімейному житті, які мають свої назви.

Саме свято весілля має назву *зелене весілля*. Час вносити свої корективи до старих обрядів, декотрі наділяє новим змістом. Так стало традицією в день зеленого весілля відвідувати пам’ятники — історичні та загиблим воїнам, парки.

Перша річниця шлюбу — *ситцеве весілля*, у цей день чоловік і жінка дарують одне одному ситцеві хустинки.

П’ята річниця — *дерев’яне весілля*, подружжю дарують різні речі з дерева. Через шість з половиною років настає *цинкове весілля*. Назва нагадує про те, що шлюб уже трохи померк, треба навести блиск, і тому дарують оцинкований посуд.

А ще через півроку, на сьому річницю, настає *мідне весілля*, чоловік і жінка дарують одне одному мідні гроші.

На 10 років сімейного життя дарують троянди, бо це *трояндове весілля*.

Минає ще п’ять років, і настає *скляне весілля*, дарують келихи, чарки, різні скляні речі.

А далі через п'ять років настає *порцелянове весілля*. Дарують посуд, бо жартома вважається, що подружжя вже розбило весь, а новий знадобиться для подальшого життя.

А ось і 25 років сімейного життя — *срібне весілля*, дарують срібні прикраси.

На 30 років сімейного життя — *перлинне весілля*, дарують щось з перлинами.

А колись підійде і *золоте весілля*. Дарують золото, бо воно міцне й непорушне, стійке до негод, як і цей шлюб.

А що далі?

Коли минає 60 років шлюбу — настає *діамантове весілля*. Але це не остання назва.

Ще є *кам'яне весілля* у 67 років шлюбу, і *коронне* — у 75 років шлюбу.

Тож побажаємо усім молодим дожити до коронного весілля!

Якось кинули маленьку собачку в клітку до лева. Хотів лев її з'їсти, та вирішив трохи погратися. Погрався та й закохався.

Так вип'ємо за кохання з першого погляду, яке спроможне творити диво!

Що таке дружина?

Хтось каже, що це валіза, нести важко й кинути шкода. А інший каже, що це діамант в оправі нашого життя.

Так вип'ємо за діаманти, якими наповнені наші валізи!

Маленький Джон питає в тата, чому тайфуни звать жіночими іменами.

— Ти зрозумієш це, коли одружишся.

Тож вип'ємо за наше улюблене сімейне лихо — за наших лагідних чарівних дружин!

Деякі порівнюють жінок з пилкою, мовляв, пиляє й пиляє день у день. Та з цього становища є вихід — не треба бути колодою.

Тож вип'ємо за те, щоб наші сімейні лісопилки частіше простоювали!

Коли чоловік може пояснити, чому він кохає цю жінку, то він насправді її не знає. А коли жінка може пояснити, за що вона кохає чоловіка, то вона дійсно знає про нього все.

Так вип'ємо за жінок!

Двоє дверей до раю. На перших напис: "Для тих чоловіків, якими нехтували їхні дружини".

На других дверях напис: "Для чоловіків, які були вдома повновладними господарями".

Біля перших дверей стоїть велика черга, а до других підходить непоказний чоловік.

Апостол Петро здивовано питає:

— А ти чому стукаєш у ці двері?

— А мені так дружина наказала.

Так вип'ємо за жінок, які піклуються про своїх чоловіків навіть на тому світі!

— Я погоджусь на шлюб моєї доньки, — каже мати, — тільки тоді, коли ви покинете пити, ходити з друзями на футбол, а будете допомагати їй мити посуд, прати, прибирати в кімнаті.

— Невже ви бажаєте, щоб ваша донька вийшла заміж за цілковитого дурня?

Так вип'ємо за наречену, яка обрала собі цілком нормальну людину!

У стародавні часи жили чорт та ангел. Чорту сподобалась чарівна фея, а ангелу — чортиха. Вони одружилися, і далі... ангел став перетворюватися на чорта, а чорт — на ангела.

Так вип'ємо за тих жінок, які з будь-якого чорта зроблять ангела.

— Дивно! Як змінюється людина після одруження.

— І не кажи! До шлюбу мені подобалися усі жінки.

— А зараз?

— А зараз на одну менше.

Вип'ємо за те, щоб після вашого шлюбу рахунок не змінився.

Деякі жінки подібні тіням: коли ти женешся за нею, вона втікає. А коли ти біжиш від неї — вона гониться за тобою.

Так вип'ємо чарку за тих чоловіків, які не лякаються своєї тіні.

— Здоров був, сусід! Що то за свято було вчора у тебе?

— Та так... Моя жінка відзначала десятиріччя свого тридцятиліття.

Так вип'ємо за свято, яке завжди з тобою!

Зустрічаються двоє друзів.

— Як справи? Як почуває себе твоя дружина?

— Ні, все скінчилося, її викрав мій кращий друг.

— Та хто ж це?

— Не знаю, ніколи не бачив, але раз викрав, то найкращий для мене друг.

Так вип'ємо за невідомих кращих друзів!

— Кумасю, дайте мені кочерги, бо не можу ніяк знайти свою.

— Ні, зараз ніяк не можу, бо ще чоловік з гулянки не прийшов.

Так вип'ємо за залізну передбачливість жінок.

Двоє хворих у лікарні:

— Я сюди потрапив тому, що купив машину дружині.

— А я тому, що не купив.

Вип'ємо за те, щоб не робити нерозумних вчинків.

У чому різниця між жінками у віці 8, 18, 28, 38, 48 років?

8 років — укладаєш у ліжко і розповідаєш казку.

18 років — розповідаєш казку, щоб укласти в ліжко.

28 років — щоб укласти в ліжко, і казки не треба.

38 років — вже вона розповідає тобі казку, щоб укласти в ліжко.

48 років — розповідаєш їй казки, щоб тільки не лягати з нею у ліжко.

Так вип'ємо за казкарів і слухачів.

— Що таке совість?

— Це те, що примушує чоловіка розповісти про все жінці ще до того, як це зроблять інші.

П'ємо за совість і чоловіків.

— Знаєш, Петре, я подаю на розлучення.

— Чому?

— Та жінка не розмовляє зі мною вже півроку.

— Боже, скаменись! Де ти ще знайдеш таку чудову жінку?

П'ємо цю чарку за мрію усіх чоловіків.

— Цей пес врятував моє життя!

— Як це сталося?

— Він не впустив до хати лікаря, коли я хворів.

Вип'ємо за братів наших менших.

Хлопець вперше прийшов до дівчини і побачив, що всі стіни в кімнаті обвішані портретами чоловіків.

— Це все ваші предки?

— Ні, це ваші попередники!

Вип'ємо за те, щоб ми не мали такої великої компанії.

— Тобі дурні жінки подобаються?

— Ні.

— А ті, хто навіть сніданок не вміють готувати?

— Та звісно, ні. А в чому справа?

— Ніяк не розумію, чого ти липнеш до моєї дружини?

Так вип'ємо за вічний пошук нового!

— Чому жінки привертають більше красою, ніж розумом?

— Тому що навіть дурні чоловіки рідко бувають сліпими.

Так вип'ємо за розумних жінок і гострозорих чоловіків!

Коханець розповідає жінці, що за все своє життя знав тільки двох цілком досконалих жінок.

— А хто друга? — запитала його співрозмовниця.

Вип'ємо за абсолютну жіночу впевненість.

Жінка — своєму чоловікові:

— Треба віднести листа на пошту.

— Так, але дощ ллє як з відра. Добрий хазяїн собаку не вижене.

— А я й не кажу тобі, щоб ти брав собаку.

Вип'ємо за жіночу турботу про чоловіків.

Чоловік повертається додому і бачить на попільничці тліючу сигару.

— Звідки взялася ця сигара?

Голос із шафи:

— З Гавани.

Так вип'ємо за великі й різноманітні знання, що дають нам жінки.

Чоловік і дружина сидять у кіно, фільм закінчується палким поцілунком героїв.

— Прекрасний актор, — говорить чоловік.

- Так, а героїня — його дружина!
— Невже! То він ще кращий актор, ніж я думав.

Так вип'ємо за акторські таланти чоловіків і жінок!

- Ви розповіли своїй дружині про правила ощадливості в господарстві?
— Так.
— І які наслідки?
— Я перестав курити.

Так вип'ємо за ощадливих жінок, які так піклуються про здоров'я чоловіків!

- У купе вагону зустрілися ксьондз і рабин. Ксьондз запросив рабина поспідати і запропонував шматок сала. Рабин подякував і відказав: закон забороняє.
— Жаль, — сказав ксьондз, — це дуже гарна штучка. На прощання рабин говорить ксьондзові:
— Передайте привіт вашій шановній дружині!
— У мене немає дружини: закон забороняє.
— Шкода, дуже гарна штучка.

Так вип'ємо за гарні штучки!

- На засіданні.
— А тепер почнемо з головного...
— Гарзд, вип'ємо.

Ми теж почнемо з головного.

Ми зібралися тут, щоб випити за...

Так вип'ємо за те, що ми тут зібралися.

Є лише одна невиліковна хвороба — життя. Від неї завжди помирають.

Так вип'ємо за те, щоб довго, довго, довго хворіти цією хворобою.

— Ой, кума, я така самотня!

— Як то самотня? У тебе красень-чоловік, багатий коханець.

— Так, але справа в тому, що вони постійно покладаються один на одного.

Так вип'ємо за справжніх чоловіків, що не перекладають своїх обов'язків.

Священик читає проповідь:

— О, брати, мої! Ми стали гірші за тварин. Поставте перед ослom відро з водою і вином. Що він питиме?

— Звичайно, воду! — відповіли всі.

Раптом почулося: "Тому він і осел".

Так вип'ємо, щоб це було не про нас.

Коли чоловік повертається додому рано, він шукає книжку, щоб почитати, а коли повертається пізно — щоб вигадати.

Так вип'ємо за читачів і фантастів.

— Скільки коштує ця картина?

— П'ять тисяч доларів.

— А де ж осел?

— Який осел?

— А той, хто дасть за неї такі гроші.

Так вип'ємо за те, щоб наші можливості відповідали нашим бажанням.

Двоє друзів померли одночасно, один потрапив до пекла, другий до раю.

Друг з раю дзвонить до пекла:

— Ну, як ти, як справи?

— Чудово, граємо в карти, вино, жінки. А як у тебе?

— Ніколи так багато не працював: зірки треба вимити, Чумацький Шлях — відполірувати.

— А чому ж так багато роботи?

— Та я ж тут один.

Вип'ємо за те, щоб не кидати друзів на самоті навіть у раю.

Зустрілися двоє друзів, довго не бачили один одного.

— Ну, що нового?

— Та жінка мені невірна.

— Ти не зрозумів. Я питаю, що дійсно новеньке?

Так вип'ємо за свіжі вісті і вірних жінок!

У кафе за стіл сідає відвідувач. До нього підходить офіціантка й каже:

— Звиняйте, але у нас майже нічого немає. Ще перша страва є, а на другу — хоч сама лягай на стіл.

— Тоді першу страву не треба, а других — дві.

То вип'ємо за гурманів!

Професор анатомії запитує студентів:

— Яка частина людського тіла твердіша за сталь?

Усі мовчать. Тоді він питає чарівну дівчину. Вона червоніє і мовчить.

— Ну, що ж, тоді я підкажу — це кінці нігтів, а ви, дівчинко, дуже велика оптимістка.

Так вип'ємо за жінок-оптимісток!

Інспектор ДАІ:

— Коли ви їхали по шосе, відразу визначив "70", а може, й більше.

— Ну що ви! Просто цей капелюх надає мені старшого вигляду.

Вип'ємо за жінок, яких тільки капелюх і робить старими!

— Я не приховую свої роки. На мій погляд, тридцять років — чудовий вік для жінки!

— Так, особливо після п'ятидесяти.

П'ємо за жіночу арифметику!

— І тобі зовсім байдуже, чому я плачу? — питає жінка чоловіка. — Хочеш, скажу?

— Ні, ні в якому разі! У мене немає таких грошей.

Так вип'ємо за те, щоб наші жінки ніколи не плакали.

— Яка я була дурна! Мала цілий натовп шанувальників і всіх вигнала, — журиться жінка.

— Дуже шкода, що мене не було в тому натовпі, — зітхає чоловік.

Так вип'ємо за те, щоб наші чоловіки ніколи не зітхали.

— Послухайте, лікарю, чи є радикальний засіб продовжити життя?

— Звичайно, є.

— Що треба для цього робити?

— Не скорочувати його.

Давайте, друзі, не скорочувати життя.

За це й вип'ємо!

На лекції по філософії:

— Чоловік, який поступається, коли він неправий, — це мудрець, а чоловік, який поступається, коли він має рацію, це...

— Одружений, — підказав хтось із слухачів.

Так вип'ємо за мудрих чоловіків і їх інстинкт самозбереження!

Чоловік вранці дивиться крізь вікно на вулицю і говорить жінці:

— Сьогодні буде чудовий день.

— Ну то й що з цього? — питає дружина.

— Ти якось говорила, що в один чудовий день підеш від мене.

Так вип'ємо за чудові дні!

Чоловік розповідає друзям, що він учора посварився з жінкою.

— А за ким лишилося останнє слово? — питає приятель.

— За мною, звісно! — гордо заявив він. — Я сказав: "Годі, купуй".

Так вип'ємо за останнє слово чоловіка!

Якщо чоловік наполегливий, він обов'язково доб'ється того, чого бажає жінка.

Так вип'ємо за те, щоб їх бажання завжди збігалися!

Чоловік повертається пізно вночі і каже дружині:

- Ти ніколи не здогадаєшся, де я був!
- Обов'язково здогадаюсь, але спочатку мені б хотілося почути твою версію.

Так вип'ємо за реалізм і фантастику сімейного життя.

В санаторії молода жінка ходить з пенсіонером. Жінка зауважує:

- А ви маєте чудовий вид. Скільки ж вам років?
- Невдовзі вісімдесят.
- О! Я б вам не дала....
- Так? Дуже шкода!

Так вип'ємо за те, щоб у свої вісімдесят ми мали б змогу так відповідати.

Зустрілись українка і французька.

- Яка ви тоненька, як ви зберігаєте таку талію? — запитує українка.
- Додержуюсь суворої дієти.
- Ой, зараз запишу.
- Вранці секс і один кекс, вдень секс і секс, увечері один секс. Якщо не допоможе, то кекс виключити.

Так вип'ємо за французьку дієту і чоловіків, які допомагають дотримуватися її.

Моя жінка часто говорить мені: “У тебе немає смаку”. А я думаю, що в мене відмінний смак, бо з тисячі жінок я вибрав тільки її.

П’ємо за чоловіків з відмінним смаком і за їхніх дружин!

Жінка намагається навчити собаку служити. Чоловік зауважує:

— Так у тебе нічого не вийде, люба.

— Нічого, спочатку у мене з тобою теж не виходило.

То п’ємо за чоловіків, поки не пролунала команда: “Фу!”

Господиня хатинки біля моря привела нових мешканців, пояснила їм, де що, та й питає:

— Може, ще чого треба?

— Ні, спасибі, усе добре, — відповідає молодик.

— А вашій дружині?

— Ой, добре, що нагадали! Чи немає у вас конверта?

Так вип’ємо за те, що хоч і буваємо далеко від дому, та завжди пам’ятаємо всіх, кого там залишили.

Перекоаний холостяк говорить другові:

— Жінки — гірші за гангстерів, ті вимагають або гаманець, або життя, а жінки і те і друге!

Так вип’ємо за наших улюблених “грабіжниць”!

Давайте вип’ємо за поцілунок! Його придумав чоловік, бо немає іншого засобу, щоб закрити жінці рота.

Чоловік приходить додому на світанку. Жінка питає:

— Ти чому так пізно прийшов?

— Я — вільна людина. Коли скочу, тоді й прийду.

На другий день жінка теж прийшла на світанку.

— Ти чому так пізно прийшла?

— Я — вільна людина, чи ні?

— Ні, вже дзуськи!

— Правильно! Ось коли відпустили, тоді й прийшла.

Вип'ємо за мрію кожного одруженого — за волю!

— Звідки я з'явився? — питає молодий Козлик у батька, старого Козла.

— Коли я був молодим, гуляв по горах, зустрів твою матір Козу — ось ти і з'явився.

Козлика щось не задовольнило у відповіді, і він побіг до матері.

— Звідки я з'явився?

— Була я ще молода, бігала по горах, зустріла дуже красивого Оленя — ось ти і з'явився.

— А татко?

— А татко твій як був козел, так і лишився козлом.

Так вип'ємо за те, щоб ми завжди були красенями-оленями!

У давні часи жив султан. А гарем його був розташований на відстані десяти кілометрів. І кожного дня султан посилав свого служника за черговою дружиною. Султан дожив до ста років, а служник помер у сорок. А висновок один: не жінки вбивають чоловіків, а бігання за ними.

Чоловік несподівано повернувся з відрядження. Гість, що був у жінки, не встиг вдягнутися, скочив на стілець і вперся руками в стелю.

— А це що за герой?

— Та це ж Атлант. Пам'ятаєш?

Чоловік іде до кухні, вертається з бутербродом і дає його "Атлантові":

— На! Іж!

— Чи ти здурів? — здивувався гість.

— Бери, бери, я сам учора Аполлоном півдоби стояв, то хоч би хто води подав.

Так вип'ємо за знання грецької міфології і чоловічу солідарність.

— А чому ви досі не одружені? — запитала жінка знайомого холостяка.

— Колись в недобру годину я зустрів на вулиці розлючену жіночку. Вона накинулася на мене з одбірною лайною, подряпала мені все лице, а потім схаменулася, усміхається і каже: "Не бійтесь! Думала, що ви — мій чоловік".

Вип'ємо за те, щоб ніколи не жалкувати за тим життям, що було до одруження.

Розмовляють дві жінки. Одна говорить:

— Який час настав! Жінки живуть з одруженими чоловіками!

— Я теж давно думаю про це і ніяк не зрозумію, де вони їх знаходять?

Вип'ємо за те, щоб скоріше нас знайшли ті, хто нас шукає.

Справжній чоловік — це чоловік металевий: золото в кишені, срібло — на скронях, залізо — у м'язах та криця — де треба.

Так вип'ємо за міцний сплав — чоловіка!

- Виходь за мене заміж.
- Добре, — відповідає дівчина. І настає тиша.
- Нарешті дівчина не витримує:
- Чому ти більше нічого не говориш, любий?
- Я і так багато зайвого сказав.

П'ємо за те, щоб наші слова не випереджали наших думок!

- Дві голлівудські зірки сваряться:
- Не вдавай із себе леді! Ти навіть не знаєш, хто твої мати і бабуся!
- Дійсно, за мою бабуся говорять різне. Стверджують навіть, що це ви!

Вип'ємо за жіночу дружбу!

- Молодик говорить дівчині:
- Он, дивись, зірка впала. А знаєш, якщо при цьому загадати бажання, то воно обов'язково здійсниться.
- Знаю, але не вірю!
- Чому?
- Тому що ти дуже боязкий.

Так вип'ємо за те, щоб бажання збувалися!

Чоловік повернувся додому тільки вранці. Тихо відчинив двері, заходить до спальні й починає роздягатися. Жінка прокинулась і питає:

- Ти звідки?
- Чоловік швиденько починає одягатися:
- Не "звідки", а "куди", бачиш, на роботу збираюсь.

Вип'ємо за роботу, яка завжди рятує нас!

До лікаря завітав пацієнт:

— Лікарю, у мене болить між лопатками.

Лікар питає:

— Палите?

— Ні.

— П'єте?

— Ні.

— А жінок любите?

— Ні.

— Так це у вас крильця ростуть!

Так вип'ємо за янголів, які не завітали до нас!

— Боже, як остогидла мені робота! Кожен день те саме, те саме...

— Згоден, але треба кудись піти від жінки.

Так вип'ємо за роботу, вона дає радість.

Дочка повертається додому дуже пізно.

Батько суворо запитує:

— Ну? Як це називається?

— Не знаю, тату, але відтепер це моє хобі.

Так вип'ємо за те, щоб кожен мав своє хобі!

— Щастячко моє, моя люба дружинонько, дай мені піджак.

— Де він, моє кошенятко?

— Мабуть, лялечко, у вітальні, я залишив його там, коли ти, мамусю, біла мене щіткою для підлоги за моє пізні повернення.

П'ємо за жіночу ніжність.

— Як сьогодні почуває себе ваша дружина?

— Дякую, лікарю, видужує: сьогодні вранці вже двічі в мене тарілкою шпурнула...

Вип'ємо за здоров'я наших жінок!

— Чим відрізняється чоловік від дорогої прикраси?

— Дорога прикраса задовольняє жінку завжди.

Так вип'ємо за те, щоб усі чоловіки були дорогоцінними прикрасами.

Молода жінка на пошті.

— Я, між іншим, маю сім дітей, і мій чоловік говорить...

— А ви ще й поговорити встигаєте?!

Вип'ємо за балакучих чоловіків.

— Яка жінка завжди точно знає, де зараз її чоловік?

— Вдовиця.

Так вип'ємо за те, щоб наші жінки ще довго-довго не знали, де ми знаходимось.

Любий друже, бажаю, щоб у тебе завжди було легке серце і важкі кишені.

За це й вип'ємо.

— Друзі, годі вже, все про роботу та про роботу. Поговоримо про повійниць.

— Згода! Микола, як почуває себе твоя жінка?

П'ємо за повагу до всіх жінок.

Рибалка спіймав велику рибу.

— Бідна рибка! Як тобі боляче, — бідкається жінка, що проходить поблизу.

— Розумієте, — відказав рибалка, — якби вона не розкривала рота, то з нею нічого б не трапилося.

Тож не будемо розкривати рота марно і вип'ємо за це.

— Чому ви одурюєте тих людей, що вам довіряють?

— Бо одурити тих, хто не вірить, немає ніякої змоги.

Так вип'ємо за довіру й віру!

Кішка говорить:

— Які у сусідньому дворі нахабні коти. Учора йшла — чіплялися, сьогодні йшла — чіплялися, а завтра ж знову піду.

Так вип'ємо за жінок, які ніколи не звертають з обраної дороги.

Вип'ємо за те, щоб у нас було все, а нам за це нічого б не було.

Танці в будинку відпочинку. До самотнього чоловіка підходить дама.

— Ви танцюєте?

— Спасибі, я вже одружений.

— Ну то що?

— Звиняйте, але танцюю тільки під дудку своєї дружини.

Так вип'ємо за чоловічу вірність і музичні пристрасті!

Чоловік скаржиться другові:

- Яким же я був дурним, що оженився на ній!
- Ти вже забув, як називав її “моє сонечко”?
- Ось тепер я остаточно зрозумів прислів'я: “Дурням — щастя!”

Так вип'ємо за глибоке розуміння подружнього життя.

— Любий, як я піду за тебе, то не буде щасливішої людини у світі.

— Чим я або чим ти?

Так вип'ємо за повне сімейне щастя!

Жінка — це рай для ока, пекло для душі і чистилище для кишені.

За це й вип'ємо, за любих жінок!

Після лекції про подружнє життя один із слухачів запитує:

- А чому жінки беруть прізвище чоловіка, а не навпаки?
- Це просто. Переможець завжди приймає назву місцевості, на якій він одержав перемогу.

Так вип'ємо за переможців!

Дві жінки обговорюють покупки.

— Ой, який чудовий капелюшок. Багато дала?

— Та ні, двічі тарілкою по голові.

Так вип'ємо за те, щоб не було інфляції!

Лікар — хворому:

— А тепер пригадайте, будь ласка, оце почуття неповноцінності з'явилося у вас раптово чи коли ви вперше побачили у відомості суму своєї зарплатні?

Так вип'ємо за те, щоб ніколи не зазнати того почуття.

— Наші знайомі, мабуть, думають, що я тільки куховарка в нашій сім'ї.

— Заспокойся, люба, усі знають, що і прання і прибирання теж на тобі.

Так вип'ємо за численні таланти наших жінок!

Жінка — чоловікові:

— Годі палити, хіба не знаєш, що дві краплини нікотину вбивають коня.

— То кінь, а я в тебе — осел.

Так вип'ємо за те, що наші жінки завжди турбуються про нас.

Зліпив Бог людину з глини, та лишився ще маленький шматочок.

— Що тобі зліпити?

— Зліпи мені щастя.

Та не знав Бог, яке воно, те щастя, і віддав шматочок людині.

— Сам зліпи своє щастя.

Тож вип'ємо за наші успіхи в цій роботі.

Коли ми молоді, то здається, що щастя ще тільки буде, коли старі — що воно вже було.

Тож найкраще — бути щасливими зараз.

За це й вип'ємо.

Розмовляють два приятелі.

— Ти допомагаєш жінці у хаті?

— Ні, я все роблю сам.

Так вип'ємо за реальну допомогу і справжніх чоловіків!

Всесвітній конгрес жінок вирішує питання: що треба чоловікам, щоб вони більше уваги звертали на жінок.

Англійка каже:

— Нам треба краще одягатися, то чоловіки будуть звертати на нас увагу.

Француженка каже:

— Нам треба частіше роздягатися, тоді чоловіки стануть добріші та уважніші до нас.

Українка каже:

— Годувати їх, гадів, треба краще, та й усе.

Так вип'ємо за остаточне рішення продовольчої програми в країні!

Літня жінка й молода дівчина опинилися разом за столом у ресторані.

Молода швиденько поїла й запалила сигарету. Літня жінка каже:

— Ой, я б скоріше зрадила чоловікові, ніж запалила.

Молода відповідає:

— Я б теж так зробила, але ж я не винна, що перерви вистачає тільки на перекур.

Так вип'ємо за те, щоб перерви були довші!

— Дружинонька моя люба, сьогодні м'ясо якесь тведувате. Ти його довго варила?

— Аякже, точнісінько, як про це сказано у кукуварській книзі. Ось: "Візьміть кіло м'яса і варіть його протягом години". Я взяла півкіло і варила півгодини.

Вип'ємо за те, щоб побут не ставав на перешкоді коханню!

Дружина: "Подружнє життя — це суцільні жертви! Я, наприклад, готую їжу щодня!"

Чоловік: "А я, наприклад, щодня мушу їсти те, що ти готуєш".

Вип'ємо за взаємну повагу!

— Удві, який курйоз! Учора мій чоловік після п'яти років шлюбу освідчився в коханні.

— І що ти?

— Я обіцяла подумати!

Вип'ємо за те, щоб частіше освідчуватися в коханні!

— Повір, якщо ти мене зрадиш, я не переживу самотності!

— Але дозволь довідатися: що ж ти собі заподієш?

— Я... я одружуся з іншою!

Так вип'ємо за любов до компанії!

— Сам не знаю, що купити дружині на день народження!

— Запитай у неї.

— Що ти! Де ж мені взяти стільки грошей?

Вип'ємо за те, щоб чоловіків не лякали жіночі потреби!

Молодий чоловік їде селом. Побачивши літню жінку, він питає:

— Бабусю, скажіть мені, як скоріше потрапити до лікарні?

— А ти скажи мені ще раз "бабусю" — і відразу там опинишся.

Вип'ємо за ввічливість, вона рятує нам життя!

Чи є на світі така жінка, яка добре говорила б про свого чоловіка?

Так, є. Та, котра розповідає про нього своєму другому чоловікові.

Вип'ємо за справжніх чоловіків, про яких можна говорити тільки добре!

Чоловік ніяк не може вибрати подарунок своїй дружині. Він звертається до продавщиці:

— Якби ви були моєю дружиною, то що б ви хотіли?

— Іншого чоловіка.

Вип'ємо за те, щоб завжди бажали тільки нас, справжніх чоловіків!

— Ти завжди твердиш, що я — твій кумир, що обожнюєш мене, поклоняєшся мені, так чому ж ти не одружуєшся зі мною?

— Все це, звичайно, правда, люба моя, але скажи, хіба люди одружуються зі своїми богинями?

Вип'ємо за те, що ми вчасно стали атеїстами!

У кохання немає дорожніх знаків, і тому на його шляхах так часто трапляються катастрофи.

Так вип'ємо за те, щоб наше життя обминули катастрофи кохання.

— Я вже рік не розмовляю зі своєю дружиною.

— Чому?

— Не хочу її перебивати.

Так вип'ємо за те, щоб чоловіки теж мали змогу говорити — говорити про кохання до чарівних жінок.

— Колись, любий мій, ти так багато говорив про кохання, а тепер — ні слова.

— Не хочу повторюватися.

А ми хочемо повторювати добрі слова про друзів, жінок, про тих, кого кохаємо.

— У метричному свідоцтві пишуть, де людина народилася, коли народилася, і тільки не пишуть, для чого вона народилася.

Ми зібралися в цьому домі, тепла весела вечірка, тож ми знаємо зараз, для чого народилися, щоб бути щасливими.

За це й вип'ємо!

— Що трапилося? Чому такий сумний?

— Погана історія.

— А в чому справа?

— Я мав зустріти на вокзалі дружину, а її в поїзді не було. Боюсь, що вона дома вже з учорашнього дня.

Так вип'ємо за те, щоб ми вчасно поверталися додому!

З ЧОГО ГОТУЮТЬ ТОСТ?

ПРОСТО АНЕКДОТ

- Скажи, дівчинко, твій батько варить самогон?
— Ні, він його сирим п'є.

Іде п'яний водій. Дивиться — один стовп дорожнього перебіг, другий, третій, ось видно четвертий.

- Стривай, — кричить, — не перебіжиш!
Та й вдарився у стовп.

В автомобілі Вовочка слухає, як лаються батьки. Слухав-слухав і питає:

- Тату! А хто казав тобі, як треба вести машину, коли ти ще не був одружений?

Розмовляють двоє нових українців:

— Вараз є тисячі засобів зробити великі гроші, та тільки один з них законний.

— Який це?

— Та хіба я знаю...

Чоловік читає книжку і час від часу вигукує:

— Отаке! Хіба? Ні! Ніколи б не подумав про таке.

— Що ти читаєш, детектив? — питає жінка.

— Ні, орфографічний словник.

Микола пише заяву керівникові:

— Прошу перевести мене з низької платні на високу за власним бажанням.

Ведуть на страту двох в'язнів. Один каже:

— Давай втечемо.

— А гірше не буде?

◆ ◆ ◆

— Вчора я виграв у лотерею 100 тисяч.

— А жінка як реагувала?

— Онімiла з радощів!

— Боже, стільки щастя відразу.

◆ ◆ ◆

Полісмен попереджає чоловіка, який іде через вулицю, дивлячись на зірки:

— Сер, якщо ви не будете дивитися туди, куди йдете, то прийдете туди, куди дивитесь.

◆ ◆ ◆

Івана привели до в'язниці.

— Тебе за що? — питає сусід.

— За ґрати.

— Я не питаю куди, а за що?

— Я й кажу — за ґрати. Я їх із заводу в металобрухт виніс.

◆ ◆ ◆

Новенький у в'язниці питає:

— А ґрати навіщо?

— Для надійності.

— Дурниці, що тут красти?

◆ ◆ ◆

— Щоб сьогодні в камері все блищало! — наказує наглядач в'язниці. — Сюди прибуває начальник.

— А його за що?

◆ ◆ ◆

— Любонько, скажи: ти б вийшла заміж за ідіота заради його грошей?

— Це залежало б... А скільки у тебе грошей?

- Хто розумніший — чоловік чи жінка?
— Хіба хто бачив, щоб жінка бігала за дурним чоловіком лише тому, що в нього гарні ноги?

- У генерала народився внук. Він питає в ад'ютанта:
— Ну і на кого він схожий?
— Точнісінько ви, копія. Такий же товстий, лисий, пузатий і весь час кричить.

- Оце дивлюсь, товаришу солдат, дуже ти розумний.
— Хто, я?
— Та не я ж.

- Чим відрізняється новий українець від старого інтелігента?
— Новий українець ніколи не лізе в кишеню за словом, бо там тільки гаманець.

- Жінка дає чоловіка, який витратив багато грошей:
— Якщо я маю вигляд, як повія, а розмовляю, як гуляща, то це не значить, що я й заробляю, як вони.

- Мій чоловік купив мені острів і хоче, щоб я там жила, — скаржиться дружина нового українця.
— Ну то й що! Хіба ти не задоволена?
— Так острів ненаселений.

- Солдат — командирові:
— Дайте мені звільнення.
— Навіщо?

— Піду до міста й куплю собі “дипломат”.

— Навіщо тобі, дурневі, дипломат? Ти хоч раз мене з ним бачив?

— Чому ви називаєте цей хор змішаним, адже там тільки чоловіки?

— Але одні вміють співати, а інші — ні.

На репетиції опери “Кармен” диригент говорить співакові:

— Не забувайте, це арія Тореадора, а не бика.

На репетиції опери директор театру слухає солістку, яка співає в супроводі оркестру.

Директор питає у диригента:

— Що це за мелодія?

— Яка? — запитує диригент. — Та, яку грає оркестр, чи та, яку співає мадам?

— Ось, жінко, мені сьогодні замовили аж три портрети!

— Ну, бачиш, не такі вже погані люди, як ти їх малюєш.

Актор, що мав давати концерт, звертається до своєї нареченої:

— Люба, завтра вирішується все. Я буду грати тільки для тебе.

— Але, любий, можливо, крім мене, прийдуть ще декілька слухачів?

— Татку, я не можу вийти за нього заміж, бо він атеїст, навіть у пекло не вірить.

— Нічого. Сміливо виходь, ти і твоя матуся переконаєте його й доведете, що він помиляється.

— Вона витрачає так багато грошей на косметику, що збожеволіти можна!

— А ти бачив її без косметики?

— Ні.

— Ото ж і добре, бо вже б давно збожеволів.

— Чи правда, що ви сказали на цього чоловіка “дурень”?

— Так, правда.

— А чи правда, що сказали “осел”?

— Ні, про це я забула.

— Ти чув, капітан наказав ходити на чергування з собакою.

— А навіщо?

— Він каже: один розум добре, а два — ще краще.

Суддя запитує жінку-свідка:

— Скільки вам років?

— Я нещодавно підійшла до тридцяти!

— І що вас так затримало в дорозі?

Напередодні срібного весілля:

— Як ми відзначимо цей день?

— Може, хвилиною мовчання?

— Знаєш, люба, лексикон пестливих слів такий різноманітний, що можна облишити зоологію.

— Зрозумій, адже це з любові до тебе, осел!

- Моя дружина говорить чотирма мовами.
- А моя лише однією, але з ранку до вечора.

- Ти був у лікаря?
- Вув.
- Болить зуб чи ні?
- Не знаю, він його собі залишив.

- Ти не знаєш, чому Микола живе так розкішно?
- Во бракує доказів.

До видатного письменника приходять молодий лікар і говорять:

- Я облишив медицину, хочу стати письменником і приносити людям користь.
- Ви вже досить принесли користі тим, що покинули медицину.

- Цей клоун вже дуже старий для цього жанру?
- Але він набагато молодший за свої жарти.

Дружина відомого хірурга запитує у свого чоловіка:

- Навіщо той червоподібний відросток? Що він дає?
- Останній, який я вирізав, дав тобі цю сукню.

- У цій річці можна ловити рибу?
- Безперечно.
- Виходить, якщо я спіймаю рибу, це не буде злочином?
- Ні, це буде чудо.

— Що ви чули на концерті?

— Безліч відомостей: Сергія звільнили з роботи, донька Іванових остаточно вигнала свого нареченого, а Марія стала бабусею.

Монах у Великий піст захотів з'їсти яйце й почав пекти його на свічці. Зайшов ігумен, побачив і каже:

— Що ти робиш, гріх великий!

— Отче, диявол спокусив.

Тут з'явився чорт і каже:

— Не бреш, я й сам не знав, що на свічці можна пекти яйця.

Чоловік свариться з жінкою:

— І чому Бог створив жінок такими красивими і такими дурними?!

— Красивими — щоб ви нас любили, а дурними — щоб ми вас любили.

Священик весь час розповідає про рай.

— Чому ви, отче, не розповідаєте про пекло?

— А що розповідати, його ми кожен день бачимо.

На уроці зоології:

— Назвіть тварину, яка повзає на животі.

— Блоха.

Літній новий українець прийшов до лікаря.

— Скажіть, будь ласка, я нещодавно оженився, узяв молоденьку. Можу сподіватися мати дітей?

— Сподіватися — ні, а побоюватися не тільки можна, але й треба.

Жінка вичитує п'яному чоловікові:

— Нащо то мати добру освіту і виховання, щоб мати від чоловіка стільки горя?!

— Яке хороше виховання? Розмовляти та лаятися з п'яницею серед ночі — тебе цьому вчили?

Син питає у татка:

— Яка різниця між гвинтівкою і автоматом?

— Велика! Згадай, як розмовляю я і твоя мати.

Чоловік питає свою молоденьку дружину:

— Ти б могла мені зрадити?

— Не знаю, але можу спробувати.

Американські солдати лякають російських:

— Ось кинемо нейтронну бомбу, вас не стане, а матеріальні цінності залишаться.

Росіяни відповідають:

— Нейтронна бомба — то пусте. Ось закинемо до вас взвод прапорщиків, так ви залишитесь, а матеріальних цінностей не буде!

Двоє нових українців зустрілися на курорті.

— Що ти робиш після обіду?

— Чекаю вечерю.

Коханка нового українця зустрічає його біля порога.

— А "камінці", які пообіцяв, привіз?

— Я привіз тобі своє палке серце!

— Ну, серце — не камінь.

Жінки нових українців виквалюються чоловіками:

— Мій чоловік — виключна особа!

— Це чому?

— А його ще до перебудови з трьох інститутів виключили.

— Чому ви не працюєте? — дорікає керівник робітників. — Від роботи ще ніхто не вмер.

— Навіть від роботи хірурга?

На початку операції кворий питає:

— Доктор, я житиму?

— Так, особливо якщо ви вірите в життя після смерті.

Журналісти питають столітнього діда, у чому таємниця його довголіття.

— Мабуть, у тому, що все життя пив, курив, любив жінок, але не говорив про це лікарям.

— Лікарю, ви можете оглянути мене?

— Роздягайтеся.

Через кілька хвилин:

— Але ж я нічого не знайшов!

— Ось нарешті я навчився ковати від жінки гроші.

— На що скаржитесья?

— Дуже погано їм.

— Ну то що? Зараз весь наш народ на це скаржиться.

До кабінету лікаря забігає санітар:

- Там хворий помер.
- Так? Тоді нехай заходить без черги.

— Ну і як, ви дотримувалися рекомендованої мною дієти?

- Так, цілий місяць.
- І що-небудь втратили?
- Так, віру в медицину.

Хворий: “У мене болить права нога”.

Лікар: “Це наслідок похилого віку”.

Хворий: “Ви помиляєтеся: і лівій нозі стільки ж років, а вона в мене не болить”.

— Де ти навчаєшся?

— Удома: я вивчаю досвід свого батька, він у мене пенсіонер.

ДИТЯЧІ ПИТАННЯ

- Чи ви насправді видаєте заміж свою дочку?
- Так, видаємо... потрошку.

- Чому наші фінанси завжди співають романси?
- Тому, що нам пісня жити й будувати допомагає.

- Чому в нових українців кури грошей не клюють?
- Тому, що кури — дури.

— Що є спільного в людині з папером?

— Папір теж усе витерплює.

— Чому люди зараз лякаються вітру змін?

— Тому, що він їх уже надув.

— Скільки людей маємо за межею бідності?

— Стільки ж, скільки за межею злиденності.

Чи треба "підмащувати" тих урядовців, які мають кашу в голові?

— Кашу маслом не зіпсуєш.

— Чому в наших містах так важко дихати?

Тому, що всі виробляють гроші з повітря.

— Чому зараз лопаються банки?

— Бо пооб'їдалися наших грошей.

— Чи є що дорожче за фунт лиха?

— Звісно, фунт стерлінгів.

— Чому в нашій країні не можна жити чесно?

— Прибуток не дозволяє.

— За чий рахунок з'явилися нові українці?

— За наш.

- Чому багато людей мають тільки хліб та воду?
— Тому, що хліб — наше багатство.

- Чому в нас падають прибутки?
— Тому, що є куди падати.

- Невже це правда, що мовчання — золото?
— Та подивіться, як живе Алан Чумак.

- Чи повинна людина, яка тільки лежить і нічого не робить, сплачувати податки?
— Так, на нерухомість.

- Чим відрізняється "Сніданок туриста" від сніданку інтуриста?
— Тим, чим гривня від долара.

- Чому зникла копійка?
— Тому, що гривню не зберегла.

- Чи можна прожити на одну зарплату?
— Можна, якщо живеш тільки сьогодні.

- Чому лазні коштують так багато?
— Бо всі микють гроші.

- Хто йде в тіньову економіку?
— Той, хто не має місця під сонцем.

- Чому кульгає наша економіка?
- Во настав перелом.

- Чи правда, що ми будемо суспільство рівних можливостей?
- Так, тепер усі можуть красти.

- Чому уряд весь час б'є нас по кишені?
- Перевіряє, чи не тримаємо там дуло.

- Чому багато депутатів ллють воду з трибуни?
- Бо від їх промов у нас вуха в'януть.

- Які обіцянки депутатів найдорожчі для людей?
- Ті, що нічого не варті.

- Чому багато керівників несуть пусте?
- Бо бояться надсадитися.
- Чи працюють у нашій країні які-небудь закони?
- Аякже! Закон всесвітнього тяжіння.

- Чому в багатьох політиків не варить голова?
- Бо нікому дати їм жару!

- Чи може пересічний громадянин дружити з депутатом?
- Звісно ні, друзів не обирають.

- Чому уряд весь час водить нас за ніс?
- Бо не хоче застою.

- За яку партію наші люди голосують одностайно?
- За партію горілки.

- Чи повинні люди посилати якнайдалше своїх урядовців?
- Навіщо? Вони й так далекі від людей!

- Чому ми так любимо оглядатися?
- Тому, що перемога за нами.

- Чи можна відкликати депутата?
- Можна, трохи вбік, якщо охорона дозволить.

- Що ми зараз будуємо в нашій країні?
- Капіталізм з розбитим лицем.

- Чому стало так багато панів?
- Бо надоїло бути товаришами в біді.

- Чому багато керівників приймають зараз християнство?
- Мабуть, бажають поставити хрест на своєму минулому.

- Чому більшість політичних діячів нам не до смаку?
- Бо вони ні риба ні м'ясо.

— Чому в країні дурнів немає закону?

— Бо дурневі закон не писаний.

— Чому багато сучасних людей не шукають своє місце?

— Побоюються, що воно у в'язниці.

— Чому багато людей обкрадають самі себе?

— Бо немає чого вкрати на роботі.

— Чому нові українці навіть у лютий мороз не одягають шапки?

— Бо пам'ятають, що на злодії шапка горить.

— Який маємо зараз уклад: демократію чи капіталізм?

— Криміналізм.

— Чому ніяк не покладуть край злочинності?

— Бо ніяк не знайдуть її початок.

— Чому всіх хабарників не виведуть на чисту воду?

— Та де ж ту чисту воду візьмеш?

— Що може бути дорожче, ніж здоров'я?

— Імпортні ліки.

— Невже є такі, що не скаржаться на своє здоров'я?

— Є, ті, хто скаржиться на свої хвороби.

- Що таке здоров'я?
- Це коли в тебе вже все болить, але є ще сили не йти до лікаря.

- Невже кожна людина може залишити слід в історії?
- Так, в історії хвороби.

- Чому так багато людей приймають снотворне?
- Тому, що бояться, щоб не прокинулась совість.

- Чому багато людей мають відкладення солей?
- Бо життя — не цукор.

- Як зберегти до старості міцні зуби?
- Покласти на полицю.

- Чому зараз багатьом людям на все чхати?
- Мабуть, бракує ліків.

- Коли вже в нас буде нормальне життя?
- Спитайте у психіатра.

- Чому раніше справжні чоловіки пропонували жінкам руку і серце, а зараз "Мерс" і гроші?
- Бо донорські органи дуже дорогі.

- Що таке старість?
- Це коли лабіринт звивин перетворюється на безвихідь.

— Чи корисно сміятися крізь сльози?

— Так, особливо коли сльози чужі.

— Чи правда, що всі наші хвороби від їжі?

— Правда, особливо коли її немає.

— А що є спільного між сексом і хворобою?

— І те, і те потребують ліжко.

— Чому чоловіки повертаються на бровах?

— Бо в ногах правди немає.

— Чому так — хто не робить, той не їсть?

— Йому ніколи — він п'є.

— Скільки різних сортів горілки можна купити на базарі?

— Два: погана й дуже погана.

— Чому деякі ведуть подвійне життя?

— Тому, що мають роздвоєння особистості.

— Що найкраще допомагає від роздвоювання особистості?

— Життя на одну зарплатню.

— Чому деякі чоловіки кохають очима?

— Мабуть, більш нічим.

— Чи може наше відношення до керівників розцінюватися як станева ненормальність?

— Може, якщо ми відчуємо до них любов.

— Що робити, коли зраджує пам'ять?

— Радіти, що не жінка.

— Що є спільного між "ніжками Буша" і жіночими?

— З кожним днем усе дорожчі.

— Чому деякі жінки тримають чоловіків під каблуком?

— Щоб здаватися вище на зріст.

— На які дві категорії поділяються наші жінки?

— На тих, що скорочують наші дні, та тих, що продовжують наші ночі.

— Чому вдовиці заводять собак?

— Щоб було з ким лаятися.

— Чому наші жінки дуже часто вибухають?

— Тому, що почувають себе секс-бомбами.

— Невже жінка дійсно полегшує життя чоловікові?

— Полегшує, хоча б на гаманець.

— Кого жінка має за справжнього чоловіка?

— Того, з ким почуває себе справжньою жінкою.

- Чи може осел померти від роботи?
- Може, якщо буде робити, як кінь.

- Чому рак задкує?
- Бо все погане в нього попереду.

- Чому зараз так багато письменників?
- Бо довели до ручки.

- Чому найстаріша професія не проституція, а журналістика?
- Бо у Біблії сказано: "Спочатку було слово".

- Чому у нас ще є добрі люди?
- Тому, що зла не вистачає.

- Чому багато хто з нас не вмє проводити час?
- Тому, що час не проведеш.

- Чому згоріло МММ?
- Та вже ж не від сорому.

- Чому сьогодні в конторі нікого немає?
- Бо сьогодні працюють без дурнів.

- Яка різниця між світлом і електрикою?
- Перше нічого не коштує.

ВУСТАМИ НАРОДУ

- * Без діла слабіє сила.
- * Бджола мала, але й та працює.
- * Тяжко тому жить, хто не хоче робить.
- * Риба — вода, ягода — трава, але хліб усьому голова.
- * Без хліба й любов гине.
- * Хліба ні куска, то і в хаті тоска,
а є хліба край, то й під вербою рай.
- * Де працюють — мають густо,
де гайнують — то там пусто.
- * Щастя і труд поряд живуть.
- * Робота спільна — як пісня весільна.
- * Аби руки і охота, буде зроблена робота.
- * Маленька праця краща за велике безділля.
- * Роби добре всюди, то похвалять тебе люди.
- * Не шкода горілки випитої,
а шкода розуму пропитого.
- * Хоч кажуть, що горілка серце веселить,—
чого ж від неї, ледачої, голова болить?
- * Як до праці — то руки дрижать,
а як чарочку — то парочку.
- * Чарочки та рюмочки доведуть до сумочки.
- * До кужеля нездужала, а до чарки одужала.
- * Хто по повній випиває, той під тиним спочиває.
- * Горілка — не дівка, здоров'ю злодійка.
- * Латку на латку саджу, а шаг на горілку держу.
- * У п'яного кулаки дрова рубають,
а як прокинеться, то й сокири не візьме.
- * Не допивай, не доливай — не будеш п'яний.
- * Хто валяється під столом, тому повік не бути хазяїном.
- * Хто п'є до дна, тому повік не бачити добра.
- * Хто вино любить, той себе губить.
- * Хліб на ноги ставить, а хміль з ніг валить.
- * Свято! Що мені свято? Аби з п'яного сорочки
не знято.

- * Де люблять — не части, де не люблять — не ходи.
- * Видно, що Гапка млинці пекла, бо ворота в тісті.
- * Краще з розумним у біді, ніж з дурним у добрі.
- * Нехай буде гречка, аби не суперечка.
- * Закохався, як чорт у суху грушу.
- * Коли моє не в лад, то я зі своїм назад.
- * Чужу біду на воді розведу, а своїй і кінця не знайду.
- * Перетреться, перемнеться та й так минеться.
- * Дай боже нашому теляті та вовка піймати.
- * Зробив: на собаку мале, на kota велике.
- * Не говори пишно, щоб тобі на зле не вийшло.
- * Для проханого гостя багато треба,
а несподіваний гість — що не постав, то з'їсть.
- * Не плач, небого, що йдеш за нього, — нехай
плаче він, що бере біду в дім.
- * І Гнат не винуват, і Килина не винна,
тільки хата винувата, що впустила на ніч Гната.
- * Сім років минуло, як музика грала,
а він і тепер скаче.
- * Пора кумі за розум братися, не все пити,
треба й похмелятися.
- * Порожня бочка гучить, а повна — мовчить.
- * Говорив Мирон рябої кобили сон.
- * Ніхто не знає: тільки баба та громада,
- * Тільки сич та сова, та людей півсела.
- * Чисто бреше, що й віяти не треба!
- * Люди жати, а ми — на межі лежати.
- * Ні сіло, ні впало — дай, мамо, сала!
- * Пішла по масло, та і в печі погасло.
- * То снідаю, то обідаю — і погуляти ніколи.
- * У лісі вовки виють, а на печі страшно.
- * Чуже бачить під лісом, а свого не бачить під носом.
- * Мухи та комахи кусають до пори,
а для лихого людини нема ні пори, ні години.
- * Ось вам, дядьку, шапка і рукавиці —
гуляйте у нас ще.
- * Захотілося в Петрівку мерзлого.
- * Обіцяв Бог дати, тільки велів ждати.
- * Коли життя негоже, то церква і Бог не допоможуть.

- * На Бога сподівався — без штанів остався.
- * П'яному і калюжа до вуха.
- * Було ремесло, та хмелем заросло!
- * П'яниця пропив штани та хвалиться.
- * Горілка без вогню розум спалить.
- * Не штука ганьбити, штука краще зробити.
- * Коли робиш у купі, не болить у пупі.
- * Ранні пташки росу п'ють, а пізні — сльози ллють.
- * Треба нахилитися, щоб з криниці води напитися.
- * Коли любиш змолоду заглядати в склянку —
забирайся мені з очей, не стій коло ганку.
- * Я гадаю та думаю:
А що з того буде,
Як горілка не загине,
То загинуть люди?
- * Горілище, дурилище,
Зрадлива небого.
А зрадила ти на світі
Ой та не одного!
- * Хто горілку любить пити,
Розуму не має,
Бо ж горілка-помийниця
Життя вкорочає.

ГІСТЬ-ЕРУДИТ

ЩО В ЧАРЦІ?

Асортимент напоїв дуже великий. Зараз приведемо деякі найбільш поширені сорти і їх назви.

Настойки — виготовляють гіркі (міцні і слабкі), солодкі й напівсолодкі.

Гіркі настойки одержують настоюванням спирту на ароматичних рослинах (травах, коренях, квітках, плодах), які надають настоякам властивих цим рослинам кольо-

ру, смаку, аромату. Гіркі міцні настойки містять 40—45% спирту, а гіркі слабкі настойки містять 30% спирту.

Солодкі настойки приготують купажуванням спиртованих морсів, соків, спирту, цукру, лимонної кислоти, харчових барвників і води. Вони мають назви тих плодів і ягід, з яких виготовлено морс.

Наливки так само, як і солодкі настойки, виготовляють виключно на спиртованих морсах і соках із свіжих плодів і ягід змішуванням з очищеним спиртом, цукровим сиропом, лимонною кислотою та водою. Наливки добре зберігають колір, смак і аромат плодів, ягід, з яких виготовлені морси. У наливках міститься 18—20% спирту і 28—40% цукру. У запіканці і спотикачі морс виробляється з сушених вишень, чорносливу і чорниці.

Лікери поділяються на чотири групи.

Міцні лікери готують головним чином на спиртованих настоях різних ефіромасляних рослин з додаванням прянощів (кориці, мускатного цвіту, імбиру, м'яти та ін.), ефірних масел, цукрового сиропу, харчових барвників і води. Ці лікери до випуску в продаж видержують у дубовій тарі від 6 місяців до 2 років. Міцні лікери містять 30—45% спирту і 32—45% цукру.

Десертні лікери готують на ефіромасляній сировині (мускатному цвіті, ванілі, кориці, гвоздиці, кардамоні) і частково на спиртованих плодоягідних морсах і соках. Ці лікери містять 25—30% спирту і 35—40% цукру.

Плодоягідні лікери готують на спиртованих плодоягідних соках і морсах з додаванням спирту, цукрового сиропу, патоки, лимонної кислоти. Ці лікери містять 25—30% спирту і 35—45% цукру.

ВИНОГРАДНІ ВИНА

Виноградне вино — це напій, виготовлений з підданого спиртовому бродінню соку свіжого або зав'ялого винограду.

У виноградних винах, на відміну від чисто спиртових напоїв, крім цукру, є органічні кислоти, дубильні, мінераль-

ні, ароматичні, барвні та інші речовини, а також вітаміни В₁, С, В₂.

Виноградні вина мають дієтичне й лікувальне значення, а також бактеріальну і антисептичну дію, і вживання їх у помірній кількості корисне для людського організму.

В основу класифікації вин покладено такі ознаки: з якого сорту винограду виготовлено вино, його забарвлення, міцність, солодкість, технологія виготовлення і строки його видержування. Залежно від сировини вина поділяють на сортові й купажні.

Сортові вина виробляють з одного сорту винограду, вони мають смак і аромат, властиві сорту винограду. Смак цих вин може мати різні відтінки, які залежать від умов росту і часу збирання винограду.

Купажні вина виробляють з кількох сортів винограду, так одержують вина з більш складним смаком.

Сортові й купажні вина поділяють на марочні й ординарні.

Марочні вина — це високоякісні вина, одержані з певних сортів винограду, мають постійні якості, до випуску в продаж їх видержують: столові — від 1,5 до 3 років, а кріплені — від 2 до 6 років у спеціальних умовах.

Марочні вина, видержані не менше 6 років, називають колекційними: на пляшки з марочним вином наклеюють особливий ярлик із зазначенням року врожаю винограду.

Ординарні вина віком більше одного року називають видержаними ординарними винами.

Найбільша колекція вин різних марок і віку (біля 800 000 пляшок) належить аграрному об'єднанню "Масандра". А почав її збирати відомий винороб Голіцин.

За кольором вина поділяють на білі, рожеві і червоні.

Білі вина виготовляють із білих сортів винограду зброджуванням сусла без шкірки, насіння і гребнів.

Рожеві вина виробляють з червоних і рожевих сортів винограду теж зброджуванням без шкірок, насіння і гребнів.

Червоні вина виробляють з червоних сортів винограду зброджуванням зі шкіркою, насінням. Барвні речовини, які

знаходяться в шкірці винограду, під час бродіння переко-
дять у сусло, забарвлюють вино.

Залежно від технології виготовлення виноградні вина
поділяють на три групи: столові, кріплені й ароматизо-
вані.

Столові вина поділяють на такі групи.

Столові сухі вина, одержані повним зброджуванням
соку. Вони бувають білі, рожеві, червоні і херес столовий.

Столові білі вина, одержані з білих сортів винограду.
Колір — від світло-солом'яного до світло-золотого.

Столові рожеві вина — з червоних і рожевих сортів
инограду. Колір — від світло-рожевого до світло-черво-
ного.

Столові червоні вина — з червоних сортів винограду.

Херес столовий готують як біле вино, але для надання
йому специфічного запаху і смаку вино видержують під
плівками спеціальних дріжджів. Колір цього вина — від
світло-золотистого до темно-золотистого.

Столові сухі вина повинні містити не більше 0,2% цук-
ру, спирту в столових білих, рожевих, червоних винах —
9—14%, а в хересі столовому — 12—15%.

До кращих марочних сухих вин належать вина типу
“Перлина степу”, рислінг, аліготе, сільванер, ркацетелі, са-
пераві, каберне, піно-грі, фетяска.

Це типи вина, а назви у них — різні.

Столові напівсолодкі вина виробляють теж трьох сор-
тів: біле, рожеве, червоне. Вони містять 3—7% цукру і 7—
12% спирту. Смак цих вин кислувато-солодкий. До них
належить хванчкара і інші напівсолодкі (біле, рожеве, чер-
воне) натуральні.

Кріплені вина одержують неповним зброджуванням
иноградного сусла з додаванням спирту. При виготов-
ленні цих вин бродіння припиняють на певній стадії з
метою збереження у вині більшої кількості цукру. Ці вина
мають специфічний аромат і смак, які залежать від сорту
инограду (мускати) або способу їх вироблення (херес,
мадера, портвейн, марсала).

Залежно від вмісту цукру і спирту кріплені вина поділя-
ють на міцні й десертні, тобто напівсолодкі, солодкі, лікерні.

Кріплені міцні вина виробляють таких типів: портвейн, мадера, марсала, херес міцний і вина міцні — біле, рожеве, червоне.

Портвейн — найбільш поширене міцне вино, частіше червоний, містить від 17,5 до 18,5% спирту і від 6 до 11% цукру.

Марочні портвейни — Кримський, Сурож, Массандра, Фархад та ін.

Мадера — вино, одержане з білих сортів винограду. Після приготування його піддають мадеризації, тобто видержують у бочках на сонці або в спеціальних камерах при температурі близько 60°C протягом 3 місяців, потім кілька років — у винних підвалах. Завдяки термічній дії мадера має особливий смак і букет. Колір її від золотистого до густого настою чаю, містить спирту 19—19,5% і цукру 3—4%.

Марсала виготовляється тільки з білих сортів винограду, колір має — від золотистого до темно-янтарного і містить 18—20% спирту і 3—7% цукру. На смак подібна до мадери, але більш солодка.

Херес міцний готують так само, як і столовий, тільки додатково кріплять спиртом і додають концентрований виноградний сік, що додає йому тонкий аромат. Вино містить 14—20% спирту і 3% цукру.

Білі, рожеві, червоні міцні вина готують з винограду усіх кольорів неповним зброджуванням суслу з наступним додаванням спирту. Містять 17—18% спирту і 7% цукру.

Якщо кількість цукру підняти до 10%, то отримаємо напівсолодкі міцні вина — білі, рожеві, червоні.

А коли концентрація цукру дійде до 16—18%, а спирту — теж до 16—18%, то отримаємо білі, рожеві і червоні солодкі кріплені вина.

Кагор — солодке, досить міцне вино, перед відпресуванням суслу від м'язги подрібнену масу нагрівають. У результаті вилучення із шкірки великої кількості барвних речовин вино має колір від темно-рубінового до темно-гранатового. Містить 16% спирту і 16% цукру.

Мускати солодкі виробляють з різних мускатних сортів винограду, ці вина містять по 16% цукру і спирту. Найкращими винами вважають кримські мускати.

Токай солодкий — із спеціальних сортів винограду. Колір від світло-золотистого до янтарного, містить 16% спирту і 20% цукру, виробляється марочним у Криму і марочним і ординарним в інших країнах світу. Чудові вина — токаї лікерні, містять 16% спирту і 22% цукру. Колір — від світло-золотого до янтарного.

Мускати лікерні — найкращі вина Криму. Містять 13% спирту і 23—27% цукру. Випускаються різних кольорів: білий, рожевий, чорний. Всі вони виробляються тільки марочними.

Широко відомі мускати: Лівадія, Массандра, Червоний камінь. Букет цих вин нагадує запах гірських лук.

Малага — дуже смачне й ароматичне червоне солодке вино, виготовлене з додаванням увареного виноградного сусла. Ці вина виробляються у Вірменії, Узбекистані.

Ароматизовані вина — вермути. Готують їх із сухих столових вин з додаванням спирту, цукрового сиропу (18% спирту, 10% цукру) і настоїв трав (обов'язково сухого полину), квіток, коренів, насіння.

Випускаються за міцністю — міцний і десертний, а за кольором — білі, рожеві, червоні. Смак м'який, приємний, з легкою гіркотою.

Плодоягідні вина готують спиртовим бродінням соку з яблук, груш, слив, смородини, малини, полуниці, горобини. Мають приємний смак і аромат. За кольором поділяються на білі, рожеві, червоні, за типами поділяються на 7 видів: міцні, солодкі, десертні, медові, ароматизовані шипучі та іґристі.

Міцні, солодкі й десертні плодоягідні вина готують зброджуванням підцукрених соків, а далі різниця в кількості цукру. Вони містять від 6 до 16% цукру і 16% спирту.

Шипучі вина — це напівсолодкі плодоягідні вина, насичені вуглекислим газом.

Іґристі вина — також плодоягідні і також насичені вуглекислим газом.

Сидр — належить до плодоягідних вин, це слабке газоване вино, яке виробляють із забродженого яблучного соку з додаванням або без додавання цукру. Випускають сухі,

напівсухі, солодкі сорти, містять 5—7% спирту і до 10% цукру.

Шампанське — одержують у результаті повторного бродиння (для насичення вина вуглекислотою) сухих вин із спеціальних високоякісних сортів винограду. Воно буває звичайним і видержаним (після трьох років видержування).

Виходить видержане під назвами: брют, дуже сухе, сухе, напівсухе, напівсолодке, а звичайне ще і солодке і червоне. Виробляють також шампанське мускатне (10—12% спирту і 9—12% цукру). Шампанське повинно бути прозорим, без каламуті, осадку, налите в бокал, утворює піну з тривалим виділенням пухирців вуглекислого газу.

КОНЬЯКИ

Це міцні алкогольні ароматні напої, виготовлені з коньячного спирту, дистильованої води і цукрового сиропу.

Для одержання коньячного спирту беруть переважно біле сухе столове виноградне вино і переганяють. Одержаний спирт міцністю 65—70% видержують у дубових бочках від 3 до 25 років. Завдяки такому тривалому видержуванню коньячний спирт збагачується дубильними речовинами, набуває світло-золотистого забарвлення, а також характерного смаку і букета.

Коньяки випускають двох типів: ординарні — із строком видержування спирту від 3 до 5 років — і марочні — з видержуванням від 6 до 10 років і більше.

Ординарні коньяки мають 40—42% спирту і 1,5% цукру, на етикетках пляшок з ординарними коньяками є 3—5 зірочок, що означає кількість років видержування.

Марочним коньякам присвоюють спеціальні назви і зірочок на етикетках не ставлять.

До марочних належать вироби з такими назвами:

КВ — видержаний (видержані 6—7 років);

КВВЯ — видержані вищої якості (7—10 років);

КС — старий (більше 10 років);

ДС — дуже старий (більше 12 років).

Марочні містять спирту 42—57% і цукру 0,7—2,3% (більш солодкі молдавські та вірменські коньяки).

Колір коньяку світло-золотистий або янтарний з золотистим відтінком. Коньяк повинен бути прозорим, без каламуті, осадка, повинен мати тонкий приемний букет.

Коньячні напої готують з молодих (невидержаних) коньячних спиртів, які піддають прискореному дозріванню при підвищеній температурі з унесенням у спирт спеціально обробленої дубової стружки. Вони містять 40% спирту і 1,5% цукру.

ПИВО

Пиво — виготовляють з ячмінного солоду, хмелю, дріжджів і води спиртовим бродінням. Пиво готове містить воду, спирт (2,8—6%), екстрактивні речовини (від 4 до 10%). Пиво буває світлих сортів та темних. Залежно від рецептури і способу приготування кожен сорт має свій смак і аромат і різний вміст спирту. Світлі сорти мають хмелювий смак і аромат.

Усі темні сорти мають солодовий смак і аромат, а портери — ще й винний присмак.

Пиво повинно бути прозорим, без каламуті та осадків. При температурі 10—12°C налите в келих пиво повинно давати стійку піну і повільно виділяти пухирці вуглекислоти. Мутне пиво не можна вживати.

ЯК ПИТИ

Вина добирають залежно від характеру закусок і страв, а також залежно від смаків запрошених гостей і статусу обіду (офіційний чи неофіційний).

До закусок рекомендується подавати горілку і настойки в графинах, куманцях. Вони повинні мати температуру 8—10°C.

До супів напої не подають, за винятком хересу і мадери. До рибних страв — білі сухі вина (типа рислінгу,

“Перлини степу”), до м'ясних страв — червоні сухі вина. До печені можна подавати шампанське (ігристе), сухі та напівсухі вина. Перед тим як подавати, їх охолоджують. Для охолодження пляшки з шампанським ставлять у вази-холодильники з колотим льодом.

До солодких страв і фруктів рекомендується подавати десертні вина, наливки, спотикачі, запіканки, десертне шампанське, а до кофе — коньяк і лікери.

Таким чином, кожна страва супроводжується відповідним видом вина. Не можна вимагати, щоб вина подавали, орієнтуючись на ваш особистий смак. Той, хто порушує це правило, отримує репутацію некультурної, невихованої людини.

До вин подають відповідні чарки. Місткість чарок залежить від міцності вина (чим міцніше, тим менша чарка).

Для горілки і настоек — горілчані чарки (35—50 г), для міцних вин — мадерні (75 г), для білих сухих вин — трохи більші від мадерних — 100 г, виготовляються вони часто з кольорового скла.

Для червоних сухих вин рекомендується подавати чарки місткістю 100—125 г (лафітні), для шампанського — високі бокали місткістю 100—140 г, а для коньяку та лікерів — коньячні чарки (бокальчики) місткістю 25 г.

Для пива, квасу, мінеральної води — фужери місткістю 200—250 г.

При звичайному святковому сервіруванні для напоїв ставлять спереду або поряд тарілки справа наліво горілчану чарку, чарку для вина і фужер.

Пляшки ставлять посередині стола між закусками так, щоб гості могли легко і зручно наливати собі вино. Найбільш уживані вина ставлять у двох-трьох пляшках на різних кінцях стола. Інколи заздалегідь відкупорені пляшки закривають особливими пробками з металевими або скляними головками.

Пляшки з шампанським відкупорюють безпосередньо перед його вживанням. Щоб послабити вихід газів з пляшки, треба її тримати в нахиленому вигляді і притримувати пробку.

Надмірне вживання спиртових напоїв завжди свідчило про погане виховання людини.

Недаремно ще в правилах поведінки, розроблених при Катерині II, особливо підкреслювалося, що за столом належить “їсти солодко і смачно, а пити дуже помірно, щоб кожен був у змозі знайти свої ноги, коли виходить за двері”. Вихована людина ніколи не стане примушувати гостей пити надмірно.

Якщо ваш сусід по столу не п’є той чи інший запропонований напій, то не слід з’ясовувати причину такої поведінки або ж пропонувати замінити напій, або шукати в цьому вияв неповаги особисто до вас або до хазяїв. Не п’є, то його справа, його смак.

Не слід пити вино, якщо рот повен їжі, бо так ніякого букета вина відчутти не можна.

Тости на офіційних обідах або сніданках виголошуються тільки тоді, коли вже буде подано десерт, коли прийшов час пити шампанське. На неофіційних обідах тости можуть виголошуватися частіше, але не раніше, ніж через 10—15 хвилин після початку зустрічі.

Після виголошення тосту зовсім не обов’язково випити все вино, налите в бокал. Досить підняти бокал над столом і тільки піднести бокал до рота або трохи відпити вина.

На офіційних обідах (прийомах) цокатися не прийнято. Взагалі не слід зловживати цим. Якщо ж це має місце, то не слід простягати руку далеко через стіл. Якщо після тосту все ж цокаються, то чоловік повинен тримати свій бокал нижче, ніж дама.

Вино, ром, коньяк, лікер п’ють маленькими ковтками не поспішаючи. Лише горілку можна випити разом до дна.

Коли наливають напої з пляшки, то пляшку тримають всією долонею на рівні етикетки так, щоб вказівний палець був на шийці пляшки, а піднімаючи пляшку, її трохи повертають, щоб вино не капнуло на скатертину.

З повної пляшки хазяїн спочатку наливає трішки у свій бокал, а потім вже в бокали гостей.

На офіційній зустрічі або в ресторані перед тим, як налити вино в бокали гостей, офіціант спочатку наливає трішки вина в бокал хазяїна. Покуштувавши вино на смак і вирішивши, що якість і смак вина добрі, хазяїн дає дозвіл офіціантові наливати вино в бокали гостей.

Напої наливають у чарки, які стоять на столі. Однак у деяких країнах, наприклад в Японії, пропонуючи напій, чекають, коли гість підніме свій келих, підтверджуючи тим самим своє бажання випити той чи інший напій. Відмовляючись від спиртних напоїв, не слід закривати келих рукою, яким-небудь предметом або демонстративно перевіряти його. Чарки для напоїв ставлять з правого боку від тарілки на одній лінії, одну за одною, починаючи справа наліво від самої меншої.

Однак, щоб сервірування столу виглядало більш нарядним, частіше використовують вільне розміщення бокалів, але більші бокали не повинні затуляти собою менші. Чим міцніший напій, тим менша чарка, в яку його наливають.

ЯК СЕРВІРУВАТИ СТІЛ ТА ПОДАВАТИ СТРАВИ І НАПОЇ

Стіл для обіду накривають чистою білою скатертиною, добре випрасуваною. Вона надає столу святкового вигляду. На стіл ставлять сільницю, перечницю та гірчичницю (окремо кожну або набір).

Хліб нарізають правильними скибочками по 50—100 г (можна й трикутниками). Подається хліб на тарілках або в хлібниці. Якщо стіл великий за розмірами, то хліб треба розмістити в двох-трьох місцях.

Для кожного, хто буде сидіти за столом, ставиться столова велика мілка тарілка, з лівого боку тарілки кладеться виделка зубцями догори, а з правого — ніж, вістрям до тарілки, і ложка, заглибленням догори (у тих випадках, коли передбачається подача перших страв).

З лівого боку столової тарілки можна поставити маленьку пиріжкову.

Посередині стола ставиться графин з водою, квасом, узваром, а поряд з ним склянки або келихи. На кожну тарілку кладеться полотняна салфетка або ставлять посередині стола склянку з паперовими серветками.

Якщо подається холодна закуска (салати, оселедець, заливна риба, холодець, ковбаси, рибні вироби), то на мілку

столову тарілку (більшу, першу) ставиться мілка закусо-на тарілка, на яку кожен накладає собі закуску.

Для подавання закусок є відповідний посуд. Салати, солоні мариновані овочі і фрукти подають у фарфорових чотирикутних, а також скляних круглих або напівовальних салатниках. До кожного салатника подається ложка (столова або десертна).

Оселедця треба подавати в оселедниці. Овочеві і рибні консерви в томаті або у власному соку відкривають спеціальними ножами і подають у салатниках, а рибні консерви в маслі можна подавати у фабричних банках, підставивши під банку пиріжкову тарілку. Для того щоб було зручно брати консерви, користуються спеціальною широкою і короткою виделкою.

Балики, сьомгу подають на тарілках або блюдах. А шинку, ковбасу, відварену рибу, буженину, птицю та дичину — на блюдах. Для цих страв для розкладання подається виделка або ложка, або і те і друге залежно від виду закуски.

Різні підливи, сметану, хрін з оцтом до закусок подають у соусниках, а вершкове масло — у маслянках або на пиріжковій тарілці.

Після закуски на стіл ставиться супова миска з розливною ложкою, яку кладуть на пиріжкову тарілку. У цей час треба прибрати всі закусочні тарілки, щоб було місце для тарілок з першою стравою. Хазяйка розливає перші страви в глибокі тарілки і передає їх кожному, хто обідає.

Бульйон можна подавати в окремих чашках.

Якщо до першої страви подають пиріжки, пампушки, сухарики, то їх подають на стіл на круглomu блюді, кожен бере собі на пиріжкову тарілку.

Сметана до борщів та інших страв подається в сметанниці або соусниці. Хазяйка спеціальною ложкою розливає сметану в тарілки.

Після першої страви використані тарілки зі столу забирають і подають другу гарячу страву. Якщо є в меню обіду різноманітні другі страви, то їх подають у певній послідовності: спочатку гарячі рибні страви (відварні, у підливі, смажена риба). Після рибних подають м'ясні га-

рячі страви — м'ясо натуральне в підливі, тушковане м'ясо, а далі — смажену птицю.

Потім подають овочеві, борошняні страви (зелений горошок, помідори, кабачки і баклажани з начинкою, млинці, яечню). Із загального блюда хазяйка розкладає рибні страви спеціальною лопаткою, а кожному окремо подають рибний ніж і виделку.

Другі страви подають на стіл в овальних або круглих блюдах, а цілу рибу — на овальних блюдах. Ці страви ставлять біля хазяйки з правого боку, вона розкладає їх у мілкі столові тарілки разом з гарніром і соусом і подає їх на стіл.

Солоні яблука, огірки, помідори, сливи кожен бере собі сам із салатниць, які ставлять посередині стола.

Коли закінчили їсти другу страву, з столу забирається весь використаний посуд і подається солодка страву — узвар, кисіль, морозиво. Подаються ці страви у вазочках, а узвар — у склянках. Вазочки і склянки ставлять на блюдці. До солодких страв подають десертні ложки, а для морозива — спеціальні.

Після солодких страв можна подавати чорний кофе та фрукти.

Фрукти подають у глибоких вазах або вазах-пірамідах. Поряд з вазами кладуть фруктові ножі і подають десертні тарілки.

Якщо всі приготовлені закуски не можуть уміститися на столі, то їх подають поступово в певній послідовності: спочатку рибні страви — балик, сьомгу, рибу відварну і заливну, оселедця. Потім подають салати рибні, м'ясні, овочеві, а далі подають холодні м'ясні закуски: ковбаси, шинку, м'ясне заливне.

Стіл, сервірований до чаю, може бути накритий кольоровою скатертю. До чаю подають цукор, варення, цукерки, лимон, коньяк, лікер, вершки. Якщо чай увечері співпадає з вечерею, то подають масло, шинку, сир, холодне м'ясо та інші продукти для бутербродів.

Торти, печиво, пиріжки подають у плоских низьких вазах. Торти розкладають на десертні тарілки лопаточкою, а пиріжки й печиво — щипцями.

Варення подають у вазах і розкладають спеціальною десертною ложкою в спеціальні блюдця. Цукерки подають у вазах і в коробках.

Коньяк ставлять у пляшках або графинах, а лікери — у пляшках; до коньяку і лікеру подають високі тонкі бокальчики.

Лимон подають у великих розетках або в спеціальних вазочках нарізаним тонкими кружальцями. До чаю подають грудковий цукор, для нього щипці, а для цукру-піску — ложки.

Вази з тортом, печивом, тістечками і цукерками розставляють посередині столу, між ними — сметанник, цукорницю, пляшки.

Невеличкими стопками розставляють блюдця для варення. Фрукти і горіхи подають у глибоких вазах. Перед кожним, хто сидить за столом, ставлять десертну тарілку, на неї кладуть десертну виделку або ложку, а зліва від тарілки кладуть чайну серветку. На середині столу ставлять квіти.

До одного з кінців стола або на одному кінці ставлять самовар або чайник з окропом, чашки, склянки з підскляниками, а також чайник з завареним чаєм.

А які існують вимоги до поведінки за столом?

За столом треба сидіти прямо, не розставляти широко лікті, не класти їх на стіл. Не треба сідати дуже близько або далеко від столу, не можна розвалюватися або гойдатися на стільці, гратися серветкою чи столовим прибором, бахромою скатертини. Не можна їсти з ножа, різати ним рибу, котлети, варені овочі, голубці, яечню. Ці страви їдять, відокремлюючи кусочки виделкою. Виделка знаходиться у правій руці.

При відсутності спеціального рибного ножа рибу їдять виделкою, а допомагають собі хлібною скоринкою. Рибні кістки не можна випльовувати на тарілку. Їх знімають з губ виделкою і кладуть на борти тарілки. Лишки соусу на тарілці збирають на шматок хліба, настромленого на виделку, і з'їдають його.

Птицю і дичину їдять за допомогою ножа і виделки. Якщо виникають якісь ускладнення, то краще лишити їжу недоїденою.

Під час їжі не можна плямкати і голосно жувати. Їсти треба не дуже швидко, добре пережовувати їжу, із закритим ротом.

Не можна наповнювати рот великою кількістю їжі і розмовляти з повним ротом.

Не можна брати їжу із загальних блюд, тарілок, ваз, підносів своєю виделкою.

Хліб треба брати для себе з тарілки або хлібниці рукою, а не виделкою. Не можна кусати хліб від цілого куска, а треба ламати його невеликими шматочками.

Не рекомендується зразу нарізувати у себе в тарілці на дрібні кусочки м'ясо, рибу та інші страви, бо від цього страва холодне і втрачає смак. Треба відрізувати кусочки від цілого в міру з'їдання попередніх.

Не можна під час обіду та за столом користуватися зубочисткою.

ГРАЄМО В "ПОЛЕ ЧУДЕС"

Г р а п е р ш а. "Рослини: друзі і вороги"

Багато хто з нас мають сади, городи, де вирощують рослини, які, безумовно, — наші друзі, бо годують нас, інколи лікують. Там, звісно, є й рослини, які ми вважаємо ворогами і знищуємо з весни до осені. Та це не справжні вороги, що можуть отруїти або вбити, це рослини, яких ми не хочемо бачити у себе, вони не приносять нам їжу або насолоду. А зараз мова буде йти про екзотичні рослини. Серед них є і друзі, і вороги. Тож створюємо команди або одну команду з тих, хто хоче грати.

І питання. Кактусів Мексиканського нагір'я існує понад 50 видів. Деякі з них відомі в нас як кімнатні рослини. У природі стовпоподібний кактус, про який іде мова, має висоту до 20 метрів, товщину 1,5 метра та безліч колючок. Назва його в перекладі на нашу мову означає "свічка", бо засохлі гілки його використовують як факели. Деякі види його дають плоди, що за смаком нагадують суниці або апельсини.

Цей кактус має назву <...>

II питання. Це дерево росте в тропічних лісах Південної і Південно-Східної Азії. Струнке, має висоту до 40 м. Воно отруйне, а славу йому приніс відомий поет.

Це буде <...>

III питання. Це дуже корисна й улюблена всіма росли-на. Батьківщина її — місцевість у південній частині Ефіопії, в Африці. Звідси походить її назва (в українській мові змінюється лише одна літера), звідси вона поширилася по всьому світі.

Це буде <...>

IV питання. Це дерево живе дуже довго, а росте дуже повільно. У 30 років воно має зріст середньої людини, а в 300 років — досягає 35 м висоти. Воно дає плоди, які мандрівник М. М. Пржевальський жартома назвав “сibirською розмовою”. З плодів виробляють масла та корисні білкові речовини.

Це дерево <...>

Супергра. Це не дерево і не кущ, це — квітка, найбільша на земній кулі. Вона росте в тропічних джунглях Суматри, має діаметр 1 м, огидний запах гнилого м'яса, при цьому має одну з найменших на світі насінин.

Ця квітка <...>

Г р а д р у г а. “Риби”

Мова буде йти про екзотичних риб, які все ж відомі нам ще зі школи або з літературних творів.

I питання. “Чудо-юдо — риба-кит” з казки “Горбоко-ник”, відомі нам промислові кити — це мирні велетні, вони нездатні проковтнути не тільки корабель серед моря, а на-віть досить велику рибу. Але й серед них є виняток — “кит-убивця”, кит-вовк.

Як звуть цього кита?

II питання. У річках Південної Америки живе маленька голубувата з чорними плямами хижка рибка. Вона винищує усіх риб навколо, хоч вони в десяток разів більші за неї. Дуже небезпечна вона й для людини.

Це риба <...>

III питання. Ми звикли вважати отруйними тільки змії, але ж отруйними можуть бути й риби. Одна з таких риб живе біля узбережжя Австралії. Вона змінює свій колір залежно від забарвлення середовища, живе на невеликій глибині, має гострі шипи з отрутою.

Це риба <...>

IV питання. В озері Байкал живе невеличка рибка. Вона така жирна, що навіть здається прозорою. Крізь неї можна бачити великі літери друкованого тексту. Вона має стільки жиру, що, засушена, може бути свічкою або факелом.

Це рибка <...>

Супергра. Ми звикли говорити: "Почуває себе як риба у воді". Але є риби, які мають не тільки зябра, але й легені. Живуть вони на Філіппінських островах, завбільшки з карася. Можуть переходити з однієї річки до іншої по землі.

Це риба <...>

Г р а т р е т я. *"Географічні непорозуміння і помилки"*

Географічні назви, якщо вони не присвячені дослідникам, політичним діячам, мають певний характерний зміст. Однак є на географічній карті і деякі назви, що з'явилися внаслідок непорозуміннь і помилок. Про це й піде мова в нашій грі.

I питання. У 1571 році іспанець Кордоба вийшов з порту Гавана (Куба) і поплив до Гондурасу, щоб захопити рабів. Але жорстокий шторм, що тривав кілька днів, збив

його з курсу і приніс до невідомої землі. На запитання, як зветься ця земля, туземці, звісно ж, відповіли: “Я вас не розумію”. Іспанці сприйняли це як назву країни. З того часу на карті Центральної Америки один з півостровів має цю назву.

Цей півострів <...>

II питання. Яка тварина, що носить малят у сумці, має назву: “Я вас не розумію”?

III питання. В якій з країн Південної Америки найголовніше місто стоїть на неіснуючій “Січневій річці”?

IV питання. Яку назву має зараз країна “лапоногих”?

Супергра. Яка річка має назву сторони світу, але тече в зворотному напрямі і знаходиться в північній частині Європи?

Гра четверта. “Дерева”

I питання. Мовою стародавніх ацтеків ім’я цієї рослини увійшло в назву країни Мексика. Ця рослина зберігає у своєму листі вологу, що містить 10% цукру і дає “медову воду”.

Ця рослина має назву <...>

II питання. Ця рослина належить до “живих копалин”, вона була поширена майже по всій північній півкулі, у тому числі й в Україні ще в дольодовиковий період. Середній вік її 3—4 тисячі років. Спочатку вона мала назву “мамонтове дерево”.

А яка її назва тепер?

III питання. Це дерево в нас прикрашало вітальні та ресторани. А в природі воно може мати висоту до 60 м, 3000 великих стовбурів, а вік його близько 3000 років.

Це дерево <...>

IV питання. Це дерево теж гігант, “зелений хмарочос”. Окремі дерева мають висоту 100 м при стовбурі понад 30 м в обхваті. Батьківщина їх — найменший материк земної кулі. А ще вони не дають затінку, хоча назва їх в перекладі з грецької означає: “Я добре покриваю”.

Супергра. Коли говорять про міцність дерева, то порівнюють його із залізом. Такі дерева є, деревина їх важча за шматок заліза й тоне у воді. Таке дерево — темір-агач росте в Азербайджані. А наше залізне дерево росте на Далекому Сході в південній частині Приморського краю.

Це дерево <...>

Г р а п ' я т а. “Тварини, що увійшли в історію”

I питання. Яка тварина причетна до заснування одного з найбільш величних і стародавніх міст світу?

II питання. Яка свійська тварина вигодувала своїм молоком найважливішого і найвеличнішого бога Стародавньої Греції?

III питання. Яка свійська тварина вкрала цілу частину світу?

IV питання. Яка тварина стала символом здоров'я, одужання ще з давніх часів і до наших днів?

Супергра. Який птах носить на своєму хвості страшну історію ревнощів?

Г р а ш о с т а. “Де?”

Ця гра підпорядкована одному з вічних питань — де? Де горить? Де дають? Де дорожче? Де дешевше? Де сумно? А де весело, як зараз у нас, у нашій чудовій компанії. Тому згадаємо, де відбулися такі події:

I питання. Де в I столітті було винайдено папір?

II питання. Де почалися спортивні змагання, що увійшли в історію під назвою Олімпійських ігор?

III питання. Де вперше був встановлений республіканський лад ще в 509 році до н. е.

III питання. Де встановлено статую лева з чоловічою головою?

Супергра. Де почався виступ рабів під керуванням Спартака?

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ

Гра перша. *“Рослини: друзі і вороги”*

I. Цереус.

II. Анчар. Дерево дійсно отруйне, але не настільки, як написав О. С. Пушкін. Люди можуть спокійно наближатися до нього, птахи сідають на його гілля.

А цілком відповідає рядкам поета дерево манцінела, що росте серед вологих тропічних лісів Південної Америки. Воно належить до родини молочайних. Навіть крапля дощової води, що потрапить з його листа на тіло людини, може викликати сильне опухання і тимчасовий параліч.

III. Кава. Батьківщина її — місцевість Кафа. Зараз Бразилію звать “кавовою республікою”, бо вона дає більшу частину світової продукції кави, а в центрі найбільшого кавового району місті Кампінас споруджено пам’ятник кавовому дереву.

IV. Кедр. “Сибірською розмовою” назвав кедрові горішки М. М. Пржевальський тому, що сибіряки лузали їх мовчки впродовж цілого вечора.

Супергра. *Рафлезія Арнольдї.* Відкрита в 1818 р. німецьким ботаніком Ж. Арнольдом.

Гра друга. "Риби"

I. *Косатка*. Ці зубаті кити небезпечні для тюленів, котиків, великих китів вони не чіпають.

II. *Піранья*. Нападають ці риби зграями, виїдають м'ясо до кісток. Крокодил рятується від неї тим, що лягає догори черевом на поверхні води, а панцир спини риби прокусити не можуть.

III. *Скорпена*. Має міщечки з отрутою в основі шипів. Отрута може призвести до смерті людини.

IV. *Голом'янка*. Її жир використовують для смаження інших риб.

Супергра. Анабас. Пересуваються вони вночі з допомогою зубців на плавцях і хвоста. Вони можуть навіть залізити на дерева. Якщо водоймища зовсім висихають, вони зариваються в мул і впадають у сплячку протягом місяців, поки не настане дощова пора і не з'явиться вода.

Гра третя. "Географічні непорозуміння і помилки".

I. *Юкатан*, що в перекладі з місцевої мови означає "Я вас не розумію".

II. *Кенгуру*. Коли переселенці в Австралії побачили цікаву тварину, яка бігла, відштовхуючись довжелезними задніми ногами, а із сумки на животі виглядала кумедна мордочка дитинчати, вони спитали: "Що це таке?" А корінні австралійці відповіли: "Я вас не розумію", що прозвучало як "кенгуру".

III. У *Бразилії*. Це місто Ріо-де-Жанейро, тобто місто на "Січневій річці". Але такої річки нема. Досліджуючи узбережжя майбутньої Бразилії, експедиція Г. Куелью 1 січня 1502 року відкрила невелику затоку, яка глибоко врізалася в материк, помилково прийняли її за гирло великої ріки. Неіснуюча річка одержала назву Ріо-де-Жа-

нейро, згодом на берегах затоки виникло велике місто, яке одержало назву міфічної ріки.

IV. Патагонія. У 1520 році під час кругосвітньої подорожі, пропливаючи вздовж берегів Південної Америки, Магеллан побачив південніше від Ла-Плати дуже високих людей, одягнених у шкури. Обгорнуті в шкури, ноги цих людей нагадували великі лапи. Магеллан назвав їх патагонцями, тобто “лапоногими”. Зараз уся південна звужена частина Південної Америки зветься Патагонією.

Супергра. Ріка Юг. Вона розташована на півночі, тече теж у північному напрямку, а назва походить від місцевої мови комі, де один звук “ю” означає: “Річка, по якій можна плисти на човні”.

Гра четверта. “Дерева”

I. Агава. Вона належить до кактусів, назва “Мексика” мовою стародавніх ацтеків означає “місце агави”.

II. Секвойя. Вона мала кілька назв: “велінгтонія” — на честь англійського полководця, потім — “вашингтонія велетенська”, але остання її назва — “індіанська секвойя”, на честь вождя ірокеза.

III. Баніан. У затінку такого дерева може одночасно відпочивати 7 тисяч чоловік.

IV. Евкаліпт.

Супергра. Береза. Офіційна назва — береза Шмідта, деревина в півтори рази міцніша, ніж чавун, деревина тоне у воді.

Гра п'ята. “Тварини, що увійшли в історію”

I. Вовчиця. Вона вигодувала братів Ромула і Рема, які заснували Рим у 753 р. до н. е.

II. *Коза*. За легендою, коза Амалфея вигодувала бога Зевса.

III. *Бик*. Фінікійська царівна Європа була дуже красивою. Зевс закохався в неї, а щоб його жінка Гера не взнала про красуню, він обернувся в бика, вкрав царівну і привіз її на Крит. Це стало сюжетом багатьох художніх полотен, які мали назву “Викрадення Європи”.

IV. *Змія*. Вона обвиває посох Асклепія (Ескулапа), бога лікування, а символ одужання тому, що змія міняє шкіру.

Супергра. *Павич* — священний птах грецької богині Гери. Легенда свідчить, що Гера примусила стоокого Аргуса слідкувати за коханкою Зевса Іо. Зевс звелів Гермесу вбити Аргуса, що той і зробив. Тоді Гера розмістила всі сто очей Аргуса на хвості павича.

Г р а ш о с т а. “Де?”

I. *Китай*.

II. *Містечко Олімпія в Греції*.

III. *Рим*.

IV. *Єгипет*.

Супергра. *Везувій*. На схилах гори Везувій почалося повстання, бо туди з Капуї прибігли гладіатори-заколотники.

“НЕСПАЛИМА ЧАРКА” — ГРА ЗАСТІЛЬНА

Ця гра нагадує телевізійну гру “Перший мільйон”. Але винагородою тут буде не грошовий приз, а добра чарчина, яку наливо від щирого серця.

В а р і а н т І

1. Яка з річок утворює найбільшу дельту:

- а) Ганг;
- б) Волга;
- в) Амазонка;
- г) Ніл?

2. Якою системою числення ми користуємося:

- а) індійською;
- б) китайською;
- в) арабською;
- г) грецькою?

3. Щоб відпочити на березі Понту Евксінського, куди треба поїхати:

- а) на роботу;
- б) до історичного музею;
- в) в Алушту;
- г) у село до бабусі?

Перша “неспалима” чарка ваша.

Вип’ємо за господиню, це її краса й гостинність про-
світлюють наш розум.

4. Яка пустеля найбільша на землі:

- а) Сахара;
- б) Гобі;
- в) Атакама;
- г) Кара-Кум?

5. Цю красуню було знайдено на острові Милосі, що й
дало їй прізвисько. Хто вона:

- а) Діана;
- б) Олена;
- в) Венера;
- г) Марічка?

6. Яку жертву приносили богам жерці галлів, щоб у разі небезпеки всі воїни збиралися швидко:

- а) бика;
- б) барана;
- в) військову здобич;
- г) останнього, хто запізнювався?

Друга “неспалима” чарка — за господаря й друзів.

7. Хто з великих мандрівників відкрив хребет Московський і гору Кремль:

- а) Магеллан;
- б) Пржевальський;
- в) Дежньов;
- г) Крузенштерн?

8. Яку назву мав дощ, що лив цілодобово аж шість тижнів:

- а) злива;
- б) частий;
- в) тропічний;
- г) потоп?

9. Де ми не маємо змоги жити тому, що японців нагодували апельсинами, арабів — шовковицею, а нас — яблуками:

- а) у тропіках;
- б) у раю;
- в) на Мадагаскарі;
- г) в Індії?

Третя чарка “неспалима”, а для мене дуже мила.

В а р і а н т ІІ

1. Який океан найбільший:

- а) Індійський;
- б) Тихий;

- в) Атлантичний;
- г) Північний Льодовитий?

2. Яка сучасна цифра дала саме поняття і слово “цифра”:

- а) одиниця;
- б) нуль;
- в) десять;
- г) дванадцять?

3. Чи бажаєте ви побувати в Лютеції? Якщо бажаєте, то назвіть сучасну назву цього міста:

- а) Москва;
- б) Варшава;
- в) Рим;
- г) Париж?

Перша чарочка — за господиню. Хай її гостинність допомагає нам і далі бути розумними.

4. Де знаходиться географічний центр Азіатського материка:

- а) на Уралі;
- б) у Туві;
- в) у Китаї;
- г) на Байкалі?

5. “Кожному мешканцю — особисту окрему квартиру!” В якій державі для того, щоб вирішити цю проблему, треба збудувати всього чотири будинки по 100 квартир у кожному:

- а) Монако;
- б) Андоррі;
- в) Ватикані;
- г) Ліхтенштейні?

6. На її місці була споруджена площа і зроблено надпис: “Тут танцюють”. Це:

- а) замок Іф;
- б) Бастилія;

- в) площа Вогезів;
- г) базарна площа?

Друга чарочка мала, мені розум додала.

7. Хто з цих людей знаходиться найближче до центру Землі:

- а) шахтар;
- б) полярник;
- в) спелеолог;
- г) підводник?

8. Його об'єм в Англії становить 4 літри, у Франції — 6 літрів, що ще раз підтверджує ощадливість англійців навіть у питаннях гігієни. Це:

- а) зливний бачок;
- б) таз для миття посуду;
- в) відерце;
- г) бак автомобіля?

Третя чарка узята, треба випити до дна.

9. Назвіть породу собаки, пам'ятник якому стоїть у Парижі:

- а) колі;
- б) сенбернар;
- в) лайка;
- г) вівчарка.

В а р і а н т III

1. Який материк найменший:

- а) Євразія;
- б) Америка;
- в) Австралія;
- г) Антарктида?

2. Скільки коштує по курсу римської нумерації наша піраміда MMM:

- а) три гривні;
- б) 3000 гривень;
- в) 300 гривень;
- г) 3 000 000 гривень?

3. Я поїхав на Танаїс ловити рибу. Якщо дуже знадобиться, то шукайте мене на:

- а) Осколі;
- б) Дону;
- в) Дінці;
- г) Волзі.

Перша "неспалима" чарочка — за друзів навколо мене.

4. Які гори найвищі на світі:

- а) Памір;
- б) Кавказ;
- в) Кордильєри;
- г) Гімалаї?

5. Однакову назву мають жук, птах і великий африканський ссавець. Хто це:

- а) крокодил;
- б) носоріг;
- в) буйвіл;
- г) козел?

6. Де парламент прийняв закон, забороняючий водіння собачих запряжок у нетверезому стані:

- а) у Лондоні;
- б) у Гренландії;
- в) на Канарах;
- г) на Чукотці?

Друга чарочка моя, дивись, який розумний я.

7. Яка протока між континентами найвужча:

- а) Татарська;
- б) Босфор;

- в) Гібралтарська;
- г) Магелланова?

8. На персні цього чоловіка були такі надписи: зовні — “усе минає”, а всередині — “це теж мине”. Цей чоловік:

- а) Калігула;
- б) Соломон;
- в) Цезар;
- г) Олександр?

9. Який музичний інструмент було названо ім'ям його винахідника:

- а) саксофон;
- б) арфу;
- в) кларнет;
- г) гобой?

Третя чарка моя, хай усім щастить.

В а р і а н т IV

1. Який материк найвищий на Землі:

- а) Європа;
- б) Америка;
- в) Австралія;
- г) Антарктида?

2. Чому дорівнювало число, яке наші далекі предки позначали словом “тьма”:

- а) нуль;
- б) сто;
- в) тисяча;
- г) десять тисяч?

3. До Сурожського моря тільки лінивий не їде. А що то за море:

- а) Чорне море;
- б) Каспійське море;

- в) Азовське море;
- г) Балтійське море?

Перша “неспалима” чарочка-касочка — за науку й гостей.

4. Яка ріка найповноводніша у світі:

- а) Ніл;
- б) Амазонка;
- в) Міссісіпі;
- г) Волга?

5. Щоб з Моря Дощів дістатися до Моря Ясності і перейти до Моря Криз, вам треба поїхати:

- а) на Канари;
- б) на Тихий океан;
- в) в Антарктиду;
- г) на Місяць?

6. Цей театр двічі згорав ущент. Може, тому зараз перед ним є фонтан. Про який театр іде мова:

- а) Большой театр у Москві;
- б) Оперний театр у Львові;
- в) Театр ім. Франка;
- г) Театр ім. Лесі Українки в Києві.

Друга чарка — весела, палка, до мене легка.

7. Де встановлено пам'ятник собакам, які допомогли науковцям:

- а) у Парижі;
- б) у Римі;
- в) у Санкт-Петербурзі;
- г) у Варшаві?

8. Ця жінка у 1964 році побувала там, де до неї були тільки миші, собаки та чоловіки. Хто це:

- а) Гаганова;
- б) Фурцева;

- в) Терешкова;
- г) Іванова?

9. Як перекладається слово “катастрофа” з грецької на латинську:

- а) біда;
- б) революція;
- в) допомога;
- г) перебудова?

За вас, мої друзі,
Третя чарка по заслугі.

В а р і а н т V

1. Який острів найбільший у світі:

- а) Гренландія;
- б) Ісландія;
- в) Нова Зеландія;
- г) Мадагаскар?

2. Одна й та ж цифра може мати різну “вартість” залежно від її місця (позиції) в числі. Звідки прийшла до нас ця позиційна система лічби:

- а) з Вавилона;
- б) з Греції;
- в) з Китаю;
- г) з Індії?

3. Мені запропонували поїхати в Таврію лікуватися.

Таврія — це:

- а) Крим;
- б) Одеса;
- в) Кавказ;
- г) Карпати?

Перша “неспалима” чарочка-пташка — за господиню, за її гостинність і вроду.

4. В яке озеро на території Росії впадає 336 річок, а витікає тільки одна:

- а) Селігер;
- б) Волхов;
- в) Байкал;
- г) Арал?

5. В якій із Скандинавських країн було аж 10 королів на ім'я Христиан:

- а) у Данії;
- б) у Швеції;
- в) у Норвегії;
- г) у Фінляндії?

6. Хто вбивством однієї сім'ї — чоловіка, жінки і дітей — врятував іншу сім'ю: (чоловіка, жінку й сина):

- а) кавказька вівчарка;
- б) Рікі-Тікі-Таві;
- в) дуже "крутий" підприємець;
- г) терорист?

Друга чарочка надійшла, стежку до мене знайшла.

7. Звідки дзвонив слон до К. І. Чуковського:

- а) з Африки;
- б) з пошти;
- в) від верблюда;
- г) від бабусі?

8. У Стародавньому Єгипті їх першими рятували з вогню, а в середні віки першими кидали у вогнище. Це:

- а) собаки;
- б) гроші;
- в) коти;
- г) птахи?

9. Якою мірою традиційно вимірюється швидкість морських суден:

- а) кілометрами;
- б) футами;

- в) ярдами;
- г) вузлами?

Третя чарка надійшла та кінець гри принесла.

В а р і а н т V

1. Яка гірська система найдовша у світі:

- а) Гімалаї;
- б) Кавказ;
- в) Кордильєри;
- г) Урал?

2. Звідки прийшла до нас десяткова система числення:

- а) з України;
- б) з Ірану;
- в) з Індії;
- г) з Вавилону?

3. У мене відрядження аж на острів Суворова. Де він:

- а) біля Одеси;
- б) біля Маршаллових островів;
- в) біля Великобританії;
- г) біля Аляски?

Перша “неспалима” чарочка.

Вип’ємо за нас з вами, хай нам завжди щастить.

4. Яка частина світу омивається усіма чотирма океанами:

- а) Австралія;
- б) Європа;
- в) Азія;
- г) Антарктида?

5. Який музичний інструмент Ференц Ліст назвав “королем інструментів”?

- а) кларнет;

- б) рояль;
- в) барабан;
- г) флейту.

6. Хто міг би надіслати такого листа: "Ворога розбили, генералів узяли в полон. Самого Карла поранено":

- а) Суворов;
- б) Кутузов;
- в) Петро I;
- г) Наполеон?

7. Якщо говорити просто, нашою мовою, то інфантерія — це:

- а) хозчастина;
- б) протиповітряна оборона;
- в) адміністрація;
- г) піхота?

8. Скільки граней має шестигранний новий олівець:

- а) 6;
- б) 7;
- в) 8;
- г) 9?

9. Царицею якої країни була красуня Нефертіті:

- а) Індії;
- б) Бірми;
- в) Китаю;
- г) Єгипту?

Третя чарочка — за жіночу красу, бо наша господиня найчарівніша за всіх цариць.

В а р і а н т VII

1. Де знаходиться найактивніший вулкан Кілауеа (в перекладі його назва означає "Паща дракона"):

- а) у Гімалаях;
- б) на Борнео;

- в) на Бермудах;
- г) на Гаваях?

2. Яка система числення координує наш повсякденний час:

- а) десяткова;
- б) нульова;
- в) дванадцяткова;
- г) п'ятирична?

3. Хто з російських учених хіміків винайшов перший вугільний протигаз:

- а) Менделєєв;
- б) Зелінський;
- в) Кулібін;
- г) Мосін?

Перша чарочка летить, випити тебе кортить!

4. На якому з цих континентів немає жодної річки:

- а) в Австралії;
- б) в Азії;
- в) в Антарктиді;
- г) в Африці?

5. Яку дуже рідкісну річ попрохав у Бога цар Соломон:

- а) красиву жінку;
- б) добру тещу;
- в) сибірське здоров'я;
- г) мудрість?

6. Хто мав змогу відіслати такого листа: "Неприступна фортеця — наша. Росія — чорноморська держава":

- а) Петро I;
- б) Жуков;
- в) Суворов;
- г) Наполеон?

Друга чарочка, до душі господарочка.

7. Свою назву ці собаки одержали від того місця, де вони полюють на борсуків та лисиць. Це:

- а) болото;
- б) земля;
- в) поле;
- г) ліс?

8. Від кого можна було б почути такі слова: “Величезні сили стягнуті до міста. Від скрипу коліс і іржання коней не чути людського голосу”:

- а) від Батия;
- б) від Тохтамиша;
- в) від Гірея;
- г) від Мамає?

9. Яка вірна прикмета підкаже вам на симфонічному концерті, що вже можна аплодувати:

- а) сусід збирається додому;
- б) диригент повернувся і вклоняється;
- в) слухачі починають дрімати;
- г) жінка скінчила свою розповідь?

**Третя чарка для душі,
Наші гості хороші.**

В а р і а н т VIII

1. Яка печера найбільша у світі:

- а) Мамонтова;
- б) Ново-Афонська;
- в) Капова;
- г) Сатаплія?

2. Яка система стародавнього числення спонукає нас берегти кожну хвилину:

- а) шістдесяткова;
- б) дванадцяткова;
- в) десяткова;
- г) нульова?

3. "Карфаген повинен бути зруйнований!" Цей давній вислів відноситься до міста на території сучасного:

- а) Тунісу;
- б) Алжиру;
- в) Марокко;
- г) Лівії?

Перша чарка моя, п'ю за всіх, хто разом зі мною.

4. До якого моря ходять плавати мешканці аж трьох континентів:

- а) до Середземного;
- б) до Червоного;
- в) до Чорного;
- г) до Балтійського?

5. Якому богові стародавні греки співали дифірамби:

- а) Зевсу;
- б) Аполлону;
- в) Діонісу;
- г) Посейдону?

6. Представники якої дуже складної і небезпечної професії у складчину поставили в Іспанії пам'ятник винахіднику пеніциліну Флемінгу:

- а) водії;
- б) тореадори;
- в) альпіністи;
- в) м'ясники?

Друга чарочка моя, ще не втратив розум я.

7. Як казав О. С. Пушкін, саме цим напоєм частували гостей на весіллі Руслана і Людмили. Що це був за напій:

- а) квас;
- б) пиво;
- в) горілка;
- г) первак?

8. Ця дівчина написала листа французькою мовою, але існує тільки його переклад російською. Хто вона:

- а) Елоїза;
- б) Манон;
- в) Віардо;
- г) Тетяна?

9. В який спосіб Калігула примушував невдалих поетів чистити пергамент з бездарними віршами:

- а) терти піском;
- б) терти тертушками;
- в) злизувати язиком;
- г) мити водою.

Третя чарка моя — неспалима та смачна.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ

В а р і а н т І

1. *Ганг*, його дельта має площу майже 80 тис. км². На цій площі можна розмістити три такі європейські держави, як Бельгія або Нідерланди.

2. *Арабською*. Систему числення, за основу на позначенні всіх натуральних чисел 10 знаками — цифрами, уперше застосував у X столітті узбек Магомет, син Муси з Хорезма.

3. *В Алушту*. Понт Евксинський — це стародавня назва Чорного моря, означає "Гостинне море".

4. *Сахара*, вона займає чверть території Африки: має площу біля 7 млн км².

5. *Венера Милоська*.

6. Вішали останнього, хто спізнався.

7. *Пржевальський*. Цей хребет і гора знаходяться на території Північного Тибету.

8. *Потоп*, про це йде мова в Біблії.

9. *Рай*. Апельсин і шовковиця мають таке ж значення, як і наше яблуко в спокушенні людини.

В а р і а н т ІІ

1. *Тихий*. Він займає стільки місця, скільки всі інші океани разом. На його просторах (159 млн км²) можна розмістити всі частини світу, та ще й залишиться місце для цілої Африки.

2. *Це нуль*, назва йде від арабського слова “сифр”, що в перекладі означає “порожнє місце”. На місце нуля спочатку ставили крапку, яку й назвали “сифр”. Коли з'явився нуль, то його спочатку й назвали “сифр”, а вже потім, у XVIII столітті він дістав назву від латинського слова “нулюс” — “ніякий”, а цифрами стали називати всі інші числа.

3. *Лютеція* — це назва Парижа до III ст. до н. е.

4. *У Туві*, у місті Кизил є монумент, на якому написано: “Центр Азії”. Це місце однаково далеко від морів і океанів, що оточують Азію.

5. *Ватикан*, бо він має дуже мало постійних мешканців.

6. *Пл. Бастилії* споруджена на місці старої фортеці Бастилії.

7. *Полярник*, бо земна куля на полюсах трохи сплюсчена, приблизно на 21,3 км.

8. *Зливний бачок*.

9. *Сенбернар Баррі*, врятував 40 чоловік. Пам'ятник йому встановлено в 1899 році.

В а р і а н т ІІІ

1. *Австралія*, її площа всього 7 млн км², вона ж найпосушливіша, найвіддаленіша, найрівніша.

2. *3000. М* — означає тисячу, а символ, який потроюється, потроєє своє значення. Тому МММ дорівнює 3000.

3. *Треба шукати на Дону*, бо Танаїс — стародавня назва Дону.

4. *Гімалаї*. Якби ці гори були в Європі, то вони простяглися б від Англії до Каспію. Якщо розрівняти ці гори по всій поверхні Землі, то вона б “виросла” на 18—20 метрів.

5. *Носоріг* — тварина, птах і жук.

6. *У Гренландії*.

7. *Босфор*. Довжина його 30 км, а ширина — від 750 м до 3700 м.

8. *Соломон*.

9. *Саксофон*. Винайшов його А. Сакс.

В а р і а н т IV

1. *Антарктида*, її середня висота над рівнем океану 2200 м.

2. 10 000 позначали словом “тьма”, бо тоді ще не знали числа, більшого за тисячу.

3. *Сурожське море* — стародавня назва Азовського моря.

4. *Амазонка*. Вона має найбільший водний басейн у світі — 7180 тис. км², має 5000 приток та ще й часто йдуть тропічні дощі.

5. *На Місяць*, бо всі ці назви “морів” є тільки там.

6. *Большой театр у Москві*.

7. У *Санкт-Петербурзі*. В 1935 р. тут встановили пам'ятник собаці. Відкрито за ініціативою академіка І. П. Павлова.

8. *Терешкова у космосі*.

9. *Революція*.

В а р і а н т V

1. *Гренландія*, за своєю площею вона майже у десять разів більша, ніж Великобританія.

2. З *Індії*, хоча перші спроби скласти позиційну систему розробляли ще у Вавилоні, але остаточно вдосконалили її в Індії. Разом з арабськими цифрами вона склала сучасну систему числення.

3. *Крим*. Найдавнішими мешканцями Криму були таври. Тому й назва півострова — Таврія, або Таврида.

4. *Байкал*, у нього впадає 336 річок, витікає тільки одна Ангара.

5. *Це Данія*, де дуже поширене таке ім'я.

6. *Мангуст Рікі-Тікі-Таві* вбив сім'ю кобр — Нага, Нагайну і їх дітей і врятував сім'ю свого хазяїна.

7. *Від верблюда*.

8. *Кішки*. Вони були священні у Стародавньому Єгипті, і їх мали за відьом у середні віки.

9. *Вузлами*. Один вузол — це морська миля на годину, тобто 1,85 км на годину.

В а р і а н т VI

1. *Кордильєри*. Ця гірська система має 15 тис. км довжини і простягнулася вздовж усього західного Тихоокеанського узбережжя Америки.

2. *З Індії*, де була розроблена позитивна десяткова система числення, в основу якої покладено число десять.

3. *У групі Маршаллових островів*.

4. *Азія* — її омивають Льодовитий, Тихий, Атлантичний (через Середземне море) і Індійський океани.

5. *Рояль*, бо *рояль* на французькій мові означає “королівський”.

6. *Петро I* після остаточної перемоги над шведами під Полтавою 27 червня 1709 р.

7. *Це просто піхота*.

8. *Має 8 граней*, бо в нового олівця є 2 бокові грані.

9. *Єгипту*.

В а р і а н т VII

1. *На Гаваях*, у Тихому океані.

2. *Дванадцяткова*. А ще від неї йде те, що доба має 24 години, а рік — 12 місяців, хустинки, виделки, чарки, келихи ми лічимо дюжинами, тобто теж по 12.

3. *Зелінський М. Д.*

4. *Антарктида*. Хоч там є русла річок, але вся територія континенту вкрита льодом.

5. *Мудрість*, бо вона допоможе усе інше отримати або відмовитися від непотрібного.

6. *О. В. Суворов* після здобуття Ізмаїлу в 1790 р.

7. *Земля* — *терра*, а *пес* — *тер'єр*.

8. *Від хана Батия* у 1240 р. перед штурмом Києва.

9. *Диригент* повернувся до залу і вклоняється.

В а р і а н т VIII

1. *Мамонтова печера* в США, загальна довжина її складає 288 км.

2. *Шістдесяткова*, яку розробили халдеї. Вони лічили групами по 60. Тому година має 60 хвилин, хвилина — 60 секунд, коло — 360°, а рік у них мав 360 днів.

3. *Давній Карфаген* знаходився на території сучасного Тунісу.

4. *До Середземного* — Європа, Азія, Африка.

5. *Діонісу*; дифірамби — це урочисті співи богів вина Діонісу.

6. *Тореадори*. Вони часто вмирили від дуже брудних, гнійних ран. Пеніцилін врятував багатьох.

7. *Пиво*, про це й говориться в поемі.

8. Це *Тетяна Ларіна*, її лист російською мовою написав О. С. Пушкін.

9. *Злизувати текст язиком*.

ХРИСТИЯНСЬКІ СВЯТА

СГЧЕНЬ

* У січні сніг січе вітрами, а пияк стучить зубами.

* Січи, не січи, коли на печі.

Після Нового року починається цикл свят, пов'язаних з кінцем старого року та початком нового. Це період двадцятидення зі святами 7 січня — Різдво, 14 — старий і Новий рік, або Василя, і 19 січня — Водохреща.

Одним з найзнаменніших і найвеличніших обрядових свят, яким, власне, починається рік, є Різдво Христове. Починається воно опівночі після Святвечора між 6 і 7 січня.

Свято існує з IX сторіччя, у прадавні часи це була Коляда.

Починають готуватися до Різдва з другого січня — Гната, роблять усі роботи по двору, припасують їжу на кілька днів для худоби.

Традиційно робили “павуків” із соломи, як символ доброї вісті про народження Христа.

Робили з тіста або глини “їжаків” і прикрашали їх колосками, становили в хаті Дідуха — це прикрашений паперовими квітами зажинковий сніп. Готували багато їжі — пісної і м'ясної. Робили вертеп, зірку і готувалися до водіння кози.

6 січня. Починається Різдво зі Святвечора і багатої куті.

Кутю готують з пшеничного або ячмінного зерна, а тепер — із рису. Це основна обрядова їжа. До вареного зерна додавали мед, товчений мак, волоські горіхи і усе це розводили узваром.

І тільки на небосхилі з'являлася перша вечірня зірка, сідали разом за багатий стіл, який налічував до дванадцяти пісних страв (бо до півночі ще триває піст). Після вечері діти носили кутю хрещеним батькам.

Вже в сам день Різдва вранці їли кутю, а далі мили посуд від пісного і вже дозволялося їсти скоромні страви.

У день Різдва ходили з зіркою, вертепом, водили козу, колядували. У цей день ходили до сусідів, просили пробачення, ніхто не згадував і не розповідав сумних історій, бо Різдво об'єднує усіх злагодою і любов'ю. Зірка — традиційний атрибут колядування, пов'язаний з Євангелієм, бо про народження Христа сповістила вифлеємська зірка.

Вертеп — це ляльковий театр, ясла, де народився Христос, люди, тварини. У давні часи носили вертеп і розповідали про народження Христа.

А “Коза” — це встановлений обряд-гра з піснями, музикою, перевдяганням. Вмирання та воскресіння “Кози” — символ циклічності часу і повороту сонця на літо.

Різдво — веселе і добре свято.

Існують такі прикмети і прислів'я Різдва.

- * Дми не дми, а вже не до ковбаси, а до яєць іде.
- * Краще Різдво тріскуче, ніж пекуче.
- * Якщо сонячний день — дорід на хліб.

* Який день Різдва, такий і Петра (12 липня).

* В який день Різдво,
в такий і Новий рік і Петра.

13 січня — Меланки. За християнським календарем це день пам'яті преподобної Меланії-римлянки. Воно припадає на вечір перед старим Новим роком, вечір щедрої куті, тож і назви має — Меланки, або щедра кутя. На свята готують багато різних страв, бо треба не тільки для себе готувати, а й для тих, хто прийде щедрувати. Традиційні страви — кутя, вареники і млинці. Печуть також коржики, схожі з домашньою худобою.

Перед щедрою кутею мирилися, щоб Новий рік зустріти у злагоді. Обов'язково одягали щось нове. Після вечері ходили до саду, погрожували сокирою деревам, що погано родять.

Молодь ходила по хатах, співали щедрівки, а хлопці викрадали ворота або хвіртки біля домівок дівчат.

У цей вечір були й гадання, дуже різні. Наприклад, лічили палиці у тину, тричі по дев'ять, яка остання — такий буде чоловік: товстий чи тонкий, або кривобокий, як без кори — то бідняк, з корою — багатий.

Різні засоби ворожіння дають простір фантазії та допоможуть добре звеселити друзів.

14 січня — старий Новий рік. Василя.

У цей день, за християнським ученням, Христу робили "обрізання", тому в цей день не можна нічого різати. Це також день пам'яті Святого Василя Великого, вчителя церкви, який у 370 році був єпископом Кесарії Каппадокійської. Він проповідував аскетизм, подвижничество, підтримував ченців, відстоював незалежність церкви від імператора. Він — покровитель хліборобства, тому у цей день ще вдосвіта йшли посівати. Робили це підлітки та дітлахи, брали спеціальну рукавицю і, ставши перед образами, засівали хату, приказуючи:

"На щастя, на здоров'я! Роди, Боже, пшеницю і всяку пашницю".

У цей день ходили в гості, щедрували, гадали, водили "Козу", посівали перед оселею, ходили переряджені.

А народні прикмети говорять...

- * Сильний мороз і падає малий сніг — на здоров'я людей, коли ж тепло і без снігу — на неврожай і хвороби.
- * Багато пухнастого інею на деревах — до врожаю зернових і доброго медозбору.
- * На Новий рік погода — буде в полі урода.
- * На Василя день прибуває на курячий шаг.

18 січня — Вечір перед Водохрещем — голодна кутя. Голодна тому, що готували менше страв, ніж на дві попередні. Ввечері теж святити воду, вона теж мала цілющу силу, деякі вважали її більш "сильною", ніж йорданська.

19 січня — Водохреща, Йордан. Це третє найбільше свято зимового кола. З ним пов'язують хрещення на Йордані Христа. Христу було тоді 30 років. У цей день явило себе триєдине Божество. Бог Син хрестився у воді Йордану, а Святий Дух сховався на нього у вигляді білого голуба. Тому це свято інколи називають Богоявлення.

У церквах святять воду. Зранку чоловіки йшли на річку, ставок, вирубали з льоду хрест, ставали поруч з ополонкою, обливали чимось червоним. Потім священик виголошував молитву і освячував воду, опускаючи в неї срібний хрест. У деяких місцях в цей день випускали голубів, стріляли, щоб вигнати зиму. Свята вода була як панацея від багатьох хвороб — нею святити будинки, тварин.

На Водохреще палили Дідуха, щоб визвати тепло, палили соломі і проганяли кутю:

Тікай, кутя, з покута,
А ти, узвар, іди на базар,
паляниці — лишайтесь на полиці
А Дідух — на теплий дух,
Щоб покинути кожух.

На це свято найбільш загартовані та віруючі окуналися в ополонці або вмивалися водою з річки.

В народі існують такі прикмети на Водохреща.

- * Коли під час свячення води йде сніг, то добре роїтимуться бджоли і колоситимуться хліба.

- * Якщо на Водохреща день ясний,
то хліб буде чистий.

25 січня — Тетянин день. Це свято всіх Тетян і студентів. Святомучениця Тетяна (Тетіана), багата римлянка, завжди піклувалася про хворих, знедолених, бідних. За віру в Христа була катована, а потім убита. Це було в III столітті. З того часу церква канонізувала її у святі, а день став святом. Ім'я Тетяна дуже поширене, тому багато жінок святкують свої іменини в цей день. А з середніх віків іде традиція студентам та учням святкувати в цей день. На свято збираються молоді хлопці й дівчата. Танці, прогулянки, жарти, трошки кохання — все це веселий Тетянин день.

ЛЮТИЙ

- * Лютий — гострокутий.
- * Лютневі прикмети — метелиці та замети.

15 лютого — Стрітення. У цей день зима з літом зустрічається, хто з них кого переборє, така буде погода до початку березня. Є в нього ще дві назви — Зимобор і Громниці. Зимобор — це зрозуміло, а Громниці — це образ освячення свічок і води після служби в храмах. Кожен хазяїн готував власну громничну свічку і ніс її на освяту. Після повернення з церкви він запалював її, щоб “повінь не пошкодила посіви, мороз дерев не побив”, далі ховав її. Літом, коли часто гуркотіли грози, а блискавка могла влучити в-господарські та житлові будинки, у хатах запалювали цю свічку. Свячена стрітенська вода мала такі властивості, як і йорданська.

Християнське свято засноване на честь пам'яті про те, як на сороковий день після народження немовля Христа принесли до храму. Цей звичай був заснований ще до народження Христа, батьки приносили на 40-й день своїх дітей до храму, щоб Бог благословив їх і прийняв як своїх дітей. У цей день Діва Марія в супроводі Йосипа принесла

до храму свою дитину. Вони були дуже бідні і принесли у жертву двійко голубів.

У храмі їх зустрів праведний Симеон, якому Бог сказав, що він не помре, доки не побачить Христа. Він узяв на руки Христа і сповістив, що це Спаситель світу. Там була й свята Анна, вона теж пророкувала про Христа.

На Стрітєння є багато прикмет.

- * Якщо під вечір потепліло, то літо перемогла, а тому зима йде туди, де було літо, а літо йде туди, де була зима.
- * Якщо на Стрітєння півень не нап'ється води, то хлібороб набереться біди.
- * Як на Стрітєння метіль дорогу перемітає, то корм відлітає.
- * Дуй, не дуй, не к Різду йде, а к Великодню.

Масниця. На кінець місяця припадає Масниця. Вона настає за сім тижнів до Великодня. Це давньослов'янське свято пробудження природи. Зима ще не хоче піти, ще можуть бути й морози, і сніг, тому, щоб не гнівалася, пішла б добром, люди випроваджували її таким святом — Масницею.

Основна їжа на Масницю — вареники з сиром (тому ще має назву Сирний тиждень), гречані млинці. На Масницю ходять у гості, особливо у перший понеділок — “зустрічний” та в четвер — “широкий”.

У середу теща частувала зятя, догоджала йому, тому й день цей — “ласуна”, а в п'ятницю — зять мав частувати тещу. За столом зять виголошував жартівливі побажання: “Пийте, мамо й гості, по повній, щоб у моєї тещі горло не пересохло”. Це вже натяк на сварливу тещу. Жартів було багато.

А ще на цей тиждень відзначали обряд колодки. На хлопців, які не встигли оженитися, чекала “жіноча кара”. Колодій — це невеличке поліно, прикрашене стрічками та паперовими квітками. Його прив'язували до ноги або до руки. Від колодки можна було відкупитися могоричем.

В'язали колодки і батькам, які не оженили вчасно дітей, і дівчатам, що не одружилися. У суботу збиралися жінки, це були “зовицини вечірки”.

Останній день Масниці — Сиропусна неділя, або Прощена неділя. У цей день тричі прохали у сусідів, родичів, зустрічних людей пробачення.

У цей день спалювали солом'яну ляльку — Зиму. Ще був обряд полоскання зубів, бо чорти поночі прийдуть за тим сиром, що лишився на зубах.

Після Масниці починався Великий піст на сім тижнів, найдовший і найсуворіший з усіх постів року. Тому й казали:

Масниця, Масниця, яка ти мала,
Якби тебе сім неділь, а поста — одна.

БЕРЕЗЕНЬ

- * Березень березовим віником зиму вимітає, а весну в гості запрошує.
- * У березні мороз скрипить та не січе.
- * Зима весну лякає, та сама стає.

14 березня — Явдоха. Це день пам'яті преподобної мучениці Євдокії, яка володіла силою творити різні чудеса. Цей день співпадав з початком весни (1 березня за старим стилем) і був великим святом. Святкували весело і урочисто, закликали весну, співали “веснянки”:

Благослови, мати, весну закликати,
весну закликати, зиму провжджати.

На Явдоху загадують погоду.

- * Повний місяць з дощем — мокре літо.
- * Який вітер на Явдоху, такий буде до Покрова.
- * Якщо день сонячний, то вродить пшениця, а похмурий — просо і гречка.
- * Євдокія красна, то й весна красна.
- * На Явдохи води по боки.
- * Яка Явдоха, таке й літо.

22 березня — Сорок святих (Сороки). Про походження свята Сорока святих великомучеників, що припадає на 22 березня, є багато трактувань.

Згідно з легендою, сорок римських воїнів відмовилися вклонитися язичницьким ідолам, прийняли муки за віру в Христа. Уночі, в лютий мороз, їх, роздягнутих, залишили на льоду озера. Бог не дав їм загинути від холоду, але вранці вони були страчені. Відтоді християни шанують їх як святих.

Це свято також пов'язано з весняним рівноденням, підвищенням сонячної весняної активності. Під цю пору весна мусила остаточно перемогти зиму, та бувають і винятки, тому й кажуть: "Сорок святих ще принесуть сорок морозів", або: "Сорок святих сорок лопат снігу кинуть".

Як би там не було, а вже верталися птахи, несли на крилах тепло. Тому це ще й поетичне свято зустрічі пернатих.

На Сороки печуть з тіста пташків на честь жайворонків, що прилітають з вирію. Печуть їх з медового тіста, у деяких місцях підвішують до дерев, дарують сусідам, віддають дітям, носять по селу, співають веснянки:

Ой ти, весно, ти весна,
Ти чого до нас прийшла?
Я прийшла до вас з теплом,
І з зеленим житечком.

В давні часи робили солом'яну ляльку — Зиму і спалювали її, щоб показати, що зима пішла остаточно. У цей день ходять у парки, сквери, в поле зустрічати птахів. Кому щастило бачити птаха, той був дуже задоволений, бо це везіння на весь рік.

Існують такі народні прикмети на цей день.

- * Якщо у цей день тепло, то стільки ж днів утримається гожа погода, а холодно — бути сорока морозам.
- * Коли хмарно і мороз, то скоро стане тепло й можна сіяти.
- * На сорок сорок погода, то на гречку урода.

30 березня — Олекса Теплий, це день, коли тепло перемагає остаточно. У цей день одягали святковий одяг, вітали один одного з весною й теплом. Пасічники в цей день діставали вулики. Крім пасічників цей день святкують рибалки, вони йшли на річку, бо в цей день остаточно сховався лід — “щука-риба лід хвостом розбиває”, але ловити рибу заборонено, бо далі весь рік лову не буде.

Шанували це свято й мисливці, бо вважали, що три дні звірі “ходять, як у мареві” і тому їх легко здобути.

По повір'ю, на Олексія журавлі оселяються, тому їх намагалися затримати, співаючи веснянки.

КВІТЕНЬ

- * Квітневий день рік годує.
- * Сон на зиму відклади, а діло у квітні зроби.
- * У квітні ластівка день починає, а соловей кінчає.

Перше свято у квітні — Благовіщення, припадає на 7 квітня.

Слово “благівіщення” — це добра вість про те, що почалось звільнення роду людського від гріха. За Біблією, у цей день архангел Гавриїл був посланий Богом до міста Назарет до Пресвятої Діви Марії з радісною звісткою про те, що Бог вибрав її бути матір'ю Христа.

У цей день ходили до лісу топтати квітки. Відшукували зарості рясту, босоніж топтали його, вірили, що це врятовує від хвороби.

У цей день випускали пташок, селяни виганяли з хати котів, спускали з ланцюгів псів, виганяли з хлівів худобу — “щоб весну чули і самі про себе дбали”.

Це свято — чудовий привід піти до лісу, милуватися першими квітками, відчути перше тепло.

На Благовіщення уважно стежили за погодою.

- * Яка погода на Благовіщення, така й на Великдень.
- * На Благовіщення птиця гнізда не в'є.
- * Благовіщення без ластівок — холодна весна.

* Якщо на Благовіщення лежить сніг —
літо неврожайне.

* Селяни казали: “У цей день Бог благословляє
рослини і все починає рости”.

Вербна неділя (Вербниця). Згідно з християнським вченням у цей час Спаситель Христос в'їжджав до Єрусалиму на ослику, і миряни встеляли перед ним дорогу пальмовим листям, своїм одягом, щоб Господь проїхав по ньому.

Оскільки в Україні пальми не ростуть, а верба зеленіє раніше від усіх дерев і перша сповіщає про прихід весни, то вона і є символом пальмових гілок.

Відтак на Вербну неділю у всіх церквах відбувається обряд посвячення ритуальних гілок.

Після богослужіння гілочки розбирали діти й дорослі. Причому треба було відщипнути і проковтнути пухнастого “котика”, щоб горло не боліло. А далі гілками верби жартома били один одного і приказували:

Не я б'ю — верба б'є:
Будь великий, як верба,
А здоровий, як вода,
А багатий, як земля!

Повертаючись із церкви, втикали більші гілки біля дороги, біля дому, на городі, щоб росло освячене дерево Богові на славу, а нам на добро.

Тому в Україні по селах росте багато верб по ставках, біля криниць. Прибережена на літо галузка оберігала хату від блискавок. З вербових гілочок робили горілчану настоянку й лікували від головного болю, пропасниці, гарячки, шлункових хвороб.

Це веселе, радісне свято з багатьма жартами, піснями, тому ще звалось воно Жартівливою неділею.

Після Вербної неділі нерідко поверталось похолодання.

Тому існує таке прислів'я: “Прийшла Вербниця — назад зима вернеться”.

Великдень — це свято не має постійної дати, але здебільшого припадає на квітень. Друга назва свята — Паска,

перехід від смерті та тліну до життя й безсмертя. Християни святкують у цей день воскресіння Христа, Сина Божого, якого Бог послав на землю, щоб вказати людям шлях спасіння.

Весь попередній тиждень іде робота: миється все у хаті, на городі роблять усі необхідні роботи. Ці роботи закінчують у середу і вчиняють тісто на паски. А ще відбирали яйця на крашанки.

У четвер готують паски, крашанки. У четвер після вечірньої служби в церкві запалюють свічки і несуть додому. Треба, щоб вона не згасла по дорозі. Вдома нею робили хрестики в хаті, щоб лиха нечисть хату обминала, хрестили землю, подвір'я.

По традиції в цей день збирають усе старе, старанно вимітають всюди, і старе і сміття спалюють. П'ятниця — це день туги та співчуття Христовим мукам.

Він добровільно прийняв страждання, які випадають на долю людини: зраду, зречення, жахливу й ганебну смерть. А далі воскрес із мертвих, смерть смертю подолав.

Перед Великоднем є всеношна. Удосвіта сповіщає священник: "Христос воскрес!". А після урочистого обходу храму починають святити паски, крашанки та різну їжу — сало, ковбаси. Згодом усі розходяться по хатах, щоб сповістити: "Христос воскрес!"

Сніданок починався з паски, крашанок, а далі йшла скоромна їжа, бо піст вже скінчився. Свято це перш за все родинне, але зараз воно стало масовим.

На свято в церквах обов'язково дзвонили великодні дзвони.

На Великдень сонечко грає, бо йому теж радісно. Люди поздоровляють один одного, обмінюються крашанками, співають, молодь влаштовує хороводи, влаштовують гойдалки. Так триває свято весь тиждень. Перша неділя після Паски — Червона гірка — дівоче свято, вони вдягаються якьайкраще, співають, гуляють, водять хороводи.

Радуниця, Фомина, або Провідна, неділя. Це дні пам'яті померлих. Починається вона у вівторок після Червоної гірки. У ці дні треба побувати на кладовищі, опорядити могили, хрести, посадити квіти. У вівторок на кладо-

вище приходять священник, веде службу, обходить могилки, а по закінченні відправ усі родиною сідають за колективну трапезу. Ці дні пам'яті померлих інколи називають "Тробки" або "Батьківський Великдень".

ТРАВЕНЬ

- * Травневий дощ, як з грибами борщ.
- * Прийшов травень — і під кущем рай.
- * Травень холодний — рік хлібородний.

6 травня — Георгій Побідоносець (а ще Юрій, Єгорій або Єгорій теплий, бо ще є холодний — 9 грудня). Жартуючи, про ці свята склали прислів'я: "У кожному році два Юрія: один — голодний, а другий — холодний".

Та це ім'я найшановніше, бо мова йде про великомученика й побідоносця, що поборов змія. Ця подія відображена на багатьох іконах. Люди вважають, що Георгій захищає від гадюк і людей, і худобу.

Свято прийшло з Греції. Легенда свідчить, що в IV—V століттях персидський цар Дадіян протягом семи років тримав Юрія в полоні, за цей час він тричі вмирав, і Бог його тричі спасав. А по другій легенді, лицар Юрій урятував у лівійських степах невинну дівчину, яку язичники принесли в жертву триголовому драконі. Сміливець вбив його, звільнив дівчину. Таким Георгій і зображується на іконах: юнак на коні, який вбиває триголового дракона.

Весняний Юрій вважається захисником і покровителем землеробства, оберігає врожай, опікає свійських та диких тварин, посилає дощ і росу на землю. З цього дня весна остаточно владарює на землі.

Існують такі прикмети на Юрія.

- * На Юру дощ та грім — буде радість усім.
- * На Юрія починає співати соловей.
- * Якщо піде дощ на Юрія, то буде хліб і в дурня.

22 травня — Микола весняний, або Микола теплий.

Цих свят теж два: перше — 22 травня, а друге — 19 грудня. Тому й кажуть: Два Миколи: “один з травою, а другий — з морозом”. Весняне свято приурочене до переселення мощей Чудотворця з Лікії до італійського міста Бар. Папа Урбан II в XI столітті узгодив обрядову відзнаку. Тому його святкують переважно католики.

Деякі обряди побутували на півдні України, бо козаки плавали до Чорного моря, а Микола був покровителем мореплавців, мандрівників.

Свято Миколи — покровителя мореплавців увів до церковного календаря митрополит переяславський Єфрем у XI сторіччі.

Про ярого (весняного) Миколу є чимало прислів'їв.

- * До Миколи не буде літа ніколи.
- * До весняного Миколи не можна купатися ніколи.
- * Як не вбачиш до Миколи колосу, то буде плачу й голосу.

23 травня — Симон Зілот — з цього дня починали збирати цілющі трави.

Вознесіння (Знесіння) — це свято пов'язано з Великоднем і не має числа, але є одним з найважливіших. Його відзначають на сороковий день Христового Воскресіння.

В Євангелії від Луки мовиться про те, що протягом 40 днів Христос кілька разів з'являвся на землі, а потім вознісся перед своїми учнями на небо. Це свято буває тільки в четвер. Готують обрядове печиво у вигляді драбинок, їх відносять на могили і поминають померлих.

У цей день не робили. Інколи це свято приходиться на початок червня.

ЧЕРВЕНЬ

- * Червнєве тепло ліпше од кожуха.
- * У червні люди раді літу, як бджоли цвіту.
- * У червні на полі густо, а в коморі пусто.

Трійця. Найпоетичніше свято, що тісно пов'язано з природою, його ще називають Зелені свята. Відзначають його три дні.

Походження цього свята трактують по-різному: у цей день Бог створив землю і засіяв її зеленню. З цього дня світ побачив дію триєдиної сили Бога отця (неділя), Бога сина (понеділок) і Бога Духа Святого (вівторок). А це свято має назву Пресвятої Трійці. У цей день Святий Дух зійшов на апостолів у вигляді вогняних язиків.

На Богоотця (неділя) дівчата ворожили на вінках. На Богосина (понеділок) — поминальний день, на Богодуха (вівторок) — дівчата водили "тополю". Підготовка до свята починається за тиждень напередодні. Він мав назву — Зелений, бо вже квітли хліба, а народними віруваннями співали душі померлих.

У четвер в'ють вінки дівчата і ходять у них по селу. У п'ятницю жінки збирають цілющі трави в лісі, щоб мати ліки і прикрасу до хати. У суботу рвуть материнку і чебрець, полин та інші трави і прикрашають оселі, а ввечері ідуть за гілками і прикрашають оселю, двір, хлів, стріху, ворота.

У суботу поминали померлих, а в неділю після служби йшли на кладовище, на могили рідних. Молодь після обідні йде до лісу, до парку, плетуть вінки, пускають їх водою.

День Святого Духа — перший понеділок після Трійці, з цього дня починається Петрів піст, або Петрівки. Він може бути коротким або довгим — у залежності від числа, на яке припадає Трійця. Закінчується на Петра і Павла 12 липня.

Свято пов'язано з легендами про русалок, які вдень виходять з води і бігають у лісі, гойдаються на деревах.

Про Петрівку є багато прислів'їв.

- * Хто в Петрівку сіна не косить,
той зимою і в собак їсти просить.
- * Паршивому поросяті і в Петрівку холодно.
- * У Петрівку день як рік.
- * Мала річка Петрівочка.

ЛИПЕНЬ

- * У липні літо маківкою повито.
- * Липень не тільки полудень літа, а й року.

6 липня — Горпина Купальниця. Це свято пам'яті християнської мучениці Агріппини, воно відкриває багатоденні свята з іграми, гаданнями, піснями. З Горпини починали купатися в річці, умиватися росою, готували вінки на весь рік, збирали цілющі трави.

7 липня — Івана Купала. Цей день збігався з літнім сонцеворотом, християнство додало до нього різдво Святого пророка Предтечі і Хрестителя Господнього Іоанна. Головне у святі — купальський вогонь, як символ Сонця. Вогнище палили всю ніч. У цей день купалися, обливалися водою, а ввечері запалювали багаття, перестрибували його тричі, щоб очиститися вогнем. Участь приймали всі — дорослі і діти. Іноді було й частування, готували вареники. Були й різні напої. Спалювали або топили опудала Купала і Марени.

Дівчата пускали віночки із свічками на себе і судженого. Як вінки пливли в парі, то цього року поберуться, а як урозтіч — то не судилося.

У цю ніч шукали цвіт папороті. У цю ніч ніхто не лягав спати, бо, за легендою, все оживає, розмовляють між собою дерева, квіти. До схід сонця треба було принести води, ходити босоніж по росі.

12 липня — Петра і Павла. До цього свята жінки білять хати, прикрашають їх, виготовляють обрядове печиво — мандрики з сиру і борошна нового врожаю, сметани та яєць. У цей день зозуля перестає кувати. Свято символізує початок жнив.

Петро — покровитель жнив, удосвіта починаються зажинки. Свято присвячене апостолам Петру і Павлу.

- * До Петра Афонського сонце повертає на зиму, а літо — на жару.
- * Від Петра красне літо.
- * Від Петра і душа тепла.

- * По Петрові на дворі пусто, а в полі густо.
- * До Петра не сподівайся тепла,
а по Петрові та й по теплові.

СЕРПЕНЬ

- * Як у серпні дбаємо, так зимою маємо.
- * Серпневого дня зимовим тижнем не замінити.

1 серпня — Мокрина. У цей день спостерігають за погодою, щоб спрогнозувати, якою буде осінь: дощ вранці — дощовий початок осені, дощ в середині дня — мокра середина, а в кінці — дощовий кінець осені.

2 серпня — Ілля-пророк, одне з найбільших літніх свят. Ілля — великий угодник Божий і чудотворець, улюблений святий. Він карає, посилає грозу, він і щедрий, бо багато дає. Він відає дощами та зливами, розпоряджається громами і блискавками, його ще звать Громовержцем, він особливо опікає землеробство і жнива.

- * На Іллю до обіду літо, а по обіді — осінь.
- * Пішов Ілля водою і тепло повів за собою.
- * На Іллі новий хліб на столі.

14 серпня — перший Спас, медовий. Це закінчення літа. Назва Спас пов'язана з іменем Спасителя Христа. У цей день раніше святили воду в річках, купалися люди, щоб очиститися, тому є ще одна назва — Спас на воді. У цей день на честь мучеників Маккавеїв освячували мак, волошки і чорнобрівці, з них робили відвар і купали хворих дітей.

З цього дня починали збирати мед, святили перший мед і соти.

Продовжують і після Спасу збирати цілющі рослини, а також ягоди — малину і черемху. З медового Спасу починається двотижневий Успенський піст — Спасівка-лакомка. На свято печуть печиво з медом і маком, а також маковики з меду і товченого маку.

На перший Спас святили колодязі, а коней купали в останній раз.

19 серпня — другий Спас, Великий, Преображення Господнє.

Святять овочі, фрукти, гриби, мед, хліб. На цей Спас збирають яблука, тому це яблучний Спас. Після цього їх можна їсти. За Біблією, у цей день Христос разом із своїми учнями піднявся на гору Фавор і там преобразився перед ними: у дивовижному світлі він піднявся на небеса. Всі почули голос Всевишнього, який сповістив, що Христос є намісником Бога на землі. Звідси і назва свята — Преображення Господнє.

На цей час збирали врожай, а Спасом закінчувалося літо. У цей день починали святкувати осенини з піснями, танцями.

- * Прийшов Спас — бери рукавиці про запас.
- * Святий Спас приготував усього про запас: і дощ, і вітер, і холод, і тепло.
- * Прийшов Спас — пішло літо від нас.
- * Як прийде Спас, то кошарам урветься бас, а як прийде Пречиста — забере їх нечиста.

28 серпня — Успіння Пресвятої Богородиці, Перша Пречиста. Таку назву свято має тому, що Матір Божа померла тихо, ніби заснула, а через три дні була воскреслена Господом і забрана на небо. До свята закінчували всі польові роботи, збирали фрукти, починали сіяти озимі. Починається перше “бабине літо”, закінчився Успенський піст.

29 серпня — третій Спас. До нього дозрівають горіхи, тому інколи він зветься “горіховим”. Та це свято Спаса Нерукотворного. Легенда розповідає, що Христос умив лице своє і витер його рушником, на якому відбився його лик. Цей рушник у 944 році було перенесено до Константинополя, це свято перенесення і святкується 29 серпня.

Третій Спас — хлібний. Третій Спас — хліба запас.

ВЕРЕСЕНЬ

- * Верещить вересень, що вже осінь.
- * Як вересніє, то й дощик сіє.

14 вересня — Семена, Сімеона Стовпника. День пам'яті великого християнського святого, який заснував подвиг стовпництва. Ще є назва Семен-літопровідник. Перший тиждень з Семенова дня — бабине літо. До цього дня закінчували сіяти озимину, відлітали ластівки, починали відлітати інші птахи. Роботи в полі ставало менше, починалися свята “свічки” та “засидження”. На початок “засиджень” під Семен-вечір гасили старий вогонь, а зранку запалювали новий. Збирався весь рід у самого старшого, пили, готувалося багато страв, бо це щедра осінь, усе є, всього багато. Далі “засидження” велись у інших родичів. Так було аж до 21 вересня — другої Пречистої.

Є такі прикмети на Семена.

- * Якщо на Семена тепло, ясно, то й осінь буде тепла і ясна.
- * Семен літо проводить, а бабине літо наводить.
- * Якщо гуси відлітають на Семена, то зима рано прийде.
- * На Семена багато павуків літає — осінь довга та тепла.

21 вересня — друга Пречиста. Різдво Богородиці Осенини. Це осіннє рівнодення, на це свято засилали сватів, пасічники утеплювали вулики, жінки ходили по калину. Це свято жінок, які мали дітей. За Біблією, у цей день в Іоакима й Анни народилася дівчинка Марія. Її народження принесло щастя не тільки батькам, а й усьому людству, бо це вона потім народила Христа-Спасителя.

Це друге свято зустрічі осені, свято врожаю. Батьки ходять у гості до дітей, просто ходять у гості і приймають гостей. З Пречистої починають збирати цибулю, уже викопали картоплю. Засилають сватів до дівчат.

У народі про це свято казали: “Прийшла перша Пречиста — одягла природа намисто, прийшла друга Пречиста — узяла комара нечиста, прийшла третя Пречиста — стала діброва без листя”.

27 вересня — Воздвиження, Здвиження. Це свято в пам'ять Воздвиження Чесного, Животворящого Хреста Господня.

У цей день здвигається земля з літа в зиму. Останні птахи відлітають, а все гаддя ховається у землю. Закінчується сівба озимих, бо “хто не обсіявся до Хреста, не варт і собачого хвоста”.

Вже інколи підходять перші морози, то “свитку скидай, а кожух одягай”.

На Здвиження води з поля рухаються.

30 вересня — Віра, Надія, Любов і мати їх — Софія. Це всесвітні жіночі імена, жіноче свято, коли не можна нічого робити. Жінки збираються, святкують його разом, роблять собі стіл та готують смачні страви.

За Біблією, це день пам'яті мучениць — юнок Віри (12 років), Надії (10 років), Любові (9 років) та матері їх Софії, убитих за християнську віру.

ЖОВТЕНЬ

* Жовтень ходить по краю та виганяє пташок з раю.

* У жовтні в один час і лле, і мете.

14 жовтня — Покрова. Свято на честь чудового появилення покрова Богородиці і Пріснодіви Марії. Це свято виникло в X столітті, коли в Константинополі у Влахернській церкві Діва Марія своїм покровом захистила людей від ворогів, яких видно й не видно, просила Ісуса Христа прийняти молитви та захищати всіх, хто звертається до неї.

Серед українців, які століттями страждали від чужоземних набігів, це свято набрало особливої популярності. Божу Матір — Покрову вважали своєю покровителькою запорізькі козаки. Вони відзначали це свято в своєму головному храмі Св. Покрови на Січі. А перші чудотворні ікони Покрови привезла з Візантії дружина кн. Володимира — Ганна.

Це свято жінок, дівчат; засилають сватів, ідуть вечірки, де дівчата й хлопці приглядають собі пару.

Народні прикмети говорять...

* Яка погода на Покрова, такою буде й зима.

* Прийшла Покрова — сиди вдома.

- * Якщо до цього дня не опаде листя з вишні — на теплу зиму, а облетить — на сувору.
- * Покрова накриває траву — листям, землю — снігом, воду — льодом, а дівчат — шлюбним вінцем.

ЛИСТОПАД

- * Якщо листопад дерев не обтрусить, то зима довгою бути мусить.
- * Листопадовий день — що заячий хвіст.

8 листопада — Дмитра — день пам'яті святого Дмитра Солунського. У цей день святий Дмитро землю замикає і надає право господарювати зимі. Остання субота перед Дмитром — поминальна Дмитровська субота. Поминали батьків, померлих, загиблих у війнах, вогні. Служили в церквах заупокійну, до церкви несли хліби, калачі (три хліби — пращурам-дідам, бабам, батькам, і три — загиблим на війні, у вогні, у воді). Цей звичай і помини йдуть від Дмитра Донського, який одержав перемогу в 1380 р. над Мамаєм (Куликовська битва). Він установив надалі, щоб у цей день служилася заупокійна служба на честь усіх загиблих у бою. На кладовище не ходять, усі помини йдуть в оселях.

Після цього свята корів вже не виганяють на пасовиська. Після Дмитра закінчувалися весілля.

Існують свої прикмети на Дмитра.

- * Коли відлига на Дмитра, то на теплу зиму й ранню весну; коли холод і сніг — на пізню й холодну весну.
- * Випав сніг — увесь листопад буде холодним і морозяним.

14 листопада — Кузьми і Даміана — Кузьминки. Ці святі — лікарі за фахом дуже багато вилікували людей, лікували не тільки тіло, а й душу, ніколи не брали платні

за лікування, додержувалися заповіту Господа “Дарма одержали, дарма й давайте”. Вони лікували також і тварин. Захищали людей від гадюк, учили землеробству, були покровителями ковалів. Цей день — зустріч зими: “Як закують річки та дороги — до весни не розкують”.

Свято Кузьминки — це дівоче свято, вони ніби стають господинями у хаті. На три дні Кузьминок дівчата брали одну хату, приносили харчі й готували страви та пригощали хлопців.

Є такі прикмети Кузьми-Дем'яна.

* Випаде сніг — на весінню повінь.

* Якщо розвезе дорогу — не чекай морозів до грудня.

21 листопада — Михайло, він сповіщає про зиму, їздить на білому коні.

Цей день пам'яті архангела Михаїла і всіх небесних янголів.

З Михаїла зима не стоїть, не мерзне.

27 листопада — Пилипа, заговини на Пилипівку.

Увечері перед Пилипівкою готують смачну м'ясну їжу, збираються родиною, запрошують кумів. Це веселе свято, коли ще можна їсти скоромне, а далі буде піст аж до Різдва.

Пилипівка співпадає з найкоротшими днями, то й кажуть: “У Пилипівку день до обіду”.

ГРУДЕНЬ

* Грудень око снігом радує, а вухо морозом дере.

* Грудень не брат, а холоднеча не сестра.

* 4 грудня — третя Пречиста, або Введення.

Введення у храм Пресвятої Богородиці пов'язане з біблійною розповіддю про те, як Марію, коли їй виповнилося три роки, повели до храму Єрусалимського, щоб присвятити Богові. Батьки поставили її на першу сходинку драбини, що вела до храму. А всього сходив було 15, вони були

дуже високі, та дівчинка самостійно пододала їх. Священик зустрів її, завів до храму, у його саме святе місце, куди ніхто не мав права заходити.

У цей день жінки не ходять у гості, бо це приносить нещастя, з цього дня не можна копати або якимось зрушувати землю, бо вона відпочиває.

На це свято молоді гуляють, їздять у гості до батьків.

Є свої прикмети на Введення.

* Як ляже глибока зима, готуй глибокі закрома.

* Як буде на Введення у сліду вода, то на Юрія трава.

9 грудня — Георгія Побідоносця, Юр'ів день (зимовий).

Це свято того ж Юрія-Георгія-Єгора, як і весною, але не має обрядів, це свято мисливців, бо Георгій — господар вовків, тому з цього дня щільно зачиняли хліви. Раніше у цей день селянам дозволялося вільно переходити від одного власника до другого, та в 1798 році Катерина II заборонила це. Тоді й виникло відоме прислів'я: "Ось тобі і Юріїв день".

19 грудня — Микола Зимовий — він покровитель усіх знедолених, бідних, заступник і "другий після Бога", опікає мандрівників, мореплавців. Цей святий є прообразом Діда Мороза, бо раніше подарунки діти отримували саме від нього.

25 грудня — Спиридон-сонцеворот. Цей день вважається найхолоднішим за весь грудень, а сонце переходить на другий бік — на літо. У цей день палили вогнища, щоб тепло завітало, а з наступного дня спостерігали: якими будуть наступні дні, такими будуть чергові місяці.

* Якщо на Спиридона ніч ясна, то літо буде жарке, а зима холодна. А якщо темна, то зима тепла, а літо похмуре.

* На Спиридона прибуде дня на макове зерня.

Обрядові і християнські свята закінчуються, а на нас чекає Новий рік.

Новий рік. Його святкування було встановлено 1 січня 1670 року за наказом Петра I. Раніше діти отримували подарунки взимку на Миколу Зимового. Цей обряд зберігся, але перейшов на Новий рік, місце Миколи заступив Дід Мороз, у нього з'явилася супутниця — Снігуронька. Обряди і звичаї всіх країн світу стверджують, що чим веселіше зустрінеш Новий рік, тим щасливішим він буде для тебе. Тож щастя вам! Живіть довго й щасливо. Святкуйте! Радійте! З Новим роком!

ПІСЕННЕ МОРЕ

СТОЇТЬ ГОРА ВИСОКАЯ

Слова і музика народні

Стоїть гора високая,
Попід горою гай, гай, гай...
Зелений гай, густесенький,
Неначе справді рай!

Під гаєм в'ється річенька,
Як скло, вода блищить,
Долиною зеленою
Кудись вона біжить.

Що пройде ясне красно літечко,
Повіють холода,
Осиплеться з них листячко
І понесе вода.

До тебе, люба річенько,
Ще вернеться весна,
А молодість не вернеться,
Не вернеться вона!

Стоїть гора високая,
Зелений гай шумить,
Пташки співають голосно,
І річенька блищить...

Як хороше, як весело
На білім світі жить!
Чого ж у мене серденько
І мліє, і болить?

Болить воно і журиться,
Що вернеться весна,
А молодість не вернеться,
Не вернеться вона.

ЦВІТЕ ТЕРЕН

Слова і музика народні

Цвіте терен, цвіте терен,
А цвіт опадає.
Хто в любові не знається,
Той горя не знає.

А я, молода дівчина,
Та й горя зазнала,
Вечероньки не доїла,
нічки не доспала.

Ой, візьму я крісlechко,
Сяду край віконця,
Іще очі не дримали,
А вже сходить сонце.

Хоч дримайте, не дримайте,
Не будете спати.
Десь поїхав мій миленький
Іншої шукати.

ОЙ НЕ СВИТИ, МІСЯЧЕНЬКУ

Слова і музика народні

Ой не світи, місяченьку,
Не світи нікому,
Тільки світи миленькому,
Як іде додому!

Світи йому ранесенько
Та й розганяй хмари,
А як же він іншу має,
То зайди за хмари!

Світив місяць, світив ясний
Та й зайшов за тіні;
А я, бідна, гірко плачу —
Зрадив мене милий!

ОЙ, ДІВЧИНО, ШУМИТЬ ГАЙ

Слова і музика народні

Ой, дівчино, шумить гай,
Кого любиш — забувай, забувай.
Ой, дівчино шумить гай,
Кого любиш — забувай!

“Нехай шумить ще й гуде.
Кого люблю, — мій буде, мій буде.
Нехай шумить ще й гуде,
Кого люблю — мій буде!”

Ой, дівчино, серце мое,
Чи підеш ти за мене, за мене?
Ой, дівчино, серце мое,
Чи підеш ти за мене?

Не піду я за тебе,
Нема хати у тебе, тебе.
Не піду я за тебе,
Нема хати у тебе.

Підем, серце, в чужую,
Поки свою збудую,
Підем, серце, в чужую,
Поки свою збудую.

Постав хату з лободи,
А в чужую не веди, не веди.
Постав хату з лободи,
А в чужую не веди.

Чужа хата така,
Як свекруха лихая, лихая,
Чужа хата така,
Як свекруха лихая.

Хоч не лає, так бурчить,
А все ж вона не мовчить, не мовчить,
Хоч не лає, так бурчить,
А все ж вона не мовчить.

ДИВЛЮСЬ Я НА НЕБО

Слова М. Петренка

Дивлюсь я на небо та й думку гадаю:
Чому я не сокіл, чому не літаю,
Чому мені, Боже, ти крилець не дав?
Я б землю покинув і в небо злітав!

Далеко, за хмари, подальше від світу,
Шукать собі долі, на горе — привіту,
І ласки у зірок, у сонця просять
І в світі їх яснім все горе втопить.

Кохаяся з лихом, привіта не знаю,
І гірко, і марно свій вік коротаю.
І в горі спізнав я, що тільки одна —
Далекеє небо — моя сторона.

І на світі гірко, як стане ще гірше, —
Я очі на небо, мені веселіше!
Я в думках забуду, що я сирота.
І думка далеко, високо літа.

Коли б мені крила, орлячі ті крила,
Я б землю покинув і на новосілля
Орлом бистрокрилим у небо полинув,
І в хмарах навіки од світу втонув.

ОДНА ГОРА ВИСОКАЯ

Слова і музика народні

Одна гора високая,
А другая низька, —
Одна мила далекая,
А другая близька.

У цієї близенької
Воли та корови.
А в тієї, далекої,
Та чорніші брови.

У цієї, близенької,
Воли поздыхають,
А в тієї, далекої,
Брівки не злиняють.

У цієї, близенької,
Рушник на кілочку,
А в тієї, далекої,
Брови по шнурочку.

Ой, я цюю, близенькую,
Людам подарую,
А до тої, далекої,
Пішки помандрую.

РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНІ

Слова і музика народні

Розпрягайте, хлопці, коні
Та лягайте спочивать,
А я піду в сад зелений,
В сад криниченьку копать.

Копав, копав криниченьку
У вишневому саду...
Чи не вийде дівчинонька
Рано-вранці по воду?

Вийшла, вийшла дівчинонька
В сад вишневий воду брать,
А за-нею козаченько
Веде коня напувать.

Просив, просив відеречка —
Вона йому не дала,
Дарив, дарив з руки перстень,
Вона його не взяла.

Знаю, знаю, дівчинонько,
Чим я тебе розгнівив:
Що я вчора із вечора
Із другою говорив.

Вона ростом невеличка,
Ще й літами молода,
Руса коса до пояса,
В косі стрічка голуба.

ОЙ, ПІД ВИШНЕЮ

Слова і музика народні

Ой, під вишнею,
Під черешнею,
Стояв старий з молодою,
Як із ягідкою.

І просилася,
І молилася:
Пусти мене, старий діду,
На вулицю погулять.

Ой і сам не піду,
І тебе не пущу,
Бо ти мене, старенького,
Та й покинеш на біду.

Куплю тобі хатку,
І ще сіножатку,
І ставок, і млинок,
І зелененький садок.

Ой, не хочу хатки,
І ні сіножатки,
Ні ставка, ні млинка,
Ні вишневого садка!

Ой ти, старий дідуга,
Ізігнувся, як дуга.
А я, молоденька,
Гуляти раденька!..

ВАРЕНИЧКИ

Слова і музика народні

Ой, мій милий вареничків хоче,
Ой, мій милий вареничків хоче.

— Навари, милая, навари, милая,
Навари, уха-ха, моя чорнобривая!

— Та дров же немає, милий мій, миленький,
Та дров же немає, голуб мій сивенький!

— Нарубай, милая, нарубай, милая,
Нарубай, уха-ха, моя чорнобривая!

— Та сил же немає, милий мій, миленький,
Та сил немає, голуб мій сивенький!

— Помирай, милая, помирай, милая,
Помирай, уха-ха, моя чорнобривая!

— А з ким будеш доживати, милий мій,
миленький?

А з ким будеш доживати, голуб мій сивенький?

— Із кумою, милая, із кумою, милая,
Із кумой, уха-ха, моя чорнобривая!

— Так підем же додому, милий мій,
миленький,

Вареничків наварю, голуб мій сивенький!

— Не балуй милая, не балуй, милая,
Не балуй, уха-ха, моя чорнобривая.

І ШУМИТЬ, І ГУДЕ

Слова і музика народні

І шумить, і гуде,

Дрібен дощик іде...

“А хто ж мене, молодую,

Та до дому проведе?”

Обізвався козак

У зеленім саду:

“Гуляй, гуляй, дівчинонько,

Я до дому проведу!”

Ой, прошу ж я тебе,
Не веди ти мене.
Бо сердиту матір маю,
Буде бити мене.

Ой ти, ненько моя,
А я ж донька твоя.
Тоді було вчити-бити,
Як маленькою була.

А тепер я велика,
Треба мені чоловіка,
Ні старого, ні малого, —
Козаченька молодого.

Щоб у полі орав
І у домі щоб дбав,
Ой, а мене ж, молодую,
Та хазяйкою звав!

ТЕЧЕ ВОДА КАЛАМУТНА

Слова і музика народні

Тече вода каламутна,
Чого, мила моя, смутна?
Я не смутна, не сердита:
За Іванка з ночі бита.

Була мене мати з ночі
За Іванка чорні очі,
Ще й казала, буде бити,
Щоб Іванка не любити.

Мамко моя, солоденька,
І ти була молоденька,
Ти ходила так за татком,
Як я тепер за Іванком.

Тобі було легко, мати,
Між своїми вибирати,
Вийшла ти за мого нянька,
Я люблю чужого Йванка.

Я Іванка так люблю,
Де зійдуся, там цілую,
Ой, Іванку, серце моє,
Нема таких, як ми двоє.

Тече вода коло млина,
Мамко моя, я не винна,
Бо ми такі паровані,
Як горнятка мальовані.

ОЙ ЧИЙ ТО КІНЬ СТОЇТЬ

Слова і музика народні

Ой чий то кінь стоїть,
Що сива гривонька?
Сподобалась мені,
Сподобалась мені
Тая дівчинонька.

Не так дівчинонька,
Як біле личенько.
Подай же, дівчино,
Подай же, гарна,
На коня рученьку.

Дівчина підійшла,
Рученьку подала,
Ой, краще б я була,
Ой, краще б я була,
Кохання не знала.

Кохання, кохання,
З вечора до рання,
Як сонечко зійде,

Між горами там долина,
В тій долині єсть хатина,
В тій хатині — дівчинонька,
Дівчинонька-голубонька.

Повій, вітре, тишком-нишком
Над рум'яним, білим личком.
Над тим личком нахилися,
Чи спить мила, подивися!

Як заб'ється в ній серденько,
Як зітхне вона тяженько,
Як заплачуть карі очі, —
Вертай, вітре, опівночі.

А як мене позабула,
І другого пригорнула,
То розвійся край долини,
Не вертайся з України.

МАРІЧКА

Слова М. Ткача
Муз. С. Сабодаша

В'ється, наче змійка,
Неспокійна річка,
Тулиться близенько
До підніжжя гір:
А на тому боці —
Там живе Марічка,
В хаті, що сховалась
У зелений бір.

Як з кімнати вийде,
На порозі стане,
Аж блищить красою
Широчінь ріки,
А як усміхнеться, —

Ще й спідлоба гляне, —
“Хоч скачи у воду!” —
Кажуть парубки.

Не питайте, хлопці,
Чом я, одинокий,
Берегом так пізно
Мовчазний ходжу!
Там, на тому боці
Загубив я спокій,
А туди дороги
Я не знаходжу.

Та нехай сміється
Неспокійна річка,
Все одно на той бік
Я путі знайду.
Чуєш чи не чуєш,
Чарівна Марічко?
Я до твого серця
Кладку прокладу.

ЧЕРВОНА РУТА

Слова і музика В. Івасюка

Ти признайся мені,
Звідки в тебе ті чари,
Я без тебе всі дні
У полоні печалі.
Може десь у лісах
Ти чар-зілля шукала,
Сонце-руту знайшла
І мене зчарувала?

Приспів:

Червону руту
Не шукай вечорами, —

Ти у мене єдина,
Тільки ти, повір.
Бо твоя врода —
То є чистая вода,
То є бистрая вода
З синіх гір.

Бачу я тебе в снах,
У дібровах зелених,
По забутих стежках
Ти приходиш до мене.
І не треба нести
Мені квітку надії,
Бо давно уже ти
Увійшла в мої мрії.
Приспів.

МИ ПІДЕМ, ДЕ ТРАВИ ПОХИЛІ

Муз. П. Майбороди
Слова А. Малишка

Ми підем, де трави похилі,
Де зорі в ясній даліні,
І карії очі, і рученьки білі
Ночами насняться мені.

За річкою, за голубою
Дві чайки у хмару зліта,
В краю подніпровськім
Ми стрілись з тобою,
Веселка моя чарівна.

Над полем зарошені віти
Дубове верхів'я звело.
У парі з тобою ми будем любити
Усе, що на серце лягло.

І стеляться обрії милі,
І вечір в ясній даліні,
І карії очі, і рученьки білі
Ночами насняться мені.

ОСІННЄ ЗОЛОТО

Слова Д. Луценка

Муз. І. Шамо

Багрянний лист
В гаях кружля,
Шумлять отави молодо.
Чого ж, чого вдягла земля
Рясне осіннє золото?
Втрача в гаю
Верба густа
Листки зеленорунисті,
А я гублю ясні літа
Своєї юності.

Приспів:

Літа на зиму повернули,
Пливуть в осінній хмурості.
А я люблю,
А я люблю,
Люблю, як в юності.

Пора весни
До мене знов
Не вернеться із вирію,
Щасливих днів п'янку любов,
Як пісню, серцем вимрію.
Багрянний лист
В гаях кружля,
Шумить отава молодо,
Чого ж, чого вдяга земля
Осіннє золото?

Приспів.

ДВА КОЛЬОРИ

Слова Д. Павличка

Муз. О. Білаша

Як я малим збирався навесні
Піти у світ незнаними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними,
Червоними і чорними нитками.

Приспів:

Два кольори мої, два кольори,
Оба на полотні, в душі моїй оба.
Два кольори мої, два кольори:
Червоне — то любов, а чорне —
то журба.

Мене водило в безвісті життя,
Та я вертався на свої пороги.
Переплелись, як мамине шиття,
Мої сумні і радісні,
Мої сумні і радісні дороги.

Приспів.

Мені війнула в очі сивина,
Та я нічого не везу додому,
Лиш згорточок старого полотна
І вишите життя,
І вишите моє життя на ньому.

Приспів.

ПІСНЯ ПРО ТРИВОЖНУ МОЛОДІСТЬ

Слова О. Пахмутової

Муз. Л. Ошаніна

Турбота у нас буденна,
Турбота наша щоденна:

Хай квітне земля священна —
І більше нема турбот.

Приспів:

І сніг, і вітер,
Зірок нічний політ
Мене, моє серце
Зове у тривожний світ.

І хай на обох з тобою
Біда наліта за бідою,
Та дружба моя з тобою
Лиш разом зі мною вмре.

Приспів.

Допоки ходити вмію,
Допоки дивитись умію,
Допоки дихать умію,
Я буду іти вперед.

Приспів.

І так, як усі на світі,
Ти можеш любов зустріти.
З тобою мине всі біди,
Крізь бурі пройде вона.

Приспів.

Не все ми ще проспівали,
Ще бурі не відпалали,
Готуймо великі справи,
А слава віднайде нас.

Приспів.

РІДНА МАТИ МОЯ

Слова А. Малишка
Муз. П. Майбороди

Рідна мати моя, ти ночей не доспала,
І водила мене у поля край села,

В очі дивляться кани,
Серце в них переллю,
Хай розкажуть коханій,
Як я вірно люблю.

Буду мріяти й жити
На крилах надій...
Як тебе не любити,
Києве мій!

Спить натомлене місто
Мирним, лагідним сном,
Ген вогні, як намисто,
Розцвіли над Дніпром.

Вечорів оксамити,
Як щастя прибій...
Як тебе не любити,
Києве мій!

В ЗЕМЛЯНЦІ

Слова О. Суркова
Музика П. Майбороди

Б'ється крилами в грубці вогонь,
На полінах смола, як сльоза.
І співає в землянці гармонь
Про любов, що в душі не згаса.

Ліс про тебе мені шелестить
Під Москвою в страшний сніговій.
Як я хочу, щоб слухала ти,
Як сумує мій голос живий.

Ти тепер вдалині, вдалині,
Сніжні далі між нами лежать.
Як далеко до тебе мені,
А до смерті — рукою подать.

Грай, гармонь, вітровіям назло,
Щастя клич з білосніжних дібров,
Зігріває в землянці теплом
Мене вірна незгасна любов.

ДЕ Ж ЦЕ ВИ ТЕПЕР, МОЇ ОДНОПОЛЧАНИ

Слова О. Фат'янова
Муз. В. Соловйова-Сєдого

Майськими короткими ночами
Стишились, скінчилися бої...
Де ж це ви тепер, мої однополчани,
Бойові супутники мої?

Я виходжу в гарне надвечір'я
І стою, стою біля воріт.
Може, і сюди, до нашого подвір'я
Завітає друг воєнних літ.

Ми б з ним пригадали, як ходили
По шляхах важких, неначе щем.
Ми б за перемогу повні осушили,
А за друзів випили б іще.

Може ти і досі нежонатий,
Побратиме, сумніви забудь.
Тут у нас в районі і пісень багато,
Та й дівчата гарні тут живуть.

Ми тебе колгоспом стрінем радо,
Дім новий збудуємо тобі:
Хай живе сім'я радянського солдата,
Що героєм був у боротьбі.

Майськими короткими ночами
Стишились, скінчилися бої...
Де ж це ви тепер, мої однополчани,
Бойові супутники мої?

ХАЙ ЗАВЖДИ БУДЕ СОНЦЕ

Слова А. Ошаніна

Муз. А. Островського

Сонячний круг, небо навкруг; —
Перший малюнок хлоп'яти.
В зошиті він намалював
І унизу написав:

Приспів:

Хай завжди буде сонце,
Хай завжди буде небо,
Хай завжди буде мама,
Хай завжди буду я.

Любий ти мій, добрий ти мій, —
Людам так хочеться миру!
Наші серця і в тридцять п'ять
Не перестануть бажать.

Приспів.

Тихо, солдат, чуєш, солдат, —
Вибухів люди бояться.
Кожен свій зір в небо зверта,
Твердять уперто уста..

Приспів.

Проти біди, проти війни
Встанем за хлопчиків наших,
Сонце навік, щастя навік, —
Так повелів трудівник.

Приспів.

ГЕОЛОГИ

Слова М. Добронравова

Муз. О. Пахмутової

Ти поїхала в дикі пустелі,
Я пішов на розвідку в тайгу.

Над тобою лиш сонце в розпеченій стелі,
Наді мною лиш кедри в снігу.

Приспів:

А путь — і вершини, й доли...

І не можна вернуть назад...

Тримайсь, геолог,

Кріпись, геолог,

Ти — вітрові й сонцю брат!

На прощання блакиттю ясною,
Кришталевої хвилі грудьми
І полярною зіркою вічно живою
Поклялися в нашій вірності ми.

Приспів.

Знаю, друже, тебе я такою:

Ми, геологи, скрізь на посту,

Вмієм ми і в житті від руди дорогої

Відрізнити породу пусту.

Приспів.

Я спокійний в суворім поході,

В кожній пісні зі мною ти знов,

Загартована в бурях, у спеці, в негоді,

Лиш міцніша й сильніша любов.

Приспів.

СВЯЩЕННА ВІЙНА

Слова Лебедєва-Кумача

Муз. О. Олександрова

Вставай, країно гордая,

На подвиг бойовий,

З розбійницькими ордами

Вставай на смертний бій!

Приспів:

Ненависть благородная

Хай хвилями зрина.

Іде війна народная,
Священная війна.

Як протилежні полюси,
Завжди ворожі ми,
За світло й мир ми боремось,
Вони — за царство тьми.

Приспів.

Дамо відбій душителям
Всіх зоряних ідей,
Насильникам, мучителям,
Грабіжникам людей!

Приспів.

Не сміють крила чорнії
Вітчизну затінять,
Поля її просторнії
Не сміє кат топтати.

Приспів.

Гнилий фашистській погані
Вженемо кулю в лоб,
І зграї цій непроханій
Заб'єм навіки гроб.

Приспів.

Підем своєю силою,
Не ступимо назад —
За землю нашу милую,
За всю Країну Рад.

Приспів.

ПІСНЯ ПРО ДНІПРО

Слова Є. Долматовського

Муз. М. Фрадкіна

Біля буйних лоз та високих круч
На своїй росли ми землі.

Ой, Дніпро, Дніпро, серед темних туч
Над тобою мчать журавлі.

Ти дивись на бій, — мов прибій ріки,
Ми в атаку йшли вперегін.
Хто в Дніпро поліг, буде жить віки,
Якщо сміливо бився він.

Ворог ліз до нас, ятрив біль без меж.
Смертний бій гримів, мов гроза.
Ой, Дніпро, Дніпро, ти у даль течеш,
І вода твоя — мов сльоза.

Кров фашистських псів, мов ріка тече,
І для нас настав час негод.
Мов Дніпро у скрес ворогів січе
Наша армія, наш народ.

КОМСОМОЛЬЦІ-ДОБРОВОЛЬЦІ

Слова Є. Долматовського

Музика М. Фрадкіна

Над Москвою-рікою дріма
Тихий ранок, росою умитий
Тільки спокою в серці нема —
Ми епохи суворої діти.

Приспів:

Комсомольці-добровольці,
Наша сила — у дружбі священній,
Ми готові на подвиг щоденний,
Ідучи до ясної мети.
Комсомольці-добровольці,
І любити, і вірити треба,
Крізь туман бачить сонячне небо, —
Тільки так можна щастя знайти.

Вирушай у космічний політ,
Опускайся у царство підземне,
Вчасно ми народились на світ,
З нами завжди — країна недремна.
Приспів.

Кожен вірну дорогу знайшов,
Все пізнаємо ми до останку,
Щоб удома, над річкою знов
Соловейка почуть на світанку.
Приспів.

НА БЕЗІМЕННІЙ ВИСОТІ

Слова М. Матусовського
Муз. В. Баснера

Гаї диміли під горою,
Вечірній обрій пламенів,
Нас залишалося тільки троє
Із вісімнадцяти бійців.

О, скільки їх, хороших друзів,
Лежать лишилось в темноті
Край незнайомого присілку,
На безіменній висоті.

Ракета падала, світила,
Вогонь, як зірка, догоряв.
Кого в бою тім не скосила,
Назавжди все запам'ятав.

Вік не забуде, не забуде
Атаки лютії оті
Край незнайомого присілку,
На безіменній висоті.

Над нами "мессери" кружляли,
І ворог злішав з кожним днем...

Та ще міцніше ми єднались
Під перехресним артвогнем.

І як би важко ні бувало,
Ти в мрії вірив золоті
Край незнайомого присілку,
На безіменній висоті.

У снах я бачу вас, солдати,
З ким на фронтах пройшов війну,
Землянку нашу в три накати,
Над нею звуглену сосну.

Неначе знову разом з вами
У тій задимленій туті
Край незнайомого присілку,
На безіменній висоті.

МОРЗЯНКА

*Слова М. Пляцковського
Музика М. Фрадкіна*

Співа морзянка за стіною ніжним дисконтом,
Навкруг сніги, на сотні верст із краю в край.
Четвертий день пурга лютує понад Діксоном,
Та, мабуть, ти про все це пісню розпитай.

Намети зорями кошлатими засіяні,
Ти сляво їх в душі своїй не пригашай,
Про Північ всі слова легендами овіяні,
Та, мабуть, ти про все це краще пісню розпитай.

Візьми для мене від тополь зелену гілочку,
В конверті літо добрій пошті передай.
Повір, так в колод тішить серце тепла вісточка,
Та, мабуть, ти про все це краще пісню розпитай.

Мене примчати, лиш час настане повернутися,
Олені в нартах, вергольоти і трамвай.
Устами хочу я очей твоїх торкнутися,
Та, мабуть, ти про все це краще пісню розпитай.

ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ

Слова і музика народні

Засвистали козаченьки
В похід з полуночі, —
Виплакала Марусенька
Свої ясні очі. } 2

Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач, не журися,
Та за свого миленького
Богу помолися! } 2

Стоїть місяць над горою,
А сонця немає...
Мати сина в доріженьку
Слізно проводить: } 2

— Іди, іди, мій синочок,
Та й не забаряйся,
За чотири неділеньки
Додому вертайся! } 2

— Ой, рад би я, матусенько,
Скоріше вернутися,
Та щось мій кінь вороненький } 2
В воротах спіткнувся.

Ой, бог знає, коли вернусь,
В якую годину;
Прийми ж мою Марусеньку,
Як рідну дитину! } 2

— Ой, рада б я Марусеньку
За рідну прийняти,
Та чи буде ж вона мене,
Сину, шанувати? } 2

— Ой, не плачте, не журітесь,
В тугу не вдавайтесь:
Заграв мій кінь вороненький,
Назад сподівайтесь! } 2

КОЗАЧЕНЬКУ, КУДИ ЙДЕШ

Слова і музика народні

— Козаченьку, куди йдеш?

Невже жалю не маєш?

— Ой, не плач же, дівчино, не журись
Та до мого серця пригорнись. } 2

— Я без тебе загину,

Як ти підеш у чужину...

— Ой, не плач же, дівчино, не журись
Та до мого серденька пригорнись. } 2

— Чи тебе лихо жене?

Бачу — зрадиш ти мене.

— Я вернусь, серденько, восени,
Як упаде листячко з калини. } 2

Ждала дівка навісна —

Мина осінь і весна:

Нема, нема козаченька та й не чуть,
Злії люди, вороженьки вже кують. } 2

А як жито зацвіло,

Прийшла вістка у село:

Не вертатись вже до тебе козаку,
— Заснув в степу він, сердега, довіку... } 2

КОЗАКА НЕСУТЬ

Слова і музика народні

Козака несуть
І коня ведуть,
Кінь головоньку клонить. (2)

А за ним, за ним
Його дівчина
Білі рученьки ломить. (2)

Ой, ломи, ломи
Білі рученьки
До єдиного пальця! (2)

А не знайдеш ти,
Та дівчинонько,
Над козака коханця! (2)

НЕ ЖУР МЕНЕ, СТАРА НЕНЕ

Слова і музика народні

Не жур мене, стара нене,
Бо я журбу і сам знаю:
До Дунаю приїжджаю,
З кониченька не вставаю,
В піхву шаблю не ховаю,
Все з Дунаєм розмовляю:
— Чом ти, Дунай, став так смутен,
Став так смутен, каламутен?

Що, Дунаю, тебе збило,
Чи галочки чорнокрилі,
Чи коники воронії,
Чи козаки молодії?
Ой чом коні гетьманські!

Не п'ють води дунайської?
Ой не п'ють, не спочивають.
Все на той бік поглядають,
Де козаки кіньми грають,
Шабельками повертають.

ОЙ ГАЙ, МАТИ

Слова і музика народні

Ой гай, мати, ой гай, мати,
Ой гай зелененький;
Ой поїхав з України
Козак молоденький.

Виїжджавши, шапку знявши,
Низенько вклонився:
“Ой прощайте, слобожани,
Може, з ким сварився!”

Хоч сварився не сварився,
Аби помирився,
Як виїхав на битий шлях,
Слізоньками вмився,

“Приливайте доріженьку,
Щоб не курилася;
Розважайте рідну неньку,
Щоб не журилася!

Приливайте доріженьку,
Що куриться курно;
Розважайте дівчиноньку,
Що журиться журно!”

Приливали доріженьку —
Вона все куриться;
Розважали рідну неньку —
Вона все журиться.

От так і на світі: хто рано почує,
Як серце застогне, як серце здохне,
Той рано й заплаче, а доля шуткує,
Поманить, поманить та й геть помине.

ПОВІЙ, ВІТРЕ, НА ВКРАЇНУ

Слова С. Руданського

Музика М. Лисенка

Повій, вітре, на Україну,
Де покинув я дівчину,
Де покинув карі очі, } 2
Повій, вітре, опівночі.

Між горами там долина,
В тій долині єсть хатина,
В тій хатині — дівчинонька, } 2
Дівчинонька-голубонька.

Повій, вітре, тишком-нишком
Над рум'яним, білим личком,
Над тим личком нахилися, } 2
Чи спить мила, подивися!

Чи спить мила, чи збудилась,
Спитай її, з ким любилась,
З ким любилась і кохалась } 2
І кохати присягалась.

Як заб'ється в ній серденько,
Як зітхне вона тяженько,
Як заплачуть карі очі, — } 2
Вертай, вітре, опівночі.

А як мене позабула
І другого пригорнула,
То розвійся край долини, } 2
Не вертайся з України!

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ВИ В ГОСТІ, ГОСТІ ДО ВАС	5
ТОСТИ	8
На всі випадки	9
За це й випити не гріх	23
Веселі тости	46
З ЧОГО ГОТУЮТЬ ТОСТ?	72
Просто анекдот	72
Дитячі питання	81
Вустами народу	91
ГІСТЬ-ЕРУДИТ	93
Що в чарці?	93
Виноградні вина	94
Коньяки	99
Пиво	100
Як пити	100
Як сервірувати стіл та подавати страви і напої	103
Граємо в "Поле чудес"	107
"Неспалима чарка" — гра застільна	115
ХРИСТИЯНСЬКІ СВЯТА	134
ПІСЕННЕ МОРЕ	156
Стоїть гора високая	156
Цвіте терен	157
Ой не світи, місяченьку	158
Ой, дівчино, шумить гай	158
Дивлюсь я на небо	159
Одна гора високая	160
Розпрягайте, хлопці, коні	161
Ой, під вишнею	162
Варенички	162
І шумить, і гуде	163
Тече вода каламутна	164
Ой чий то кінь стоїть	165
Ніч яка місячна, зоряна, ясна	166

Повій, вітре, на Україну	166
Марічка	167
Червона рута	168
Ми підем, де трави похилі	169
Осіннє золото	170
Два кольори	171
Пісня про тривожну молодість	171
Рідна мати моя	172
Києве мій	173
В землянці	174
Де ж це ви тепер, мої однополчани	175
Хай завжди буде сонце	176
Геологи	176
Священна війна	177
Пісня про Дніпро	178
Комсомольці-добровольці	179
На безіменній висоті	180
Морзянка	181
Засвітали козаченьки	182
Козаченьку, куди йдеш	183
Козака несуть	184
Не жур мене, стара нене	184
Ой гай, мати	185
Добривечір тобі, зелена діброво	186
Розвійтеся з вітром, листочки зів'ялі	186
Скажи мені правду	187
Повій, вітре, на Україну	188

**1000 НАЙКРАЩИХ
ТОСТІВ ТА ВІТАНЬ ДО СВЯТ
І УРОЧИСТИХ ПОДІЙ**

Укладач

Остап Вишневський

Редактор З. В. Нечволода
Художники Г. М. Далбуз
С. А. Жуков
*Технічний
редактор* С. С. Пальчун
Коректори О. Г. Ягмурова
Л. І. Куриленко

Підписано до друку
з готового оригінал-макета 20.12.2001.
Формат 84x108/32. Друк високий.
Наклад 30 000. Зам. 1-773.

ВКФ «БАО»
Свідоцтво серії ДК № 540 від 23.07.2001 р.
83114, Донецьк,
вул. Університетська, 96.

Надруковано з готового оригінал-макета
на ГПРВО «Поліграфкнига»
03057, Київ, вул. Довженка, 3

Кого ж ми
запросимо
до нашого столу?
Майстрів
проголошувати тости,
знавців
солоних анекдотів
та мудрого тамаду,
а решта
і так збереться.

Не вміємо
ми сумувати —
ось вже й пісня
рветься з грудей.
Непомітно минає час.
Буде ще веселоців
аж по вінця!
Недарма кажуть:
під добру чарчину
і піст гладенько йде.
А ще кажуть:
мій хміль,
твоя сіль — ось і учта!

9 789665 484318